

Kommunestyret i Radøy kommune
Radøyvegen 1690
5936 MANGER

Kontrollrapport 2015 vedkomande skatteoppkrevjarfunksjonen for Radøy kommune

1. Generelt om fagleg styring og kontroll av skatteoppkrevjarfunksjonen

Skatteoppkrevjaren sitt ansvar og mynde følger av "Instruks for skatteoppkrevjarar" av 8. april 2014.

Skattekontoret har fagleg ansvar og instruksjonsmakt overfor skatteoppkrevjarane i saker som vedkjem skatteoppkrevjarfunksjonen, og plikter å yte rettleiing og hjelp i faglege spørsmål. Skattekontoret søker gjennom mål- og resultatstyring å leggje til rette for best mogeleg resultat for skatteoppkrevjarfunksjonen. Grunnlaget for skattekontoret sin styring av skatteoppkrevjarfunksjonen er "Instruks for skattekontorenes styring og oppfølging av skatteoppkreverne" av 1. januar 2014.

Grunnlaget for skattekontoret sin kontroll av skatteoppkrevjarfunksjonen er "Instruks for skattekontorenes kontroll av skatteoppkreverne" av 1. februar 2011.

Skattekontoret har ansvaret for å avklare at skatteoppkrevjarfunksjonen vert utøvd tilfredsstillande i høve til gjeldande regelverk på følgjande områder:

- Intern kontroll
- Rekneskapsføring, rapportering og avlegging av skatterekneskapen
- Skatte- og avgiftsinnkreving
- Arbeidsgjevarkontroll

Riksrevisjonen har ansvaret for revisjon av skatteoppkrevjarfunksjonen. Skatteetaten utfører oppgåvene med kontroll av skatteoppkrevjarfunksjonen.

2. Om kemnerkontoret

2.1 Bemanning

Sum årsverk til skatteoppkrevjarfunksjonen iht. kemnaren sine årsrapportar:

Tal årsverk 2015	Tal årsverk 2014	Tal årsverk 2013
5,3	6,5	5,7

2.2 Organisering

Nordhordland kemnerkontor er eit interkommunalt samarbeid mellom kommunane Lindås, Meland, Modalen, Osterøy, og Radøy og vart etablert 01.01.2010.

Kemnerkontoret er organisert som eiga avdeling. Avdelingsleiar/kemnar sin overordna er rådmannen i Lindås. Avdelingsleiar har det faglege, personalmessige og driftsøkonomiske ansvaret for kontoret.

3. Måloppnåing

3.1 Skatte- og avgiftsinngang

Skatterekneskapen for Radøy kommune viser per 31. desember 2015 ein skatte- og avgiftsinngang¹ til fordeling mellom skattekreditorane (etter frådrag for avsetjing til margin) på kr 557 670 937 og utestående restansar² på kr 11 399 865, av dette krav stilla på vent kr 91 225. Skatterekneskapen er avlagt av kommunen sin kemner 20. januar 2016.

3.2 Innkrevjingsresultat

Vi har gått gjennom innkrevjingsresultata per 31. desember 2015 for Radøy kommune.

Resultata viser følgjande for alle kommunane samla. Resultatkrav (i %) gjeld for Nordhordland kemnerkontor samla:

	Totalt innbetalt i MNOK	Innbetalt av sum krav (i %)	Resultatkrav (i %)	Innbetalt av sum krav (i %) førre år	Innbetalt av sum krav (i %) regionen
Restskatt personlege skattytarar 2013	81,0	95,3	95,0	95,5	95,8
Arbeidsgjevaravgift 2014	599,5	99,8	99,9	99,1	99,9
Forskotsskatt personlege skattytarar 2014	140,1	99,4	99,0	99,5	99,4
Forskotstrekk 2014	1 143,0	99,9	99,9	99,7	100,0
Forskotsskatt upersonlege skattytarar 2014	154,2	100,0	99,8	100,0	100,0
Restskatt upersonlege skattytarar 2013	94,8	98,7	99,0	98,0	99,2

For Radøy kommune er resultata:

	Totalt innbetalt i MNOK	Innbetalt av sum krav (i %)	Resultatkrav (i %)	Innbetalt av sum krav (i %) førre år	Innbetalt av sum krav (i %) regionen
Restskatt personlege skattytarar 2013	14,0	94,4		96,0	95,8
Arbeidsgjevaravgift 2014	80,8	99,9		99,9	99,9
Forskotsskatt personlege skattytarar 2014	22,9	100,0		99,8	99,4
Forskotstrekk 2014	151,8	100,0		99,8	100,0
Forskotsskatt upersonlege skattytarar 2014	13,2	99,7		100,0	100,0
Restskatt upersonlege skattytarar 2013	7,1	99,6		98,8	99,2

¹ Sum innbetalt og fordelt til skattekreditorane

² Sum opne (ubetalte) forfalne debetkrav

3.3 Arbeidsgjevarkontroll

Nordhordland kemnerkontor utfører arbeidsgjevarkontrollen sjølv, men kjøper og arbeidsgjevarkontrollar av Hordaland kommunale regnskapskontroll.

Resultat for kommunen per 31. desember 2015 viser i følge skatteoppkrevjaren sin resultatrapportering:

Tal arbeidsgjevarar	Minstekrav tal kontrollar (5 %)	Tal utførte kontrollar i 2015	Utførte kontrollar 2015 (i %)	Utførte kontrollar 2014 (i %)	Utførte kontrollar 2013 (i %)	Utført kontroll 2015 region (i %)
1221	61	37	3,0	4,6	5,0	4,0

Ved vurdering av arbeidsgjevarkontroll skriv kemneren i årsrapporten: "*Personalressurs på arbeidsområdet er 2 årsverk, og i tillegg 0,4 årsverk til oppgåvekontroll. I 2015 har vi hatt redusert personalressurs på grunn av permisjon, og har hatt 1.4 årsverk til å utføre arbeidsgjevarkontroll. I tillegg er kemnerkontoret deltakar i det interkommunale samarbeidet med Bergen, med ein liten del. Hordaland kommunale regnskapskontroll har gjennomført 1 arbeidsgjevarkontroll for Nordhordland kemnerkontor i 2015.*"

4. Kontroll av skatteoppkrevjarfunksjonen

Skattekontoret har i 2015 gjennomført stadleg kontroll av kemnerkontoret for områda skatterekneskap og innkrevjing. Siste stadlege kontroll vart halden 24. mars 2015.

Skattekontoret har i 2015 i tillegg gjennomført kontorkontroll av kemnerkontoret for områda intern kontroll, skatterekneskap og arbeidsgjevarkontroll.

5. Resultat av utført kontroll

- **Intern kontroll**

Basert på dei kontrollane som skattekontoret har gjennomført, finn vi at skatteoppkrevjaren sin overordna interne kontroll i det alt vesentleg er i samsvar med gjeldande regelverk.

- **Rekneskapsføring, rapportering og avlegging av skatterekneskapen**

Basert på dei kontrollane som skattekontoret har gjennomført, finn vi at rekneskapsføringa, rapporteringa og avlegginga av skatterekneskapen i det alt vesentlege er i samsvar med gjeldande regelverk og gjev eit rettvis uttrykk for skatteinngangen i rekneskapsåret.

- **Skatte- og avgiftsinnkrevjing**

Basert på dei kontrollane som skattekontoret har gjennomført, finn vi at utføringa av innkrevjingsarbeidet og oppfølginga av restansane i det alt vesentlege er i samsvar med gjeldande regelverk.

- **Arbeidsgjevarkontroll**

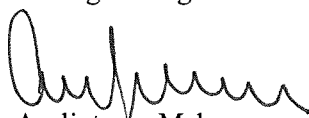
Basert på dei kontrollane som vi har gjennomført, finn skattekontoret at utføringa av arbeidsgjevarkontrollen i det alt vesentlege er i samsvar med gjeldande regelverk, men vert ikkje utført i tilstrekkeleg omfang då det er utført 3,0 % kontrollar mot eit krav på 5%.

6. Ytterlegare informasjon

Skattekontoret har gjennom sine kontrollhandlingar i 2015 gjeve tilrådingar som er meddelt kemneren i rapport av 28. april 2015.

Kemnerkontoret har gjeve tilbakemelding på tilrådingar som er gjevne.

Venleg helsing

Arnljot von Mehren
avdelingsdirektør
Skatt vest

Jan Kåre Strøm
fagansvarleg

Kopi til:

- Kontrollutvalet for Radøy kommune
- Nordhordland kemnerkontor
- Riksrevisjonen

Nordhordland kemnerkontor
Lindås, Meland, Modalen, Osterøy, Radøy

Burkhovdane 5, 5914 Isdalstø
Telefon: 56375028 Telefax 56375029
E-post: post@nhkemner.no
Hjemmeside: www.nhkemner.no

Org.nr: 994 661 477 Bank: 6345 06 12636

Årsrapport 2015

Nordhordland kemnerkontor

Skatteoppkrevjaren i
Lindås Meland Modalen Osterøy og
Radøy

Innhold

1. Generelt om skatteoppkrevjaren si verksemd	
1.1 Skatteoppkrevjarkontoret	
1.1.1 Ressursar	
1.1.2 Organisering	
1.1.3 Ressursar og kompetanse	
1.2 Internkontroll	
1.3 Vurdering av skatteinngangen	
1.3.1 Total skatte- og avgiftsinngang i rekneskapsåret	
1.3.2 Kommunen sin del av skatteinngangen i rekneskapsåret	
1.4 Skatteutval	
2. Skatterekneskapen	
2.1 Avlegging av skatterekneskapen	
2.2 Margin	
2.2.1 Margin for inntektsåret 2014	
2.2.2 Margin for inntektsåret 2015	
2.2.3 Kommenterar til marginavsetninga	
3. Innkrevjing av krav	
3.1 Restanseutvikling	
3.1.1 Totale restansar og berostilte krav	
3.1.2 Kommenterar til restansesituasjonen og utviklinga i restansar	
3.1.3 Restansar eldre år	
3.1.4 Kommenterar til restansar og restanseoppfølginga for eldre år	
3.2 Innkrevjinga si effektivitet	
3.2.1 Vurdering av kontoret sitt resultat pr. 31.12.2015	
3.2.2 Vurdering av samanheng mellom aktivitet og resultat	
3.2.3 Omtale av spesielle tilhøve	
3.2.4 Kontoret sitt eventuelle tiltak for å betre effektiviteten i innkrevjinga	
3.3 Særnamskompetanse	
4. Arbeidsgjevarkontroll	
4.1 Organisering av arbeidsgjevarkontrollen	
4.2 Planlagde og gjennomførte kontrollar	
4.3 Resultat frå arbeidsgjevarkontrollen	
4.4 Vurdering av arbeidsgjevarkontrollen	
4.5 Samarbeid med andre kontrollaktørar	
4.6 Gjennomførde informasjonstiltak	

1. Generelt om skatteoppkreverens virksomhet

1.1 Skatteoppkreverkontoret

Nordhordland kemnerkontor (heretter kemnerkontoret) er et interkommunalt samarbeid mellom kommunane Lindås Meland Modalen Osterøy og Radøy.

Samarbeidet er etablert som vertskommunesamarbeid utan nemnd etter kommunelova § 28b, der Lindås kommune er vertskommune.

Kemnerkontoret vart etablert 01.01.2010. Kontoret ligg i Knarvik, Lindås kommune.

Kemnerkontoret er organisert som eiga avdeling. Avdelingsleiar/kemnar sin overordna er rådmannen i Lindås. Avdelingsleiar har det faglege, personalmessige og driftsøkonomiske ansvaret for kontoret.

Samarbeidskommunane blir informert om drifta ved kontoret i samsvar med samarbeidsavtalen.

Heimel for vårt arbeid er skattebetalingslova, lov av 17.juni 2005 nr. 67 om betaling og innkrevjing av skatt m/forskrift, og skatteoppkrevjarinnstruks av 08.april 2014.

Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg av 31/5.74 nr. 17 § 6, lov om eigedomsskatt av 6/6-75 nr. 29 § 27, og lov om feieavgift av 14/6 nr. 20 § 28.

Kemnerkontoret sine arbeidsoppgåver er:

- Fordeling av skatteinntekt, innkrevjing av skatt og arbeidsgjevaravgift og føring av skatterekneskapet.
- Arbeidsgjevarkontroll/rekneskapskontroll
- Kemnerkontor har utstrakt kontakt med arbeidsgjevarar i kommunane, slik som rettleiing/registrering av lønns- og trekkoppgåver. På grunn av innføring av A-ordningen frå 01.01.2015 var 2014 det siste året for registrering av løns- og trekkoppgåver.
- Tvangsinnkrevjing av kommunale krav m/legalpant.

1.1.1 Ressurser

Ressursfordeling	Årsverk	%-andel fordelt
Antall årsverk ved skatteoppkreverkontoret som kun er benyttet til skatteoppkreverfunksjonen i regnskapsåret	5.3	100 %
Ressursbruk ved skatteoppkreverkontoret, fordeling av årsverk	-----	-----
Skatteregnskap	1	19 %
Innfordring av skatt og arbeidsgiveravgift	2.4	45 %
Arbeidsgiverkontroll	1.4	26 %
Informasjon og veiledning overfor skatte- og avgiftspliktige og regnskapsførere/revisorer		
Skatteutvalg		
Administrasjon	0.5	10 %
(Andel fordelt skal være 100 %)	Sum	100

1.1.2 Organisering

Kemneroppgåver:

Administrasjon, rapportering, periodisk oppgjør, innkrevjing, særnamsoppgåver, vurdering av tvangsrelasjon og konkurs.

Stedfortreder kemner:

Periodisk oppgjør, skatterekneskap, gjeldsordningssaker, utgiftsføring m.m.

LTO oppgåver, årskontroll, innkrevjing t.o.m. 4-18 varsel på forskotstrekk og arbeidsgjevaravgift.

Arbeidsgjevarkontroll – ettersyn og veiledning.

Innkrevjing, særnamsoppgåver

1.1.3 Ressurser og kompetanse

Kemnerkontoret har 8 stillingsheimlar i 100% stilling.

7 ½ stilling til å ivareta skatteoppkrevjarfunksjonen og ½ stilling til innkrevjing av kommunale krav.

Ein av dei tilsette som jobber med arbeidsgjevarkontroll har hatt 100% permisjon i tida 01.01.15 til 15.02.15 og 60% permisjon frå 15.02.15 til 15.11.2015 og 20% permisjon frå 15.11.15 til 31.12.2015.

Ein tilsett har 50% avtalefesta pensjon. Tal årsverk til skatteoppkrevjarfunksjonen i 2015 har vore 5.3.

Skatterekneskap – god kompetanse, og tilstrekkeleg personalressurs på området.

Innkrevjing – god kompetanse, men på grunn av at kemner gjekk ut i permisjon frå 01.02.2015 og stedfortreder for kemner (vikariat) overtok kemneroppgåvene frå 01.02.2015, og 1.person i 100% stilling slutta den 01.08.2015, har det hausten 2015 ikkje vore tilstrekkeleg personalressurs på området.

Frå 1.10.2015 vart det tilsett ny juridisk rådgjevar som no er komen godt i gang med innkrevjing, utleggsforr.m.m.

Abeidsgjevarkontroll – god kompetanse – på grunn av permisjon, har det vore for liten personalressurs på området i 2015.

1.2 Internkontroll

Kontoret har oversikt over dei som har tilgang til Sofie, og skriftlege fullmakter er utarbeidd til dei tilsette.

Utbetalinger blir gjennomført i samsvar med retningslinjer.

Kemnerkontoret har utarbeidd rutine for internkontroll, og rutineutgreiing generelt for kontoret.

1.3 Vurdering av skatteinngangen

1.3.1 Total skatte- og avgiftsinngang i regnskapsåret

Lindås kommune	2015	2014	Endring +/-	%
Fordelt til Folketrygden - arbeidsgiveravgift	250 151 984	248 525 737	+1 626 247	
Fordelt til Folketrygden - medlemsavgift	369 143 032	352 996 951	+16 146 081	
Fordelt til Fylkeskommunen	82 840 008	82 071 473	+ 768 535	
Fordelt til kommunen	374 666 648,2	370 954 010,1	+3 712 638,1	1%
Fordelt til Staten	566 521 039	984 293 730	-417 772 691	
Krav som er ufordelt	0,95	-2,66	-1.71	
Videresending plassering mellom kommuner	-99335	-3147	-96 188	
Nedgang i skatteinngang frå 2014 til 2015	1 643 223 377	2 038 838 751	-395 615 374	19,4%

Meland kommune	2015	2014	Endring +/-	%
Fordelt til Folketrygden - arbeidsgiveravgift	120 174 510	109 089 831	+11 084 679	
Fordelt til Folketrygden - medlemsavgift	181 626 369	165 608 072	+16 018 297	
Fordelt til Fylkeskommunen	38 803 840	36 175 522	+ 2 628 318	
Fordelt til kommunen	173 697 832,8	160 894 237	+12 803 595,8	7,96%
Fordelt til Staten	295 395 321	247 077 329	+48 317 992	
Krav som er ufordelt	-0,11	-1,88	-1,77	
Videresending plassering mellom kommuner	-840	-7 651	+6 811	
Auke i skatteinngang frå 2014 til 2015	809 697 032,7	718 837 338,5	90 859 694,2	12,6%

Modalen kommune	2015	2014	Endring +/-	%
Fordelt til Folketrygden - arbeidsgiveravgift	14 413 951	13 427 061	+986 890	
Fordelt til Folketrygden - medlemsavgift	8 859 462	8 356 100	+503 362	
Fordelt til Fylkeskommunen	4 466 046	4 572 631	-106 585	
Fordelt til kommunen	22 663 429,02	23 281 700	-618 271	3.64%
Fordelt til Staten	14 106 723	14 078 329	+28 394	
Krav som er ufordelt	0	0		
Videresending plassering mellom kommuner	0,02	-2 939	+2 939	
Auke i skatteinngang frå 2012 til 2013	64 509 611	63 712 882	+ 796 729	1,25%

Osterøy kommune	2015	2014	Endring +/-	%
Fordelt til Folketrygden - arbeidsgiveravgift	142 329 826	141 757 052	+ 572 774	
Fordelt til Folketrygden - medlemsavgift	172 481 876	162 394 172	+10 087 704	
Fordelt til Fylkeskommunen	36 446 624	34 770 370	+ 1 686 254	
Fordelt til kommunen	166 774 028,9	159 398 007	+7 376 021,5	4,6%
Fordelt til Staten	250 546 871	242 527 514	+8 019 356	
Krav som er ufordelt	-0,11	2		
Videresending plassering mellom kommuner	-70,98	-20 654	+20 583	
Auke i skatteinngang frå 2014 til 2015	768 589 154,8	740 826 463	27 762 692	3,75%

Radøy kommune	2015	2014	Endring +/-	%
Fordelt til Folketrygden - arbeidsgiveravgift	82 534 914	77 878 117	+4 656 797	
Fordelt til Folketrygden - medlemsavgift	115 194 778	110 494 843	+4 699 935	
Fordelt til Fylkeskommunen	24 657 033	24 573 359	+83 674	
Fordelt til kommunen	111 388 984,3	110 958 543	+430 441,7	0,4%
Fordelt til Staten	223 931 166	155 458 585	+68 472 581	
Krav som er ufordelt	0,18	0,87	+0,69	
Videresending plassering mellom kommuner	-35 934	-4 224	-31 710	
Auke i skatteinngang frå 2013 – 2014	557 670 941,5	479 359 223,5	78 311 718	16,3%

1.3.2 Kommunen sin del av skatteinngangen i rekneskapsåret

Kommune:	År 2015	År 2014	endring	%
Lindås	374 666 648	370 954 010	+3 712 638	1%
Meland	173 697 832	160 894 237	+12 803 595	7,96%
Modalen	22 663 429	23 281 700	-- 618 271	-3.64%
Osterøy	166 744 028	159 398 007	+ 7 376 021	4,6%
Radøy	111 388 984	110 958 543	+ 430 441	0,4%

Fordelingstal forskotspliktige (personlege skattytarar)

	2015	2014/(korrigert etter skatteoppgjeret i oktober)
Lindås	28,75	29,16 (28,98)
Meland	28,01	28,22 (28,14)
Modalen	28,40	29,01 (29,04)
Osterøy	28,84	28,16 (28,96)
Radøy	28,73	28,97 (28,79)

Fordelingstalet for 2014 er endra basert på likninga for 2014.

Fordelingstal etterskotspliktige (upersonlege/selskap)

	2015	2014 korrigert etter skatteoppgjeret i oktober
Lindås	0,1	0,1
Meland	0	0
Modalen	70,1	70,1
Osterøy	1,1	1,1
Radøy	0	0

Det er i hovedsak Modalen kommune som får skatteinntekt frå selskap/kraftselskap.

1.4 Skatteutvalg

For kommunane Lindås, Meland, Modalen, Osterøy og Radøy er det ikkje behandla saker i skatteutvalet i 2015.

2. Skatteregnskapet

2.1 Avleggelse av skatteregnskapet

Avleggelse av skatteregnskapet

Skatteregnskapet for 2015 er ført, avstemt og avlagt i samsvar med gjeldende forskrifter og retningslinjer, jf. Instruks for skatteoppkrevere av 8.april 2014 § 3-3 nr. 2.

Årsregnskapet for 2015 følger som vedlegg til årsrapporten.

Det er ingen særskilte merknader til rekneskapet frå regional kontrollering.

I 2015 er det utgiftsført:**Gjeldsordningssaker:**

Utgiftsført i rekneskapet til: Lindås kr 1.913 Meland kr 24.632
Osterøy kr 7.662 Radøy kr 417.049

Dødsbu:

Utgiftsført i rekneskapet til: Lindås kr 6.789

Konkursbu:

Utgiftsført i rekneskapet til: Lindås kr 65.975 Meland kr 460.728
Modalen kr 29.570 Osterøy kr 1.537.343 Radøy kr 23.355

Selskap avslutta/sletta:

Utgiftsført i rekneskapet til: Meland kr 200

Avskrivning innvilga av skattekontoret:

Utgiftsført i rekneskapet til: Meland kr. 229 Osterøy kr. 4.691 Radøy kr. 201

Avskrivning v/ Skatteoppkrevjar:

Lindås kr 10.668 Meland kr 11.249 Osterøy kr 1.278 Radøy kr 849

Gebyr :

Utgiftsført i rekneskapet til: Lindås kr 45.941,-

Summarisk Avskrivning:

Utgiftsført i rekneskapet til: Lindås kr 20.870,- Meland kr 6.665,-
Radøy kr 159,-

I 2015 er det ettergjeve:

Ettergitt av skattekontoret: Modalen kr 47.133, Osterøy kr 1.005.161.

Lemping etter likningslova § 9-12: Lindås kr 147.778, Osterøy kr 51.462.

Avskrivning totalt i 2015:

	Lindås	Meland	Modalen	Osterøy	Radøy	Total
Avskrivning/ Ettergjeving	299 934	503 693	76 703	2 607 597	441 613	3 929 540

2.2. Margin

2.2.1 margin for inntektsåret 2014

	Lindås 8%	Meland 10%	Modalen 10%	Osterøy 10%	Radøy 10%
Innestående margin for 2014 pr. 31.10.2015	2 265 201	11 411 823	64 389	2 994 492	2 506 981
For mykje avsett margin for 2014	2 265 201	11 411 823	64 389	2 994 492	2 506 981
For lite avsett margin for 2014					

2.2.2 Margin for inntektsåret 2015

Kommune: Margin:	Lindås 8%	Meland 10%	Modalen 10%	Osterøy 10%	Radøy 10%
Innestående margin pr. 31.12.2015	93 304 257	55 845 176	2 808 351	52 469 445	35 194 195

2.2.3 Kommentarer til marginavsetningen

Lindås, Meland, Modalen, Osterøy og Radøy hadde alle for mykje avsett margin for 2014. For mykje avsett margin for 2014 er utbetalt på periodisk oppgjør for november 2015. Eventuell endring av marginavsetninga kan bli gjort etter vedtak frå kommunestyret.

3. Innkrevjing av krav

3.1 Restanseutvikling

3.1.1 Totale restanser og berostilte krav

Lindås kommune

	Restanse (forfalte debetkrav) 31.12.2014	Herav berostilt restanse 31.12.2014	Restanse 31.12.2015	Herav berostilt Restanse 31.12.2015	Endring i restanse	Endring i berostilt restanse
	21 886 941	1 897 204	24 129 648	1 812 472	+2 242 707	-174 732
Arbeidsgiveravgift inkl. avsavnsrenter	499 476	0	735 800	0	+245 546	0
Artistskatt	0	0	0	0		
Forsinkelsesrenter	1 268 933	64 029	1 514 479	64 029	+245 546	0
Forskuddsskatt	28 000	0	28 000	0	0	0
Forskuddsskatt person	2 361 177	204 890	2 842 417	204 890	+481 240	0
Forskuddstrekk inkl. avsavnsrenter	316 012	0	878 412	0	+562 400	
Gebyr	0	0	0	0	0	0
Innfordringsinntekter	819 046	1 979	919 149	1 979	+100 103	0
Inntekt av summarisk fellesoppgjør	0	0	0	0		
Kildeskatt	0	0	0	0		
Restskatt inkl. avsavnsrenter, avregningsrenter og tilbakesøkingsskrav	1 125 879	0	1 557 272	0	+431 393	
Restskatt person inkl. avsavnsrenter, avregningsrenter og tilbakesøkingsskrav	15 468 418	1 626 306	15 654 119	1 541 574		
Diverse krav	1	0	0	0		
Sum restanse pr. skatt eart inkl. diverse krav	21 886 941	1 897 204	24 129 648	1 812 472	+2 242 707	-174 732

Meland kommune

	Restanse (forfalte debetkrav) 31.12.2014	Herav berostilt restanse 31.12.2014	Restanse 31.12.2015	Herav berostilt Restanse 31.12.2015	Endring i restanse	Endring i berostilt restanse
	21 796 222		25 180 006	230	+3 383 784	+230
Arbeidsgiveravgift inkl. avsavnsrenter	5 123 948	0	6 305 778	0	+1 181 830	
Artistskatt	0	0	0	0		
Forsinkelsesrenter	708 138	0	908 926	0	+200 788	
Forskuddsskatt	0	0	0	0		
Forskuddsskatt person	684 824		891 618	230	+206 794	+230
Forskuddstrekk inkl. avsavnsrenter	2 717 614	0	4 475 454	0	+1 757 840	
Gebyr	0	0	0	0		
0Innfordringsinntekter	40 860	0	35 020	0	- 5 840	
Inntekt av summarisk fellesoppgjør	0	0	0	0		
Kildeskatt	0	0	0	0		
Restskatt inkl. avsavnsrenter, avregningsrenter og tilbakesøkingsskrav	227 564	0	67 720	0	-159 844	
Restskatt person inkl. avsavnsrenter, avregningsrenter og tilbakesøkingsskrav	12 293 274		12 495 490	0	+202 216	
Diverse krav		0	0	0		
Sum restanse pr. skatteart inkl. diverse krav	21 796 222		25 180 006	230	+3 383 784	+230

Modalen kommune

	Restanse (forfalte debetkrav) 31.12.2014	Herav berostilt restanse 31.12.2014	Restanse 31.12.2015	Herav berostilt Restanse 31.12.2015	Endring i restanse	Endring i berostilt restanse
	1 939 837	0	1 829 106	0	-110 731	0
Arbeidsgiveravgift inkl. avsavnsrenter	36 612	0	67 212	0		0
Artistskatt	0	0	0	0	0	0
Forsinkelsesrenter	319 153	0	283 431	0	-35 722	0
Forskuddsskatt	0	0	0	0	0	0
Forskuddsskatt person	151 898	0	132 631	0	-19 267	0
Forskuddstrekk inkl. avsavnsrenter	102 082	0	17 073	0	-85 009	0
Gebyr	0	0	0	0	0	0
Innfordringsinntekter	24 023	0	20 742	0	-32 810	0
Inntekt av summarisk fellesoppgjør	0	0	0	0	0	0
Kildeskatt	0	0	0	0	0	0
Restskatt inkl. avsavnsrenter, avregningsrenter og tilbakesøkingsskrav	14 097	0	21 260	0	+7 163	0
Restskatt person inkl. avsavnsrenter, avregningsrenter og tilbakesøkingsskrav	1 291 972	0	1 286 757	0	-5 215	0
	0	0	0	0		0
Diverse krav	0	0	0	0	0	0
Sum restanse pr. skatteart inkl. diverse krav.	1 939 837	0	1 829 106	0	-110 731	0

Osterøy

	Restanse (forfalte debetkrav) 31.12.2014	Herav berostilt restanse 31.12.2014	Restanse 31.12.2015	Herav berostilt Restanse 31.12.2015	Endring i restanse	Endrin g i berosti lt restan se
	24 564 043	172 443	26 955 795	172 443	+2 391 752	0
Arbeidsgiveravgift inkl. avsavnsrenter	2 063 248		1 705 112	0	-358 136	0
Artistskatt	0	0	0	0	0	0
Forsinkelsesrenter	3 176 057	4 620	2 881 037	4 620	-295 020	0
Forskuddsskatt	12 855	0	12 855	0	0	0
Forskuddsskatt person	2 396 570	0	2 296 798	0	-99 772	0
Forskuddstrekk inkl. avsavnsrenter	2 862 034	0	2 804 585	0	-57 449	0
Gebyr	0	0	0	0	0	0
Innfordringsinntekter	91 839	2 310	85 376	2 310	-6 463	0
Inntekt av summarisk fellesoppgjør	0	0	0	0	0	0
Kildeskatt	0	0	0	0	0	0
Restskatt inkl. avsavnsrenter, avregningsrenter og tilbakesøkingsskrav	622 461	0	712 396	0	+89 935	0
Restskatt person inkl. avsavnsrenter, avregningsrenter og tilbakesøkingsskrav	13 338 979	165 513	16 457 636	165 513	+3 118 657	0
	0	0	0	0	0	0
Diverse krav	0	0	0	0	0	0
Sum restanse pr. skatteart inkl. diverse krav	24 564 043	172 443	26 955 795	172 443	2 391 752	0

Radøy

	Restanse (forfalte debetkrav) 31.12.2014	Herav berostilt restanse 31.12.2014	Restanse 31.12.2015	Herav berostilt Restanse 31.12.2015	Endring i restanse	Endring i berostilt restanse
	10 451 720	98 759	11 399 865	91 225	+948 145	-7534
Arbeidsgiveravgift inkl. avsavnsrenter	962 697	2 030	913 407	2 030	-49 290	0
Artistskatt	0	0	0	0		0
Forsinkelsesrenter	1 181 109	0	1 199 062	0	+17 953	0
Forskuddsskatt	0	0	34 028	0	+34 028	0
Forskuddsskatt person	1 087 155	0	792 491	100	-294 664	+100
Forskuddstrekk inkl. avsavnsrenter	741 120	3 892	1 106 961	3892	+365 841	0
Gebyr	0	0	0	0		0
Innfordringsinntekter	95 357	5 777	63 610	5 777	-31 747	
Inntekt av summarisk fellesoppgjør	0	0	0	0		0
Kildeskatt	16 143	0	0	0	-16 143	0
Restskatt inkl. avsavnsrenter, avregningsrenter og tilbakesøkningskrav	76 625	0	153 001	0	+76 376	0
Restskatt person inkl. avsavnsrenter, avregningsrenter og tilbakesøkningskrav	6 291 514	87 060	7 137 305	79 426	+845 791	-7 634
Diverse krav		0	0	0		0
Sum restanse pr. skatteart inkl. diverse krav	10 451 720	98 759	11 399 865	91 225	948 145	-15068

-

3.1.2 Kommentarer til restansesituasjonen og utviklingen i restanser.

Oppsummering – oversikt restansar:

Kommune:	Restansar totalt pr. 31.12.2015	Krav i konkursbu pr. 31.12.2015 (Beløpet er inkludert i restansar totalt)	Krav i gjeldsordningssaker (inkludert i restansar pr. 31.12.2015)
Lindås	24 129 648	1 249 042	2 904 320
Meland	25 180 006	15 740 351	729 420
Modalen	1 829 106	68 905	0
Osterøy	26 955 795	3 046 394	1 718 710
Radøy	11 399 865	45 045	812 920
Totalt	89 494 420	20 149 742	6 165 370

Samla restanse for dei 5 kommunane har auka med **kr 8.855 57** sidan 31.12.2014.

Krav i konkursbu **kr 20.149.742** og gjeldsordningssaker **kr 6.165.370** er inkludert i restansane med totalt **kr 26.315.112**.

Krav i konkursbu har auka med **kr 3.737.764** sidan 31.12.2014.

Krav i gjeldsordningssaker er redusert med kr 176.616 sidan 31.12.2014.

Lindås:

Totale skatterestansar har auka med kr 2.242.707 samanlikna med pr. 31.12.2014. Krav i konkursbu er kr 1.249.042 og krav i gjeldsordningssaker er kr 2.904.320. Beløpa er inkludert i skatterestansane og utgjer 17,2% av totale restansar. Kr 325.653 kan krevjast inn etter at konkurssaka er avslutta. Restbeløp i konkurssaker kr 923.389 vert å utgiftsføra når konkurssak er avslutta.

Krav i gjeldsordningssaker kr 2.904.320 blir for ein stor del å utgiftsføra etter kvart som sakene vert avslutta.

Eldre saker – sjå pkt. 3.1.3.

Meland:

Totale skatterestansar har auka med kr 3.383.784 samanlikna med pr. 31.12.2014.

Krav i konkursbu er kr 15.740.351 og krav i gjeldsordningssaker er kr 729.420. Beløpa er inkludert i skatterestansane og utgjer 65,4% av totale restansar. Kr 5.387.130 kan krevjast inn etter at konkurssak er avslutta. Restbeløp i konkurssaker kr 10.353.221 vert å utgiftsføra når konkurssak er avslutta. Krav i gjeldsordningssaker kr 729.420 blir for ein stor del å utgiftsføra etter kvart som sakene vert avslutta.

Eldre saker – sjå pkt.3.1.3.

Modalen:

Nedgang i skatterestansane med kr 110.731,- samanlikna med pr. 31.12.2014.

Krav i konkursbu er kr 68.905. Ingen krav i gjeldsordningssaker.

Krav i konkursbu vert å utgiftsføra når konkurssak er avslutta.

Eldre saker – sjå pkt. 3.1.3.

Osterøy:

Totale skatterestansar har auka med kr 2.391.752 samanlikna med pr. 31.12.2014.

Krav i konkursbu er kr 3.046.394 og krav i gjeldsordningssaker er kr 1.718.710.

Beløpa er inkludert i skatterestansane og utgjer 17,7% av totale restansar. Kr 21.833 kan krevjast inn etter at konkurssaka er avslutta. Restbeløp i konkurssaker kr 3.024.561 vert å utgiftsføra når konkurssak er avslutta. Krav i gjeldsordningssaker kr 1.718.710 blir for ein stor del å utgiftsføra etter kvart som sakene vert avslutta.

Eldre saker – sjå pkt. 3.1.3.

Radøy:

Totale skatterestansar har auka med kr 948.145 samanlikna med pr. 31.12.2014.

Krav i konkursbu er kr 45.045 og krav i gjeldsordningssaker er kr 812.920. Beløpa er inkludert i skatterestansane og utgjer 7,5% av totale restansar. Krav i konkursbu på kr 45.045

vert å utgiftsføra når konkurssak er avslutta. Krav i gjeldsordningssaker kr 812.920 blir for ein stor del å utgiftsføra etter kvart som sakene vert avslutta.

Eldre krav – sjå pkt.3.1.3.

Utlíkna skatt – personlege

Kommune:	Utlíkna skatt 2014 mill.kr.	Restskatt 2014 mill.kr.	Utlíkna skatt 2013 mill. kr.	Restskatt 2013 mill.kr.	Endring Utlíkna skatt +/- mill.kr.	Endring Restskatt +/- mill. kr.
Lindås	1 286,5	41,2	1221,9	35,6	+ 64,6	+5,6
Meland	590,7	17,4	560,5	13	+30,2	+4,4
Modalen	29,3	1,0	27,4	0,9	+ 1,9	-0,1
Osterøy	559,7	24,0	531	17,1	+ 28,7	+6,9
Radøy	383,8	16,2	371,9	13,8	+11,9	+2,4

Restskatt 2014 har auka med 19.2 mill. samanlikna med restskatt 2013.

3.1.3 Restansar eldre år

Inntektsår	Kommune	Sum restanse (debet)	Herav skatteart Restskatt Person
2013	Lindås	3 112 354	1 527 430
	Meland	7 349 235	530 28
	Modalen	46 380	44 137
	Osterøy	2 227 151	1 038 588
	Radøy	1 029 360	835 860
2012	Lindås	1 984 543	1 655 734
	Meland	753 804	347 015
	Modalen	2 029	2 029
	Osterøy	1 510 185	1 155 600
	Radøy	925 551	373 375
2011	Lindås	1 158 723	963 810
	Meland	893 704	543 229
	Modalen	499	0
	Osterøy	980 832	660 407
	Radøy	624 901	345 653
2010 19xx	Lindås	10 211 497	8 163 526
	Meland	11 828 576	9 850 911
	Modalen	1 504 206	1 075 668
	Osterøy	12 626 353	8 229 154
	Radøy	5 844 497	4 128 196

3.1.4 Kommentarer til restanser og restanseoppfølgingen for eldre år.

Det vert arbeidd kontinuerleg med innkrevjing av restansane, og det vert gjennomført tiltak for å avbryta fristen for forelding av krav. Eldre restansar utgjer store beløp. På storparten av dei eldre restansane er det ingen aktivitet. Restansane vert vurdert regelmessig.

Antall krav som var forelda pr. 31.12.2015:

Lindås kommune: 7 Osterøy kommune 1 Radøy kommune 3

Samlet beløp på krav som var forelda pr. 31.12.2015:

Lindås kommune: kr 21.232, Osterøy kommune kr 222.533, Radøy kommune kr 13.971

Kontoret har gjennomgått rapporten ”Restanseliste – forelda krav”
dato t.o.m. 31.12.2015.

3.2 Innfordringens effektivitet

3.2.1 Vurdering av kontorets resultat pr. 31.12.2015

- For 2015 har vi hatt følgende resultatkrav:

Styringsparameter: Innbetalt skatt og avgift av sum krav siste år, fordelt på skatt- og avgiftsart	Resultatkrav pr. 31.12.2015	Resultat pr. 31.12.2015	Avvik +/-
Restskatt for personlege s/y (2013)	95,0	95,31	+0,31%
Arbeidsgivaravgift 2014	99,9	99,75	-0,15%
Forskotstrekk 2014	99,9	99,94	+0,04%
Forskotsskatt person 2014	99,0	99,38	+0,38%
Forskotsskatt 2014	99,8	99,97	+0,17%
Restskatt 2013	99,0	98,65	-0,35%
Innfordret restskatt person, av sum krav til innfordring. Inntektsår 2013	70,0	65,70	-4,30%

3.2.2 Vurdering av sammenheng mellom aktivitet og resultat

DTI er retningsgjevande for innkrevings tiltaka. Avvik vert gjort i særskilte tilfelle.

Motrekning, utleggstrekk og utleggsforretning vert nytta i samsvar med retningslinjer.

Innkrevjing av forfalne krav er systematisk gjennomført i løpet av året.

Kontoret har store restansar på eldre krav. Restansane blir gjennomgått, og tiltak vert vurdert.

3.2.3 Omtale av spesielle forhold

Det er store krav i konkursbu – totalt kr 20.149.742. Dette er krav som ikkje kan krevjast inn.
og som gjer utslag på resultatet.

3.2.4 Kontorets eventuelle tiltak for å bedre effektiviteten i innkrevjing

Hausten 2015 har kontoret ikkje hatt tilstrekkeleg personalressurs til å utføra arbeidet.
Men frå 01.10.2015 fekk vi tilsett ny juridisk rådgjevar som no er komen godt i gang med
innkrevjing.

3.3 Sænamskompetanse

Nordhordland kemnerkontor har sænamskompetanse. I 2015 er det varsla 334
utleggsforretningar. Samanlikna med 2014 er det ein nedgang på 70.

4. Arbeidsgjevarkontroll

4.1 Organisering av arbeidsgjevarkontrollen

Nordhordland kemnerkontor utfører arbeidsgjevarkontrollen med egne tilsette. Personalressurs på arbeidsområdet er 2 årsverk, og i tillegg 0,4 årsverk til oppgåvekontroll. I 2015 har vi hatt redusert personalressurs på grunn av permisjon, og har hatt 1.4 årsverk til å utføre arbeidsgjevarkontroll. I tillegg er kemnerkontoret deltakar i det interkommunale samarbeidet med Bergen, med ein liten del. Hordaland kommunale regnskapskontroll har gjennomført 1 arbeidsgjevarkontroll for Nordhordland kemnerkontor i 2015.

4.2 Planlagte og gjennomførte kontrollar

Resultatkrav for 2015 var å gjennomføre arbeidsgjevarkontroll hjå 5% av arbeidsgjevarane, 50% av desse med avdekking. 5% utgjør 61 ettersyn.

På grunn av redusert personalressurs i 2015 vart det planlagt 44 ettersyn.

Som utgjør:

3,6 % av totalt antall leverandører av LTO i kommunen.

Antall gjennomførte kontroller i 2015: 37

Av det 28 avdekkingskontrollar, 5 undersøkingskontrollar, og 4 formalkontrollar.

75% av kontrollane er med avdekking.

4.3 Resultater fra arbeidsgjevarkontrollen

Det er gjort forslag om endring i inntekt på kr. 7.263.915, og i endring i avgiftsgrunnlaget på kr 7.833.111.

Det er oppnådd resultat på 3% på tal kontrollar, og i 75% av kontrollane er det avdekka manglande innrapportert inntekt/lønn.

4.4 Vurdering av arbeidsgjevarkontrollen

Året sett under ett, har vi på dette området hatt redusert personalressurs på 0,6 årsverk.

Frå 01.01.2016 er det tilsett ny rekneskapskontrollør i 100% stilling.

4.5 Samarbeid med andre kontrollaktører

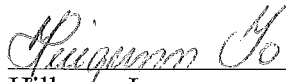
Val av kontrollobjekt er gjort i samarbeid med Skatt Vest.

4.6 Gjennomførte informasjonstiltak

Nye arbeidsgjevarar får tilsendt informasjon.

Isdalstø, den 20.01.2016

Nordhordland kemnerkontor

Hilgunn Io

Vedlegg: Årsregnskapet for 2015

Kopi:

Årsrapport for 2015 er sendt til:

Lindås kommune

Meland kommune

Modalen kommune

Osterøy kommune

Radøy kommune

Lindås kommune v/rådmann

Skatt Vest v/regionalkontrollenhet

Sekretariatsleiar v/kontrollutvala

Tonje Husum Aarland

Radøy kommune

Saksframlegg

Saknr	Utdal	Type	Dato
018/2016	Kommunestyret i Radøy	PS	03.03.2016

Sakshandsamar	Arkivsaknr.:	Dokumentnr.:
	16/364	16/2530

Plan for forvaltningsrevisjon

Saksopplysingar:

I følgje Kommunelova § 77 pkt 4 skal det gjennomførast forvaltningsrevisjon. I forskrift om kontrollutval står det i § 10 at kontrollutvalet skal utarbeida ein plan for forvaltningsrevisjon som kommunestyret vedtek. Kommunestyret kan gje kontrollutvalet fullmakt til å gjera endringar i planperioden.

Kontrollutvalet har fått tilsendt ein overordna analyse for kommunen, med framlegg til aktuelle område om forvaltningsrevisjon. Ut frå dagens ressursituasjon vert det antyda at kontrollutvalet kan prioriterer 2-3 område for forvaltningsrevisjon i kommunestyreperioden.

Med bakgrunn i denne analysen har det vore følgjande framlegg til område som kunne vera aktuelle for forvaltningsrevisjon i denne kommunestyreperioden:

- Vedtaksoppfølging – har kommunen system som sikrar at vedtak vert følgdt opp?
- Vedtaksutforming – stettar dei formkrava i lov og regelverk? Har kommunen godt nok grunnlag når vedtak vert fatta? Korleis er kvalitetssikringa?
- Arkivtenesta: rutinar og organsiering.
- Status for kommunale planar – vurdering av prosess og måloppnåing.
- Innkjøp – korleis er innkjøpsprosessen organisert i kommunen. Regelverk, rutinar, ansvar og rollar.
- Tenestetilbod til barn og unge med særskilte behov.
- Kommunen som skuleeigar
- Skulefritidsordning (SFO) – ressursbruk, omfang og kvalitet på tenesta
- KOSTRA . kvalitet på rapporteringa frå kommunen
- Miljøplanlegging i kommunen
- Økonomistyring (er sett på i perioden 2003-2007)

- Investeringsprosjekt – organisering, ansvar, prosjektstyring
- Barnehageområdet – korleis forvaltar og driftar kommunen dette tenesteområdet
- Barnevern
- Korleis sikrar kommunen at dei får del i dei aktuelle øyemerka tilskota
- Korleis sikrar kommunen at dei får inn dei salsinntektene (kan vera foreldrebetaling SFO og barnehage, vatn og avløp) som dei har krav på
- Byggesak/plan, organisering mm.

Kontrollutvalet har vurdert dei ulike temaområda og har gjort ei heilskapleg prioritering.

Samrøystes vedtak i kontrollutvalet:

Kontrollutvalet ønskjer å prioritera følgjande område for forvaltningsrevisjon i denne kommunestyreperioden:

- *Kommunen si satsing på «tidleg innsats» i oppvekstsektoren*
- *Vedtaksoppfølging – har kommunen system som sikrar at politiske vedtak vert følgt opp?*

Kontrollutvalet ser det som naudsynt at ein kan foreta endringar i dei prioriterte prosjekta i planperioden og eventuelt koma inn med nye prosjekt dersom det er meir aktuelt. Omfanget av prosjekta vert bestemt ut i frå revisjonen sitt timetal til rådvelde for forvaltningsrevisjon, denne er for Radøy kommune estimert til ca 1250 timar i løpet av perioden. Forvaltningsrevisjon av barnevernstenesta i Radøy kommune er bestilt etter vedtak i kommunestyret.

Kontrollutvalet sitt framlegg til vedtak i kommunestyret:

Kommunestyret prioriterer følgjande område for forvaltningsrevisjon i denne kommunestyreperioden:

- Kommunen si satsing på «tidleg innsats» i oppvekstssektoren
- Vedtaksoppfølging – har kommunen system som sikrar at politiske vedtak

Kommunestyret gir kontrollutvalet fullmakt til å endra på prioriteringane og eventuelt velja andre prosjekt dersom det skulle vera meir aktuelt.

Kommunestyret i Radøy - 018/2016

KS - handsaming:

Nestleiar i kontrollutvalet, Astrid Nordanger, orienterte om kontrollutvalet sitt mandat og vurderingar knytt til utvalet sitt framlegg til vedtak i kommunestyret.

Leif Taule (Sp) kom på vegne av Sp/Ap/H/KrF med følgjande framlegg:

Framlegget om vedtaksoppfølging går ut og vert erstatta med Innkjøp/offentlege anskaffingar (dvs organisering, innkjøpsavtalar og ansvarstilhøve, kompetanse og oppdatering i høve til avtalar og lovverk m.v.).

Siste setning i framlegget frå kontrollutvalet vert stroke.

Leif Taule (Sp) kom også med følgjande tilleggsframlegg:

Når forvaltningsrevisjonsrapportar vert lagt fram for kommunestyret, skal rådmannen leggja fram eit eige notat om status/endingar som er gjort for det aktuelle forvaltningsområdet etter at rapporten er blitt kjent.

Leif Taule viste til at kommunestyret har vedteke at det skal gjennomførast forvaltningsrevisjon i barnevernet.

Han sette fram følgjande endringsframlegg:

Barnevern vert ført opp som første område for forvaltningsrevisjon.

Kommunestyret vedtok samrøystes kontrollutvalet sitt framlegg til vedtak med dei tillegg som vart sett fram i møtet.

KS - vedtak:

Kommunestyret prioriterer følgjande område for forvaltningsrevisjon i denne kommunestyreperioden:

- Barnevern
- Kommunen si satsing på «tidleg innsats» i oppvekstssektoren
- Innkjøp/offentlege anskaffingar (dvs organisering, innkjøpsavtalar og ansvarstilhøve, kompetanse og oppdatering i høve til avtalar og lovverk m.v.).

Når forvaltningsrevisjonsrapportar vert lagt fram for kommunestyret, skal rådmannen leggja fram eit eige notat om status/endingar som er gjort for det aktuelle forvaltningsområdet, etter at rapporten er blitt kjent.

Vedlegg:

Overordna analyse Radøy 2016

Kontrollutvalet Radøy_særutskrift_22_02_2016

Rekneskap 2015

Rekneskapen er avslutta
16.02.2015

Innholdsliste

Tema	Side
Økonomisk oversyn drift 2015	3
Rekneskapsskjema 1A – drift 2015	4
Rekneskapsskjema 1B – drift 2015	4
Økonomisk oversyn investering 2015	5
Rekneskapsskjema 2A – investering 2015	6
Rekneskapsskjema 2B – investering 2015	7
Balanse 2015	8
Rekneskapsprinsipp	9
Organisering av verksemda i kommunen	9
Note 1 – Arbeidskapital	10
Note 2 – Pensjonar	11
Note 3 – Garantiansvar	12
Note 4 – Fordringar og gjeld til kommunale foretak og verksemdar	12
Note 5 – Aksjar og andelar til varig eige	13
Note 6 – Avsetjing og bruk av fond	13
Note 7 – Kapitalkonto	14
Note 8 – Sal av finansielle anleggsmidlar	14
Note 9 – Interkommunalt samarbeid	15
Note 10 – Spesifikasjon av vesentlege postar i rekneskapen	15
Note 11 – Vesentlege transaksjonar	16
Note 12 – Anleggsmidlar	16
Note 13 – Investeringsoversyn	16
Note 14 – Marknadsbaserte finansielle omløpsmidlar	17
Note 15 – Obligasjonar til forfall	17
Note 16 – Langsiktig gjeld og avdrag	17
Note 17 – Endringar i rekneskapsprinsipp - avvikling av likviditetsreserven	18
Note 18 – Rekneskapsmessig meir/mindreforbruk	18
Note 19 – Andre forpliktingar	18
Note 20 – Sjølvkosttenester	19
Note 21 – Tal årsverk og godtgjersle til sentrale personar	20
Note 22 – Hendingar etter balansedagen	21
Note 23 – Netto driftsresultat	21
Revisjonsmelding 2015	22

I den elektroniske versjonen av rekneskapen er alle sidetals- og notereferansar også snarveggar til den aktuelle staden i dokumentet. Legg markøren over talet, og klikk når markøren blir «ein peikefinger».

Økonomisk oversyn drift 2015

	2015	Budsjett regulert	Budsjett opprinneleg	2014	Note
Driftsinntekter					
Brukarbetalinger	17 617 461	17 110 000	16 810 000	18 209 036	
Andre sals- og leigeinntekter	30 618 669	26 026 000	26 026 000	27 580 579	
Overføringer med krav til motyting	63 247 886	30 810 000	30 760 000	44 397 122	11
Rammetilskot	150 216 089	146 206 000	146 156 000	144 968 820	
Andre statlege overføringer	8 713 700	6 739 000	6 739 000	8 920 768	
Andre overføringer	1 986 507	0	0	165 666	
Skatt på inntekt og formue	111 388 985	113 588 000	115 665 000	110 957 327	
Eigedomsskatt	11 799 474	11 728 000	11 528 000	11 554 856	
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	0	
Sum driftsinntekter	395 588 773	352 207 000	353 684 000	366 754 172	
Driftsutgifter					
Lønsutgifter	221 294 923	204 971 000	205 370 000	211 735 611	
Sosiale utgifter	60 748 826	62 632 000	62 613 000	58 309 823	2
Kjøp varer/ten. som inngår i tenesteprod.	45 546 287	40 702 000	40 962 000	46 738 231	
Kjøp av tenester som erst. tenesteprod	25 166 802	23 441 000	23 441 000	24 008 543	
Overføringer med krav til motyting	23 812 976	16 250 000	16 260 000	26 292 897	
Avskrivningar	14 829 485	12 937 000	12 937 000	13 913 740	12
Fordelte utgifter	-2 616 177	-3 166 000	-3 166 000	-3 367 585	
Sum driftsutgifter	388 783 122	357 767 000	358 417 000	377 631 261	
Brutto driftsresultat	6 805 651	-5 560 000	-4 733 000	-10 877 088	
Finansinntekter					
Renteinntekter og utbyte	4 701 179	4 609 000	4 609 000	8 237 638	
Mottekne avdrag på utlån	82 117	60 000	60 000	24 740	
Sum eksterne finansinntekter	4 783 297	4 669 000	4 669 000	8 262 378	
Finansutgifter					
Renteutgifter og lånekostnader	5 628 575	5 800 000	6 229 000	6 546 313	16
Avdrag på lån	8 215 373	7 950 000	8 240 000	8 210 680	16
Utlån	195 775	60 000	60 000	321 812	
Sum eksterne finansutgifter	14 039 723	13 810 000	14 529 000	15 078 804	
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-9 256 426	-9 141 000	-9 860 000	-6 816 426	
Motpost avskrivningar	14 829 485	12 937 000	12 937 000	13 913 740	
Netto driftsresultat	12 378 709	-1 764 000	-1 656 000	-3 779 774	23
Interne finanstransaksjonar					
Bruk av mindreforbruk frå tidl. år	0	0	0	93 592	18
Bruk av disposisjonsfond	4 988 983	800 000	800 000	478 298	6
Bruk av bundne fond	1 424 952	966 000	966 000	1 106 955	6
Sum bruk av avsette midlar	6 413 934	1 766 000	1 766 000	1 678 845	
Overført til investeringsregnskapen	0	0	0	0	
Dekking av meirforbruk frå tidl. år	4 649 952	0	0	0	18
Avsett til disposisjonsfond	0	0	0	895 000	6
Avsett til bundne fond	10 886 037	0	0	1 654 023	6
Sum avsetjingar	15 535 989	0	0	2 549 023	
Meir (-) /mindre (+) forbruk	3 256 655	2 000	110 000	-4 649 952	

Rekneskapsskjema 1A 2015

	2015	Budsjett regulert	Budsjett opprinneleg	2014	Note
Skatt på inntekt og formue	111 388 985	113 588 000	115 665 000	110 957 327	
Ordinært rammetilskudd	150 216 089	146 206 000	146 156 000	144 968 820	
Skatt på eiendom	11 799 474	11 728 000	11 528 000	11 554 856	
Andre direkte eller indirekte skattar	0	0	0	0	
Andre generelle statstilskudd	8 713 700	6 739 000	6 739 000	8 920 768	
Sum frie disponible inntekter	282 118 248	278 261 000	280 088 000	276 401 771	
Renteinntekter og utbytte	4 701 179	4 609 000	4 609 000	8 237 638	
Gevinst fin. instrument (omløpsmidlar)	0	0	0	0	
Renteutg.,provisjoner og andre fin.utg.	5 628 575	5 800 000	6 229 000	6 546 313	
Tap fin. instrument (omløpsmidlar)	0	0	0	0	
Avdrag på lån	8 215 373	7 950 000	8 240 000	8 210 680	16
Netto finansinntekter/finansutgifter	-9 142 769	-9 141 000	-9 860 000	-6 519 354	
Til dekking av tidlegare meirforbruk	4 649 952	0	0	0	
Til ubundne avsetningar	0	0	0	895 000	6
Til bundne avsetningar	10 886 037	0	0	1 654 023	6
Bruk av tidligare mindreforbruk	0	0	0	93 592	18
Bruk av ubundne avsetningar	4 988 983	800 000	800 000	478 298	6
Bruk av bundne avsetningar	1 424 952	966 000	966 000	1 106 955	6
Netto avsetningar	-9 122 054	1 766 000	1 766 000	-870 178	
Overført til investeringsregnskapen	0	0	0	0	
Til fordeling drift	263 853 425	270 886 000	271 994 000	269 012 239	
Sum fordelt til drift (frå skjema 1B)	260 596 770	270 884 000	271 884 000	273 662 191	
Meir (-) /mindre (+) forbruk	3 256 655	2 000	110 000	-4 649 952	

Rekneskapsskjema 1B 2015

	2015	Budsjett regulert	Budsjett opprinneleg	2014	Note
Stab og politisk	15 287 533	18 163 000	18 413 000	16 101 903	10
Oppvekst	105 563 088	108 087 000	108 187 000	104 678 983	
Helse og omsorg	116 214 657	119 181 000	119 981 000	123 723 205	
Drift og forvaltning	23 531 492	25 453 000	25 303 000	27 202 420	
Finans				1 955 681	
SUM	260 596 770	270 884 000	271 884 000	273 662 192	

Økonomisk oversyn investering 2015

	2015	Budsjett regulert	Budsjett opprinneleg	2014	Note
Inntekter					
Sal av driftsmidlar og fast eigedom	4 199 766	4 500 000	4 500 000	3 942 536	
Andre salsinntekter	81 409	0	0	267 700	
Overføringer med krav til motyting	0	0	0	732 681	
Kompensasjon for meirverdiavgift	2 035 348	2 100 000	3 479 000	2 931 958	10
Statlege overføringer	0	0	0	0	
Andre overføringer	0	0	0	0	
Renteinntekter og utbyte	0	0	0	0	
Sum inntekter	6 316 523	6 600 000	7 979 000	7 874 875	
Utgifter					
Lønsutgifter	0	0	0	652 377	
Sosiale utgifter	0	0	0	208 541	
Kjøp varer/ten. som inng i tenesteprod.	16 541 927	24 798 000	39 539 000	15 839 934	
Kjøp tenester som erstattar tenesteprod.	0	0	0	0	
Overføringer med krav til motyting	2 665 613	550 000	3 250 000	3 960 365	
Renteutgifter og omkostningar	492	0	0	0	
Fordelte utgifter	0	0	0	0	
Sum utgifter	19 208 031	25 348 000	42 789 000	20 661 217	
Finansransaksjonar					
Avdrag på lån	3 154 105	0	0	3 301 697	
Utlån	2 275 000	3 000 000	3 000 000	3 333 000	
Kjøp av aksjar og andelar	1 100 126	800 000	800 000	937 443	5
Dekking av underskot frå tidl år	1 019 966	0	0	822 870	
Avsett til ubundne investeringsfond	0	0	0	0	
Avsett til bundne investeringsfond	2 354 743	0	0	0	
Sum finansieringstransaksjonar	9 903 940	3 800 000	3 800 000	8 395 010	
Trong for finansiering	22 795 448	22 548 000	38 610 000	21 181 352	
Dekka slik					
Bruk av lån	17 215 905	22 548 000	38 610 000	15 896 673	
Sal av aksjar og andelar	0	0	0	0	
Mottekne avdrag på utlån	5 284 578	0	0	3 323 080	
Overført frå driftsrekneskapen	0	0	0	0	
Bruk av udisponert frå tidlegare år	0	0	0	0	
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	842 607	6
Bruk av bundne driftsfond	0	0	0	0	
Bruk av ubundne investeringsfond	0	0	0	0	
Bruk av bundne investeringsfond	294 966	0	0	99 026	6
Sum finansiering	22 795 448	22 548 000	38 610 000	20 161 386	
Udekka (-) /udisponert (+)	0	0	0	-1 019 966	

Rekneskapsskjema 2A 2015

	2015	Budsjett regulert	Budsjett opprinneleg	2014	Note
Investeringar i anleggsmidlar	19 208 031	25 348 000	42 789 000	20 661 217	12
Utlån og forskutteringar	2 275 000	3 000 000	3 000 000	3 333 000	7
Kjøp av aksjar og andelar	1 100 126	800 000	800 000	937 443	5
Avdrag på lån	3 154 105	-	-	3 301 697	
Dekking av udekka frå tidlegare år	1 019 966	-	-	822 870	
Avsetningar	2 354 743	-	-	-	
Trong for finansiering i året	29 111 971	29 148 000	46 589 000	29 056 227	
Finansiert slik:					
Bruk av lånemidlar	17 215 905	22 548 000	38 610 000	15 896 673	7
Inntekter frå sal av anleggsmidlar	4 199 766	4 500 000	4 500 000	3 942 536	
Tilskot til investeringar	-	-	-	-	
Kompensasjon for meirverdiavgift	2 035 348	2 100 000	3 479 000	2 931 958	10
Mottekne avdrag på utlån og refusjonar	5 284 578	-	-	4 055 761	
Andre inntekter	81 409	-	-	267 700	
Sum ekstern finansiering	28 817 005	29 148 000	46 589 000	27 094 627	
Overført frå driftsrekneskapen	-	-	-	-	
Bruk av udisponert frå tidlegare år	-	-	-	-	
Bruk av avsetjingar	294 966	-	-	941 633	6
Sum finansiering	29 111 971	29 148 000	46 589 000	28 036 261	
Udekka/udisponert	-	-	-	(1 019 966)	

Rekneskapsskjema 2B 2015

Prosjekt		2015	Budsjett regulert	Budsjett opprinneleg	2014
1280001	Utskifting av bilar	0	0	500 000	295 896
1438001	Olsvollstranda industriområde	268 369	250 000	500 000	642 755
1438002	Storsandvik	0	0	0	2 765 711
1521001	Bygdebok	0	0	0	1 192 600
1530010	Avfuktingsanlegg - varmeumpe	0	0	0	415 920
1530012	Radøyhallen oppgradering 2015	471 845	1 475 000	1 475 000	0
1530013	Radøyhallen rehabilitering golv	762 769	0	0	0
1583001	Investering kyrkjer	598 586	550 000	3 250 000	250 000
1908020	VISMA Enterprise	118 750	119 000	0	1 804 528
1908045	IKT investering IKT Nh	282 627	314 000	314 000	1 060 588
1908101	Breiband infrastruktur	0	0	700 000	0
1908102	Mobilmast Austebygd	83 093	100 000	0	0
1920001	Mindre investeringar	340 200	500 000	500 000	206 250
2110003	Austebygd skule tak	0	0	0	574 429
2110004	Austebygd skule parkeringsplass	20 000	50 000	0	441 055
2110005	Austebygd skule ventilasjon	0	0	0	191 075
2130003	Manger skule utbygging	0	0	0	885 060
2130004	Manger skule parkering og uteområde	753 311	1 000 000	1 000 000	0
2190012	Radøy USK - akesspunkt	0	0	0	176 337
2190013	Radøy ungdomsskule uteområde	4 066	200 000	100 000	0
2712005	Bø barnehage uteområde	80 960	100 000	100 000	0
3210006	Velferdssenteret utvendig oppgradering	940 380	1 000 000	1 000 000	1 107 567
3210007	Nye sjukeheims plassar	0	0	2 000 000	0
3220001	Heimetenesta - bilar	343 027	343 000	0	170 000
3220002	Heimetenesta - utvida lokale	2 542 852	3 200 000	3 200 000	0
3237001	Grønålen, etablering	0	0	0	653 642
4800101	Turstiar og friluftstiltak	107 884	200 000	200 000	0
4800102	Fosnstraumen - steinaldersti	0	0	100 000	0
4800103	Turveg/lysløype Manger	123 236	200 000	1 000 000	0
6000101	Lagerbygg Solendmyra	304 916	440 000	500 000	0
6101002	Rådhuset oppgradering	0	0	0	1 161 159
6103001	Helsehuset ombygging	1 050 773	1 500 000	1 500 000	0
6104002	Ombygging Grønålen	0	0	500 000	0
6110001	Universell utforming	0	150 000	150 000	0
6111001	Hordabøheimen - sal	0	0	0	500 000
6190001	Branntekniske investeringar	540 279	1 000 000	1 000 000	1 184 304
6210005	Stigeleidning Halland - Lifjell	0	0	0	1 721 255
6210006	Hovudleidning Lifjell - Manger	5 958 678	6 000 000	6 000 000	208 996
6310005	Reneseanlegg Manger/sanering	633 507	1 000 000	9 000 000	0
6510002	Brannvernustyr	85 467	100 000	100 000	159 239
6510003	Brannbil 2014	925 000	3 400 000	3 400 000	0
6520001	Bil feiar SV55987	140 000	157 000	0	0
6700003	Asfaltering kommunale vegar	1 392 885	1 500 000	1 500 000	1 502 958
6700101	Nærmiljøtiltak Bø	275 631	300 000	3 000 000	0
6705001	Oppgradering kommunale bruer	-92 940	0	0	1 382 028
6764001	Trafikksikring	151 885	200 000	200 000	0
	SUM	19 208 031	25 348 000	42 789 000	20 653 351

Økonomisk oversyn balanse 2015

	2015	2014	Note
Eigendelar			
Faste eiendomar og anlegg	368 727 660	366 179 789	12
Utstyr, maskiner og transportmidlar	13 961 363	14 820 827	12
Utlån	30 521 277	33 438 634	
Aksjar og andelar	98 684 364	97 694 238	5
Pensjonsmidlar	413 306 993	382 242 068	2
A Anleggsmidlar	925 201 657	894 375 556	
Kortsiktige fordringar	30 783 162	26 357 689	21
Premieavvik	25 045 500	31 451 149	2
Kasse og bank	59 250 441	36 132 612	
B Omløpsmidlar	115 079 103	93 941 450	
E1 Eigendelar	1 040 280 760	988 317 006	
Eigenkapital			
Disposisjonsfond	1 096 550	6 085 533	6
Bundne driftsfond	17 922 620	8 461 575	6
Ubundne investeringsfond	5 095 269	5 095 269	6
Bundne investeringsfond	2 059 777	-	6
Rekneskapsmessig mindreforbruk	3 256 655	-	
Rekneskapsmessig meirforbruk	-	(4 649 952)	
Udekka i investeringsrekneskapen	-	(1 019 966)	
Kapitalkonto	162 061 606	159 629 255	7
Endring i rekneskapsprinsipp som påverkar AK (drift)	(527 080)	(527 080)	17
C Eigenkapital	190 965 396	173 074 634	
Gjeld			
Pensjonsforplikting	514 882 363	492 335 073	2,7
Andre lån	269 289 080	256 658 523	16
D Langsiktig gjeld	784 171 443	748 993 596	
Anna kortsiktig gjeld	64 209 447	64 278 148	
Premieavvik	934 474	1 970 627	2
E Kortsiktig gjeld	65 143 921	66 248 775	
E2 Eigenkapital og gjeld	1 040 280 760	988 317 006	
Memoriakonti			
Ubrukte lånemidler	21 028 532	14 244 436	
Motkonto for memoriakonti	(21 028 532)	(14 244 436)	
Sum memoriakonti	(0)	(0)	

Rekneskapen er utarbeidd i samsvar med føresegnene i kommunelova, forskrifter og god kommunal rekneskapskikk.

Rekneskapsprinsipp

Drifts- og investeringsrekneskapen syner all tilgang og bruk av midlar i løpet av året som vedrører kommunen si verksemd. Tilgang og bruk av midlar berre med føring i balansen vert ikkje gjort.

Alle utgifter, inntekter og innbetalingar er rekneskapsført brutto. Dette gjeld også interne finansieringstransaksjonar. Alle kjente utgifter, utbetalingar, inntekter og innbetalingar i året er tekne med i rekneskapen, anten dei er betalt eller ikkje. I investeringrekneskapen er berre teke med den delen av lån som faktisk er brukt i året. Den delen av lånet som ikkje er brukt, er ført i balansen som memoriapost.

Alle tal frå 2014 og 2015 i dette rekneskapsdokumentet kan samanliknast direkte. Derimot vil det vera avvik mellom 2014-tala her og 2014-tala i rekneskapsdokumentet frå 2014. Dette kan til dømes skuldast endringar i organisasjonsstrukturen frå 2014 til 2015.

Klassifisering av anleggsmidlar og omløpsmidlar

Anleggsmidlar i balanserekneskapen er eigendelar som er meint til varig eige for kommunen. Andre eigendelar er omløpsmidlar. Fordringar knytt til eigen tenesteproduksjon er slike omløpsmidlar.

Marknadsbaserte verdipapir er også klassifiserte som omløpsmidlar, med mindre kommunen har gjort investeringa ut frå næringspolitiske eller samfunnsmessige omsyn. I slike tilfelle er verdipapira klassifisert som anleggsmidlar. Andre fordringar er omløpsmidlar, dersom dei kjem til betaling innan eitt år etter at kommunen fekk dei. Elles er dei klassifiserte som anleggsmidlar.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knytt dei føremåla som går fram av § 50 i kommunelova. All anna gjeld er kortsiktig gjeld. Avdrag på utlån for neste år er ein del av anleggsmidlane, og avdrag på lån er ein del av langsiktig gjeld.

Vurderingsreglar

Omløpsmidlar er vurdert til den lågaste verdien av anskaffelseskost og verkeleg verdi. Marknadsbaserte finansielle omløpsmidlar er vurdert til verkeleg verdi.

Uteståande fordringar er vurdert til pålydande med frådrag for tap ein kan rekna med.

Anleggsmidlar er vurderte til anskaffelseskost, som til vanleg vil vera det same som kjøpesummen. Anleggsmidlar med avgrensa økonomiske levetid vert avskrivne med like store beløp kvart år i levetida til anleggsmiddelet. Avskrivningane startar året etter at anleggsmiddelet er anskaffa eller teke i bruk av

kommunen. Avskrivningsperiodane samsvarar med §8 i forskrift om årsrekneskap og årsmelding.

Vurderingane for eigendelar er gjort på same måte for kortsiktig og langsiktig gjeld. Gjeld vert bokført til opptakskost, som svarar til pålydande for gjeldsposten på det tidspunktet gjelda kjem til. Lånekostnader (gebyr, provisjonar m.v.) er finansutgifter og finansinntekter. Det same gjeld over- eller underkurs.

Utrekning av sjølvkost

For dei høve der sjølvkost er sett som rettsleg ramme for kva kommunen kan krevja som brukarbetaling, reknar kommunen sjølvkost etter retningslinene gitt av KRD i dokument H-3/14, februar 2015. For dei tenestene kommunen sjølv har valt å krevja brukarbetaling etter sjølvkostprinsippet gjeld dei same retningslinene.

Mva-plikt og mva-kompensasjon

Kommunen følgjer reglane i mvalova for dei tenesteområda som er omfatta av lova. Kommunen krev mva-kompensasjon for resten av verksemda. Den kompensasjonen kommunen får for betalt mva er finansiert av kommunen gjennom reduserte statstilskot i inntektssystemet.

NOTE nr. 1 Arbeidskapital

Del 1 Endring i arbeidskapital drifts- og investeringsrekneskapen

Tilgang av midlar	2015	2014
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	395 588 772	366 754 172
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	6 316 523	7 874 875
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjonar	27 283 779	27 482 131
Sum tilgang av midlar	429 189 075	402 111 178
Bruk av midlar		
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	373 953 637	363 717 521
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	19 207 539	20 661 217
Utbetalinger ved eksterne finanstransaksjonar	20 569 446	22 650 944
Sum bruk av midlar	413 730 622	407 029 682
Endring arbeidskapital i drift- og investeringsrekneskapen (tilgang midlar minus bruk av midlar)	15 458 453	- 4 918 503

Del 2 Endring i arbeidskapital balansen

		2015	2014
Endring omløpsmidlar	(- = reduksjon)	21 137 653	- 178 595
Endring kortsiktig gjeld	(- = auke)	1 104 854	- 4 417 481
Endring ubrukte lånemidlar	(- = auke)	- 6 784 095	- 322 327
Endring rekneskapsprinsipp			
Endring arbeidskapital i balansen		15 458 409	- 4 918 403

Arbeidskapitalen kan definerast som kommunen sine **omløpsmidlar** (dvs bankinnskott, verdipapir og fordringar som forfell innan eitt år) med frådrag for **kortsiktig gjeld** (kassakreditt, leverandørgjeld og anna gjeld som forfell innan eitt år).

Sagt på ein annan måte syner arbeidskapitalen kommunen sin likvidsituasjon, dvs evne til å betala forpliktingar etter kvart som dei kjem. Oppstillinga syner at vi har motteke meir midlar enn det vi har brukt i 2015. I stor grad er dette tilskotsmidlar som skal betalast ut i 2016.

NOTE nr. 2 Pensjonar**Føring av pensjonskostnad i kommunerekneskapen**

Utrekna pensjonskostnad vert ført som utgift i rekneskapen. Skilnaden mellom betalt premie og utrekna pensjonskostnad vert kalla premieavvik. For å få rett utgiftsføring i høve til utrekna pensjonskostnad, vert det rekneskapsført eit premieavvik som er skilnaden mellom premien, som vert ført løpande i året, og pensjonskostnaden som vert rekna ut etter at året er slutt. Premieavviket skal så tilbakeførast (amortiserast) i rekneskapen, jamnt fordelt over 15 år. Premieavvik for åra 2011 til 2013 skal tilbakeførast over 10 år, medan premieavvik frå 2014 og seinare år skal tilbakeførast over 7 år.

	KLP	SPK	SUM
Premiebetaling 2015	22 629 134	4 761 636	27 390 770

Årets netto pensjonskostnad (F § 13-1 bokstav C)

Netto pensjonskostnad er kostnaden for pensjonsoppteninga siste år, etter frådrag for ei teoretisk avkastning. Utrekninga er gjort av pensjonsselskap og følgjer føresetnadene i rekneskapsforskrifta og KRD.

	KLP	SPK	SUM
Pensjonsopptening i året, noverdi	21 583 172	3 760 762	25 343 934
Rentekostnad av påløpt pensjonsforplikting	17 068 514	2 376 599	19 445 113
Venta avkastning på pensjonsmidlane	-15 757 316	-2 205 062	-17 962 378
Netto pensjonskostnad	22 894 370	3 932 299	26 826 669
Amortisert premieavvik	3 661 366	-201 761	3 459 605
Administrasjonskostnad	1 687 463	122 994	1 810 457
Samla kostnad, inkl administrasjon	28 243 199	3 853 532	32 096 731

Premieavvik

Premieavvik er skilnaden mellom innbetalt premie, og netto pensjonskostnad inkl administrasjonskostnad. Akkumulert (oppsamla) premieavvik er justert for amortisering tidlegare år (Totalt 15/10/7 år).

	KLP	SPK	SUM
Akkumulert premieavvik 31.12.2014	27 564 549	- 1 726 237	25 838 312
+ Premieavvik i år	- 1 952 699	706 343	- 1 246 356
- Amortisert premieavvik	3 661 366	- 201 761	3 459 605
= Akkumulert premieavvik 31.12.2015	21 950 484	- 818 133	21 132 351
Arbeidsgjevaravgift av akk premieavvik	3 095 020	- 116 340	2 978 680

Balanseførte forpliktelsar og midlar pr 31.12.2015 (F § 13-1 bokstav E)

Brutto påløpt forplikting er den totale pensjonsforpliktinga kommunen har pr 31.12. for yrkesaktive, pensjonistar, fripoliser og AFP til alle som er i stilling. Pensjonsmidlar er alle midlane kommunen har sett av til pensjonsføremål til dei same. Midlar er både premiereserve, tilleggsavsetjing, kursreguleringsfond og mogeleg inneståande på premiefond. Netto forplikting syner at ein del av pensjonsforpliktinga ikkje er innbetalt eller rekneskapsført. Frå 2011 vart reglane endra, slik at forpliktinga vert rekna etter strengare økonomiske føresetnader enn tidlegare. Forpliktinga inkluderer også AFP til alle som er i stilling.

	KLP	SPK	SUM
Brutto påløpt forplikting	436 777 756	65 552 347	502 330 103
Pensjonsmidlar	358 091 535	55 215 458	413 306 993
Netto pensjonsforplikting	78 686 221	10 336 889	89 023 110
Arbeidsgjevaravgift	11 094 760	1 457 500	12 552 260

Utvikling netto pensjonsforplikting	KLP	SPK	Totalt
2010	18 676 148	11 057 950	29 734 098
2011	60 876 732	17 110 255	77 986 987
2012	67 737 643	20 401 727	88 139 370
2013	80 824 620	21 382 697	102 207 317
2014	76 586 964	19 901 211	96 488 175
2015	78 686 211	10 336 889	89 023 100

Føresetnader for pensjonsutrekningane	SPK	KLP
Venta avkastning på pensjonsmidlar (F § 13-5 bokstav F)	4,35%	4,65%
Diskonteringsrente (F § 13-5 bokstav E)	4,00%	4,00%
Venta årleg lønsvekst (F § 13-5 bokstav B)	2,97%	2,97%
Venta årleg G- og pensjonsregulering (F § 13-5 bokstav C og D)	2,97%	2,97%
Årleg vekst i pensjonsreguleringa		2,20%
Høvestal frå Kommunal- og moderniseringsdepartementet		1,00

Pårekna frivillig avgang i Fellesordninga KLP:

<20	20%	20-23	15%	24-29	10%	30-39	7,5%	40-45	5%	51-55	2%	>55	0%

I **Statens pensjonskasse** er forventa frivillig avgang 3% kvart år inntil fylt 50 år, 0% over 50 år.

Uttak av AFP i 2014 (i %) frå alder 62 år i KLP:	
Sjukepleiarar	33%
Fellesordning (65)	33%
Fellesordning (70)	45%

I **Statens pensjonskasse** er uttaksandelen for AFP ved fylte 62 år 50%.

Medlemsstatus i KLP-ordninga pr 1.1.	2015	2014
Aktive	552	538
Oppsette	495	423
Pensjonistar	268	251
Snitt alder aktive	42,60	41,87
Snitt tenestetid, aktive	8,89	8,80

NOTE nr. 3 Garantiansvar

Kommunen kan gje garantiar med heimel i KL § 51 og forskrift om kommunale og fylkeskommunale garantiar KRD 2. februar 2001.

Garanti gitt til	Restbeløp	Garantien utgår
NGIR iks	6 471 568	Inntil vidare
Kommunalbanken - Radøy Sokn	2 175 000	18 03 2030
Nordhordland Revisjon IKS	665 482	Inntil vidare
Sparebanken Vest - Radøy idrettslag	2 950 000	Juli 2025
Sum garantiar	12.262.050	
Sosiale garantiar		
Garanti for depositum	86 800	Inntil vidare
Garantiar for tilsette sine lån		
Tal garantiar	0	
Samla garantiar tilsette	0	
Av dette garanti for adm sjefen	0	
Garantiar kommunale rekneskapseiningar og foretak KF		
Sum garanti	0	
Totalt garantibeløp alle garantiar	12 348 850	

Innfriing og tap

I løpet av rekneskapsåret har kommunen ikkje måtta innfri garantiar.

NOTE nr. 4 Fordringar og gjeld til kommunale føretak og verksemder mv.

Berre mindre beløp

NOTE nr. 5 Aksjar og andelar i varig eige

(alle tal i heile kroner)

Selskap	Investert beløp	Endring frå i fjor	Marknads verdi	Eigardel	Stemmedel
BKK ¹	89 017 656	-	-	0,74%	0,74%
KLP	9 208 892	893 876	-	-	-
Aufera AS	165 166	-	-	47%	47%
A/S Biblioteksentralen	900	-	-	-	-
Nordhordland Industriservice AS	65 500	-	-	11,6%	11,6%
Nordhordland bioenergi SA	20 000	-	-	1,9%	1,9%
Sambandet Vest AS ²	206.250	95.250	Ukjent	13,75%	13,75%

¹⁾ Radøy kommune eig 1 092 aksjar i BKK, bokført med ein verdi på kr 89 017 656. Dette gir ein verdi på kr 81 518 pr aksje. Etter bokført eigenkapital i selskapet pr 31.12.2010 skulle verdien vore kr 42 075 pr aksje, som gir en samla verdi på kr 45 946 000. Verdien er likevel ikkje skriven ned, då det er stor uvisse knytt til faktisk verdi.

²⁾ Aksjeverdien i Sambandet Vest AS pr 1.1.2015 var 110.000. Denne verdien er nedskriven til null i 2015, og Radøy kommune forplikta seg til å betala inn ny aksjekapital kr 206.250 til selskapet i 2015.

NOTE nr. 6 Avsetjingar og bruk av fond**Del 1 Alle fond - avsetjingar og bruk av avsetjingar i drifts- og investeringsrekneskapen**

Alle fond		2015	2014
IB 1.1.		19 642 376	19 620 140
Avsetjing til fond	+	13 240 779	2 549 023
Bruk av avsette fond	-	6 708 900	2 526 243
Netto avsetjing (negativt tal tyder netto forbruk)		6 531 878	22 780
UB 31.12.		26 174 255	19 642 919

Del 2 Disposisjonsfond - avsetjing og bruk av fond

Disposisjonsfond - kap 256		2015	2014
IB 1.1.		6 085 532	6 511 438
Bruk av fond i investeringsrekneskapen	-	0	842 607
Bruk av fond i driftsrekneskapen	-	4 988 982	478 298
Avsetjing til disposisjonsfond	+	0	895 000
UB 31.12		1 096 550	6 085 533

UB 31.12 syner saldoen på disposisjonsfondet. Fondet er til kommunestyret sine frie disposisjon til drifts- og investeringsføremål. Kommunestyret har gitt formannskapet fullmakt til å disponera fondet.

Del 3 Bunde driftsfond - avsetjing og bruk av avsetjingar

Bundne driftsfond - kap 251		2015	2014
IB 1.1.		8 461 574	7 914 406
Bruk av bundne driftsfond	-	1 424 951	1 106 954
Avsetjing til fond	+	10 886 036	1 654 023
UB 31.12		17 922 660	8 461 574

UB 31.12 viser saldo på bunde driftsfond. Bruk av midlane i fondet er bunde til bestemte føremål og kan ikkje endrast av kommunestyret.

Del 4 Ubundne investeringsfond - avsetjing og bruk av avsetjingar

Ubundne investeringsfond kap 253		2015	2014
IB 1.1.		5 095 269	5 095 269
Bruk av ubundne investeringsfond		0	0
Avsetjing til fond		0	0
UB 31.12		5 095 269	5 095 269

UB 31.12 syner saldoen på ubunde investeringsfond. Fondet er til fri disposisjon for kommunestyret til investeringsføremål. Største delen er merka kulturfond og kulturminnefond.

Del 5 Bundne investeringsfond - avsetjing og bruk av avsetjingar

Bundne investeringsfond kap 255		2015	2014
IB 1.1.		0	99 026
Bruk av bundne investeringsfond	-	294 966	99 026
Avsetjing til fond	+	2 354 742	
UB 31.12		2 059 776	0

UB 31.12 syner saldo på bunde investeringsfond. Midlane i fondet er sett av til startlån, og kan ikkje endrast av kommunestyret.

NOTE nr. 7 Kapitalkonto

		01 01 Balanse (kapital)	159 629 555
Debetposterar i året:		Kreditposterar i året:	
Sal av fast eigedom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidlar	4 094 766	Aktivisering av fast eigedom og anlegg, maskiner og transportmidlar	18 701 894
Avskrivning av eigedom, anlegg, utstyr, maskinar og transportmidlar	14 829 485	Oppskrivning av fast eigedom	4 094 766
Nedskrivning av eigedom, anlegg, utstyr, maskinar og transportmidlar	2 184 002		
Sal av aksjar og andelar		Kjøp av aksjar og andelar	206 250
Nedskrivning av aksjer og andelar	110 000	Oppskrivning av aksjar og andelar	
Avdrag på sosiale utlån	82 117	Utlån sosiale lån	195 775
Avdrag på andre utlån	5 271 458	Utlån andre lån	2 275 000
Avskrivning sosiale utlån	34 556	Nedskrivning eksterne lån	
Avskrivne andre utlån	0		
Bruk av lånemidlar	17 215 905	Avdrag på eksterne lån	11 369 443
		Aktivert eigenkapitalinnskott KLP	893 876
Endring pensjonsforpliktingar (auke)	22 547 920	Endring pensjonsforpliktingar (red)	1 726 892
Endring pensjonsmidlar		Endring pensjonsmidlar	29 338 033
Urealisert kurstap utanlandslån		Urealisert kursgevinst utanlandslån	
31 12 Balanse (Kapital)	162 061 606		
SUM	228 431 184		228 431 184

NOTE nr. 8 - Sal av aksjar og andelar i varig eige (finansielle anleggsmidlar)

Ingen sal i 2015

NOTE nr. 9 Interkommunalt samarbeid

Tekst	Tal delt	Del Radøy	R 2015	R 2014	R2013
Nordhordland IKT drift	9	11,2 %	2 799 920	2 483 373	2 428 000
Nordhordland legevakt	9	12,0 %	2 441 444	2 380 145	2 050 427
Nordhordland revisjon IKS	7	19,9 %	722 748	701 688	681 252
Nordhordland kemnerkontor	5	14,2 %	631 762	793 802	707 530
Nordhordland Utviklingsselskap IKS	9	11,7 %	406 451	390 647	356 770
Sekretariatsfunksjon kontrollutvalet	8	12,48 %	79 333	79 714	79 479
Brannførebyggjande samarbeid	9	14,0 %	407 013	366 183	355 176
Distriktsveterinærteneste	3	37,0 %	128 210	119 971	117 060
Interkommunalt krisesenter	19	1,48 %	239 374	204 638	207 705
Teknisk - hygienisk ingeniør	7	14,0 %	121 516	122 773	113 930
Business Region Bergen	9	0,41 %	50 140	50 390	50 030
Interkommunalt byggetilsyn	9	11,0 %	0	104 777	14 182
Kompetanseprosjekt Nordhordland	9	11,3 %	48 288	40 050	40 603
Biosfæreprosjekt Nordhordland	9	11,4 %	50 852	23 000	28 559
Brannvarslingssentral, Bergen (110)	28		198 891	196 004	196 004
Interkommunalt arkiv	31	2,85 %	88 540	84 324	84 324
Interkom. utval mot akuttforurensing (IUA)	26		49 790	49 890	54 746
Innkjøpsamarbeid Bergen kommune	15	Fast avg	91 350	87 000	87 000
Syns og audiopedagogiske tenester			131 210	101 044	104 000
Norskundervisning for framandspråklege		Løpande	1 636 230	1 429 822	1 669 637

NOTE nr. 10 Spesifikasjon av vesentlege postar i rekneskapen**Kompensasjon meirverdiavgift**

Kommunen får kompensert meirverdiavgift (mva) på dei fleste kjøp knytt til drift og investering. Kompensasjon som skriv seg frå investering vert frå 2014 berre bokført i investeringsrekneskapen. Inntil 2014 vart kompensasjon knytt til investering bokført i driftsrekneskapen, med overgangsreglar frå 2010, slik at ein del av motteken kompensasjon vart overført til investering, 20% i 2010, 40% i 2011, 60% i 2012, 80% i 2013 og 100% frå 2014.

Rekneskapen syner følgjande tal for kompensasjon av meirverdiavgift:

	2015	2014	2013	2012
Mva-kompensasjon knytt til drift	5 528 041	5 925 843	5 867 315	5 663 075
Mva-kompensasjon knytt til Investering	2 035 348	2 931 958	4 109 857	3 208 809
Overført til investering			3 287 885	1 982 285
Nytta investerings-mva i drifta			821 972	1 283 524

Påløpt, ikkje bokført løn

Utbetaling av variabel løn, til dømes timeløn, som gjeld månadene november og desember 2015, vart gjort i januar og februar 2016. Kostnadene er tekne med i 2015-rekneskapen, medrekna feriepengar og arbeidsgjevaravgift. Kostnaden er fordelt etter KOSTRA-funksjon, og er ført i skjema 1B under Stab og fellestenester.

NOTE nr. 11 Vesentlege transaksjonar

Radøy kommune mottok i desember 2015 kr 8 mill frå Norsk kommunikasjonsmyndighet. Dette er midlar som Radøy og Austrheim kommunar skal nytta til breibandsutbygging. Midlane er bokført som tilskot frå staten, og er sett av til bundne fond. Sjå også note 23.

NOTE nr. 12 Anleggsmidlar

Kommunen følgjer inndelinga av anleggsmidlar og avskrivingsplan, jfr rekneskapsforskrifta § 8. Kommunen nyttar følgjande anleggsmiddelgrupper og den avskrivingsplanen som høyrer til.

Anleggsmiddel gruppe	Avskr. tid	Eigendelar
Gruppe 1	5 år	EDB-utstyr, kontormaskinar og liknande.
Gruppe 2	10 år	Anleggsmaskiner, maskiner, inventar og utstyr, verkty og transportmidlar og liknande.
Gruppe 3	20 år	Brannbilar, parkeringsplassar, trafikklys, tekniske anlegg (VAR), reinseanlegg, pumpestasjonar, forbrenningsanlegg og liknande.
Gruppe 4	40 år	Bustader, skular, barnehagar, idrettshallar, vegar og leidningsnett og liknande.
Gruppe 5	50 år	Forretningsbygg, lagerbygg, administrasjonsbygg, sjukeheimar og andre institusjonar, kulturbygg, brannstasjonar og liknande

Tekst	Gruppe 1	Gruppe 2	Gruppe 3	Gruppe 4	Gruppe 5	Tomtar mv.	SUM
Anskaffelseskost 1.1	11 994 934	24 017 232	13 955 131	332 180 167	106 538 990	15 333 750	504 020 203
Akk. avskrivingar 1.1.	-7 457 142	-14 157 010	-5 290 727	-74 550 289	-21 564 419	-	-123 019 587
Bokført verdi 1.1.	4 537 792	9 860 222	8 664 404	257 629 878	84 974 571	15 333 750	381 000 616
Tilgang i året	401 377	651 586	2 370 171	10 558 495	4 700 261	20 000	18 701 890
Avgang i året	-	-74 773	-	-	-	-	-74 773
Avskrivingar i såret	-1 135 672	-1 557 876	-700 101	-9 096 622	-2 339 214	-	-14 829 485
Nedskrivingar i året	-	-5 810	-652 507	-	-	-1 450 912	-2 109 229
Anskaffelseskost 31.12	12 396 311	24 588 235	15 672 795	342 738 662	111 239 251	13 902 838	520 538 091
Akk. avskrivingar 31.12	-8 592 814	-15 714 886	-5 990 828	-83 646 911	-23 903 633	-	-137 849 072
Bokført verdi 31.12.	3 803 497	8 873 349	9 681 967	259 091 751	87 335 618	13 902 838	382 689 019

Avgang anleggsmidlar påverkar anskaffelseskost og akkumulerte avskrivingar.

Note nr. 13 - Investeringsoversyn

Prosjekt	Ramme	Medgått 31.12.14	Medgått 2015	Medgått 31.12.15	Rest
Ingen prosjekt over fleire år					
SUM					

NOTE nr. 14 Marknadsbaserte finansielle omløpsmidlar

(heile kroner)

Type	Bokført verdi pr 31.12.	Resultatført verdiendring i år
Sum	0	0

NOTE nr. 15 - Obligasjonar til forfall

Kommunen har ingen slike obligasjonar

NOTE nr. 16 Gjeldsforplikting – type gjeld og fordeling mellom långevarar

Tekst	2015	2014	Attverande løpetid
Kommunen si samla lånegjeld	269 289 080	256 658 523	2-40 år
Fordelt på følgjande kreditorar:			
Kommunalbanken flytande rente	131 459 620	136 487 361	6-36 år
Kommunalbanken fast rente	87 183 060	89 845 660	35-38 år
KLP kommunekreditt, NIBOR-tilknyting	20 475 000	0	20 år
Husbanken flytande rente	22 754 355	21 588 910	13-15 år
Husbanken fast rente	7 417 045	8 736 595	1-13 år

Fastrentelåna i Kommunalbanken er bundne på 2,47% rente til 22.08.2019. Fastlån i Husbanken er bundne på 2,084% fram til desember 2017. Bindingstida er lengre enn det som går fram av gjeldande finansreglement. Iht gjeldande finansreglement kan inntil 50% av låneporteføljen ha rentebinding. Lån med fastrente utgjør 35,1% av totale lån.

Avdrag	Budsjett	2015	2014
Betalt avdrag	7.950.000	8 215 340	8 210 680
Utrekna minste lovlege avdrag		7 831 190	7 110 975
Differanse		384 150	1 099 705
Kommunen har i rekneskapsåret betalt meir enn lova sine krav til minste avdrag			

Kommunen reknar ut minste tillete avdrag, jfr kommunelova § 50 nr 7, ved eksakt utrekning av levetid og vekting på ulike anleggsmiddel, basert på anleggsregisteret i økonomisystemet.

NOTE nr. 17 Tidlegare endringar i rekneskapsprinsipp belasta likviditetsreserven

Som følgje av endringar i forskrift om årsrekneskap og årsmelding, er verknaden av endringar i rekneskapsprinsipp i 2008 og tidlegare, som er rekneskapsført mot likviditetsreserven, ført over eigne eigenkapitalkontoar for endring av rekneskapsprinsipp. Følgjande beløp er ført mot konto for endring av rekneskapsprinsipp:

Tekst	År	Utgift	Inntekt
Utbetalte feriepengar	1993	5 964 964	
Overføring av landbrukskontor		348 116	
Tilskot ressurskrevjande brukarar	2010		5 786 000
Sum bokført mot likviditetsreserven		6 313 082	5 786 000
Netto sum ført i balansen		527 082	

NOTE nr. 18 Spesifikasjon over rekneskapsmessig meirforbruk (underskot) frå tidlegare år og mindreforbruk i året (overskot) drift

Rekneskapsmessig meirforbruk	Budsjett	2015	Tidlegare år
Meirforbruk frå tidlegare år			4 649 951
Dekking av tidlegare meirforbruk		4 649 951	
Meirforbruk i året		0	
Overført frå disposisjonsfond		- 4 649 951	
Rest til inndekking og tal år for inndekking			0

NOTE nr. 19 Andre forpliktingar

Radøy kommune har ingen andre vesentlege forpliktingar som ikkje går fram av rekneskapen.

NOTE nr. 20 Sjølvkosttenester 2015 - vatn, avløp m.v.

	Vatn	Avløp	Feiing	Slam	Totalt
Gebyrinntekter	6 660 237	2 565 726	619 061	867 615	10 712 639
Andre driftsinntekter	18 043	0	0	0	18 043
Driftsinntekter	6 678 280	2 565 726	619 061	867 615	10 730 682
Direkte driftsutgifter	3 274 624	1 506 582	559 500	883 302	6 224 008
Avskrivingskostnad	1 365 498	504 125	0	0	1 869 624
Kalkulatorisk rente (1,94 %)	574 580	156 255	1 261	0	732 096
Indirekte netto driftsutgifter	998 511	268 666	123 345	153 035	1 543 557
Sjablongmessig indir. kap.kostnad	49 926	13 433	6 167	7 652	77 178
Driftskostnader	6 263 139	2 449 062	690 273	1 043 989	10 446 462
Gevinst/tap ved utrangering av driftsm.		-608 439	10 000	0	-598 439
Førebels resultat		-491 775	-61 212	-176 374	-314 220
+ Subsidiering	0	0	61 212	0	61 212
Resultat	415 141	-491 775	0	-176 374	-253 007
Kostnadsdekning i %	106,6 %	104,8 %	89,7 %	83,1 %	102,7 %
Sjølvkostfond 01.01.	2 882 083	2 529 180	0	296 898	5 708 161
+ Avsetjing til sjølvkostfond	415 141	0	0	0	415 142
- Bruk av sjølvkostfond	-109 187	-491 775	0	-176 374	-668 149
+ Kalkulert renteinntekt sjølvkostf. (1,94 %)	59 939	44 296	0	4 049	108 284
Sjølvkostfond 31.12 (inkl. rente på fond)	3 357 164	2 081 701	0	124 573	5 563 438
Gebyrinntekter	6 660 237	2 565 726	619 061	867 615	10 712 639
Gebyrgrunnlag	6 245 096	3 057 501	700 273	1 043 989	9 829 980
Finansiell dekningsgrad i % (gebyrinntekter/gebyrgrunnlag)	106,6 %	84,0%	88,4 %	83,1 %	109,0 %
Rekneskapsføring balanse					
+/- Sjølvkostfond	+ 475 081	- 447 479	0	-172 325	-144 723
Rekneskapsføring driftsrekneskap					
Avsetjing til bundne fond	475 081		0	0	475 081
Bruk av bundne fond		-447 479	0	-172 325	-619 804

Sjølvkostfond kan berre nyttast til å dekkja driftsutgifter i framtida innanfor same område. Negative fond i sjølvkostrekneskapen kan ikkje førast opp i balansen.

Grunna ulike fordeling av anleggsmidlar i høve til 20/40 års avskrivning og tidspunktet for første avskrivning, er det avvik mellom avskrivningane i kommunen sin ordinære driftsrekneskap og sjølvkostrekneskapen for VA-områda. Dette fører til ulike resultat. Skilnaden mellom resultatet i VA-rekneskapen og i kommunerekneskapen svarar til skilnaden i avskrivningar.

Rentesats på kapitalkostnader er lik 5 års SWAP-rente i 2015, pluss 0,5 %, som gir 1,94%.

Kommunestyret har ikkje gjort vedtak om full kostnadsdekking for feietenesta, og underskot må difor dekkast over drift.

NOTE nr. 20 Sjølvkosttenester 2015, plan, byggesak, oppmåling

	Private planar	Byggesak	Oppmåling	Totalt
Gebyrinntekter	1 012 562	1 488 590	1 165 507	3 666 659
Andre driftsinntekter	-256 596	457 262	-2 200	198 466
Driftsinntekter	755 966	1 945 852	1 163 307	3 865 125
Direkte driftsutgifter	1 092 197	1 308 592	670 796	3 071 585
Indirekte netto driftsutgifter	95 674	302 432	64 995	463 101
Sjablongmessig indir. kap.kostnad	4 784	15 122	3 250	23 155
Driftskostnader	1 192 655	1 626 146	739 041	3 557 842
Førebels resultat	-436 688	319 706	424 266	307 284
+ Subsidiert	436 688	0	0	436 688
Resultat	-0	319 706	424 266	743 972
Kostnadsdekning i %	63,4 %	119,7 %	157,4 %	108,6 %
Sjølvkostfond 01.01.	0	0	0	0
+ Avsetjing til sjølvkostfond	0	319 706	424 266	743 972
+ Kalkulert renteinntekt sjølvkostf. (1,94 %)	0	3 101	4 115	7 216
Sjølvkostfond 31.12 (inkl. rente på fond)	0	322 807	428 381	751 188
Gebyrinntekter	1 012 562	1 488 590	1 165 507	3 666 659
Gebyrgrunnlag	1 449 250	1 168 884	741 241	3 359 375
Finansiell dekningsgrad i % (gebyrinntekter/gebyrgrunnlag)	69,9 %	127,4 %	157,2 %	109,1 %
Rekneskapsføring balanse				
+/- Sjølvkostfond	0	322 807	428 381	751 188
Rekneskapsføring driftsrekneskap				
Avsetjing til bundne fond	0	322 807	428 381	751 188
Bruk av bundne fond	0	0	0	0

Kommunestyret har ikkje gjort vedtak om full kostnadsdekning innafor områda private planar, byggesak og oppmåling. Overskot må likevel setjast til fond. Underskot kan dekkast av fond, men berre så lenge fondet er positivt.

NOTE nr. 21 Tilhøve ved slutten av rekneskapsåret med uvisst utfall og hendingar etter balansedagen.

Radøy idrettslag har søkt kommunestyret om ettergjeving av gjeld kr 261.852,25 knytt til grasbane i Austmarka.

NOTE nr. 22 Årsverk og godtgjersle til leiande personar**Årsverk**

Tekst	2015	2014
Tal årsverk	400	414
Tal tilsette	512	515
Årsverk kvinner	332	345
Tal kvinner	428	434
% del kvinner av årsverk	83%	83,33
Årsverk menn	68	69
Tal menn	84	81
% del menn av årsverk	17%	16,67

Gjennomsnittleg stillingsstorleik

Tekst	Radøy	Noreg
Alle	78	78
Kvinner	78	77
Menn	81	81

Alle tala er henta frå KS arbeidsgjevarmonitor, og er oppdatert pr 1.12. det føregåande året.

Personalpolitikken til Radøy kommune har som mål å ha eit positivt arbeidsmiljø som består av begge kjønn. I Radøy kommune skal følgjande likestillingstiltak gjelde/nyttast:

- Ein skal freista å få til likedeling mellom kjønna i leiarstillingar
- Radøy kommune skal oppmuntra og vera positiv til opplæring som kvalifiserer kvinner til å søkja leiande stillingar
- Begge kjønn skal vera representert i arbeidsgrupper og prosjektgrupper

Godtgjersle til rådmann og ordførar

Tekst	2015	2014
Løn og anna godtgjersle til rådmann	971 055	915 052
Løn og anna godtgjersle til rådmann for verv i kommunal samanheng (AS, KF, IKS, stiftingar etc)		
Løn og anna godtgjersle til ordførar Jon Askeland	884 091	855 593
Løn og anna godtgjersle til ordførar Jon Askeland for verv i kommunal samanheng (AS, KF, IKS, stiftingar etc)	71 295	45 175

Note nr. 23 Netto driftsresultat

Tekst	2015	2014
For at netto driftsresultat skal gje økonomisk informasjon om korleis drifta i kommunen har vore siste året, må desse korrigerane gjerast:		
Netto driftsresultat iht årsrekneskapen	12 378 709	- 3 779 774
Bruk av bundne fond (+)	1 424 952	1 106 955
Avsetjing til bundne fond (-)	10 886 037	1 654 023
Uvanlege og vesentlege inntekter/utgifter	0	0
Korrigert netto driftsresultat knytt til drifta i kommunen	2 917 624	- 4 326 842

Til kommunestyret i Radøy kommune

Kopi:
Kontrollutvalet
Formannskapet
Administrasjonssjefen

MELDING FRÅ REVISOR

Uttale om årsrekneskapen

Vi har revidert årsrekneskapen for Radøy kommune som viser kr 263 853 425 til fordeling drift og eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr 3 256 655. Årsrekneskapen er samansett av balanse per 31. desember 2015, driftsrekneskap, investeringsrekneskap, og økonomiske oversikter for rekneskapsåret avslutta per denne datoen, og ein omtale av vesentlege rekneskapsprinsipp som er nytta, og andre notecopplysningar.

Administrasjonssjefen sitt ansvar for årsrekneskapen

Administrasjonssjefen er ansvarleg for å utarbeide årsrekneskapen og for at den gir ei dekkande framstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg, og for slik intern kontroll som administrasjonssjefen finn nødvendig for å gjere det mogleg å utarbeide ein årsrekneskap som ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, korkje som følgje av misleg framferd eller feil.

Revisor sine oppgåver og plikter

Vår oppgåve er å gje uttrykk for ei meining om denne årsrekneskapen på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Noreg, medrekna International Standards on Auditing. Revisjonsstandardane krev at vi etterlever etiske krav og planlegg og gjennomfører revisjonen for å oppnå tryggande sikkerheit for at årsrekneskapen ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon.

Ein revisjon inneber utføring av handlingar for å innhente revisjonsbevis for beløpa og opplysningane i årsrekneskapen. Dei valde handlingane avheng av revisor sitt skjønn, mellom anna vurderinga av risikoane for at årsrekneskapen inneheld vesentleg feilinformasjon, anten det skuldast misleg framferd eller feil. Ved ei slik risikovurdering tek revisor omsyn til den interne kontrollen som er relevant for kommunen si utarbeiding av ein årsrekneskap som gir ei dekkande framstilling. Formålet er å utforme revisjonshandlingar som er formålstenlege etter tilhøva, men ikkje å gi uttrykk for ei meining om effektiviteten av kommunen sin interne kontroll. Ein revisjon omfattar også ei vurdering av om dei rekneskapsprinsippa som er nytta, er formålstenlege, og om rekneskapsestimata som er utarbeidd av leiinga, er rimelege, og ei vurdering av den samla presentasjonen av årsrekneskapen.

Vi meiner at innhenta revisjonsbevis er tilstrekkeleg og formålstenleg som grunnlag for konklusjonen vår.

Konklusjon

Vi meiner at årsrekneskapen er avgjeven i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlege ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til Radøy kommune per 31. desember 2015 og av resultatet for rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg.

Utsegn om andre tilhøve

Konklusjon om budsjett

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, meiner vi at dei disposisjonar som ligg til grunn for rekneskapen i det alt vesentlege er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpa i årsrekneskapen stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsmeldinga

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, meiner vi at opplysningane i årsmeldinga om årsrekneskapen er konsistente med årsrekneskapen og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

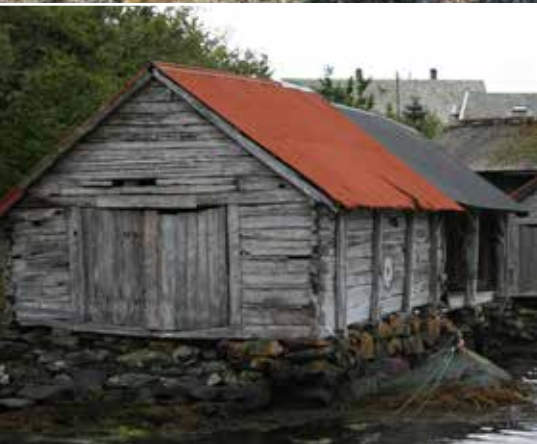
Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, og kontrollhandlingar vi har funne nødvendige etter internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», meiner vi at leiinga har oppfylt si plikt til å sørge for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av kommunen sine rekneskapsopplysningar i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Noreg.

Isdalstø, 30.03.2016

Nordhordland Revisjon IKS

Reidar Bjørsvik
Revisjonssjef

Årsmelding 2015

Årsmeldinga for 2015 vert lagt fram av rådmannen, og er først og fremst ei melding til kommunestyret om drifta i 2015.

Jarle Landås

«sjå det moglege i situasjonen». Eg opplever at tilsette har dette med seg i kvardagen og at dette medverkar til at vi får gode tenester. Resultatet er at vi med styrka kraft kan seia «sjå til Radøy».

2015 har vore eit økonomisk godt år for Radøy kommune. Auka inntekter og reduserte utgifter som ikkje kommunen har direkte innverknad på, er ein del av forklaringa. Nøktern drift og god økonomistyring i alle ledd i organisasjonen med månadsrapportering og ei stillingsgruppe som vurderer alle tilsettingar før utlysing har også bidrege sterkt til det økonomiske resultatet som er lagt fram.

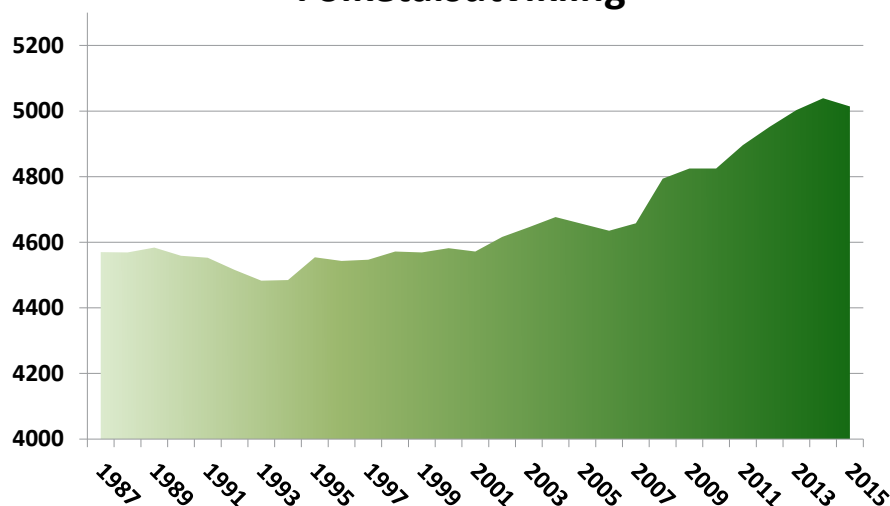
Vi har i 2015 utvikla vidare målstyringa vår med måleindikatorar og rapportering for tenestene. Rapportering knytt til målstyring og drift til overordna nivå gir grunnlag for innhaldet i denne årsmeldinga.

Vi har ikkje nådd målsetjinga om å redusere sjukefråværet i Radøy kommune. Sjukefråværet er høgt, men det er viktig å merke seg at talet ikkje er særleg høgare enn snittet for kommunane i Noreg. Reduksjon av sjukefråværet har vore prioritert oppgåve. Det skal særskilt merkast at det er sett ned ei sjukefråværsgruppe som arbeider med ulike tiltak som vil bli sett i verk. Dette tenkjer vi vil kunne gje gevinst, særleg på lengre sikt. Politikarane vil også bli involvert i dette arbeidet.

Vi leverer jamt over gode tenester til innbyggjarane. Gode, kompetente medarbeidarar har arbeidd hardt, slik at dette var mogleg trass i knappe økonomiske rammer på mange av områda. Tronge økonomiske rammer i mange år har ein verknad vi må vere merksam på. Vi må sørgje for at vi framover har eit grunnlag for å utvikle tenestene, får til ei implementering og organisasjonsutvikling og god og rett kompetanseutvikling for medarbeidarane.

I grunnlagsdokumentet for tilsette i Radøy er sentrale ord «saman» og

Folketalsutvikling

Grunnlagsdokument for tilsette i Radøy

Saman				
Medverknad	Felles forståing	Tenkje og bidra ut over eigen sektor	Felles mål	Framsnakking
Sjå til radøy				
Løysingsorien-tert	Engasjert og stolt	Tar og gir ansvar	Nøktern	Positivt samspel
Tryggleik		Trivsel		Livskvalitet
Kompetent organisasjon Tydeleg respektfull kommunikasjon God beredskap God infrastruktur Forsvarlege tenester		Fellesskap God folkehelse Godt humør Gode fritidstilbod Tilpassa tenester		Tryggleik Trivsel Tilhøyrslø Ivaretaking av behov i alle livsfasar Fleksible tenester
Verdiar				
Open og inkluderande	Tydeleg og lærande	Ansvarleg og lojal	Ærleg og omsorgsfull	... basert på tillit og respekt
Sjå det mogelege i situasjonen				

I rekneskapsdokumentet for 2015 finn ein detaljert informasjon om rekneskapa for 2015. I årsmeldinga vert det lagt fram ein del tal og vurderingar som eit supplement til årsrekneskapa.

I budsjettvedtaket for 2015 har kommunestyret løyvd midlar til drift av dei kommunale tenestetilboda, jf skjema 1A og 1B i rekneskapsdokumentet. Løyvingane er gitt som ei netto ramme for kvar sektor, som igjen er delt i ei rekkje tenestområde. Dette betyr at ein leiar for eit tenestemråde kan utvida driftsomfanget, dersom utvidinga blir dekkja av auka inntekter på same område. Tala som går fram av driftsrekneskapa på denne sida kan såleis avvika frå budsjettet, utan at budsjetttrammene av den grunn er overskridne. Det vert difor i liten grad lagt vekt på budsjettavvik i høve til den samla driftsrekneskapa. Det må likevel peikast på at budsjettet for 2015 var svært stramt, og det var føresett bruk av fond for å koma i balanse. Månadsrapporteringa undervegs i driftsåret kunne tyda på meirforbruk iht budsjett på fleire tenestemråde. Med udekkja underskot frå 2014, vurderte rådmannen det som uråd å regulera budsjettet undervegs i året.

Brutto driftsresultat er positivt i 2015, med ca 6,8 mill. Brutto driftsresultat er enkelt sagt driftsinntekter minus driftsutgifter. Ved normal drift bør brutto driftsresultat alltid vera positivt, men i Radøy har det vore regelen at brutto driftsresultat har vore negativt. Det positive resultatet i 2015 skuldast først og fremst eit tilskot på 8 mill, motteke frå Norsk kommunikasjonsmyndighet. Tilskotet er sett av til bundne fond, og skal etter planen betalast ut i 2016. Kommunen har motteke fleire andre tilskot, der kostnadene først kjem på i 2016. Dette påverkar i sterk grad både brutto og netto driftsresultat.

Netto driftsresultat er på ca 12,3 mill. Dette resultatet er «altfor godt», jf merknaden om brutto driftsresultat ovanfor. Ser ein på den «reine» drifta, dvs tek vekk bruk og avsetjing til bundne fond, er eit meir realistisk driftsresultat om lag 2,9 mill. Sjå også note 23 i rekneskapsdokumentet.

Diagrammet til høgre syner korleis utviklinga i netto driftsresultat har vore

Driftsrekneskapa	2015	B 2015	2014
Driftsinntekter			
Brukarbetalingar	(17 617)	(17 110)	(18 209)
Andre sals- og leigeinntekter	(30 619)	(26 026)	(27 580)
Overføringar med krav til motyting	(63 248)	(30 810)	(44 397)
Rammetilskot frå staten	(150 216)	(146 206)	(144 969)
Andre statlege overføringar	(8 714)	(6 739)	(8 920)
Andre overføringar	(1 987)		(165)
Skatt på inntekt og formue	(111 389)	(113 588)	(110 957)
Eigedomsskatt	(11 799)	(11 728)	(11 555)
Sum driftsinntekter	(395 589)	(352 207)	(366 754)
Driftsutgifter			
Lønsutgifter	221 294	204 971	211 736
Sosiale utgifter	60 749	62 632	58 310
Kjøp som inng. i komm. prod.	45 546	40 702	46 738
Kjøp som erstattar eigen prod.	25 167	23 441	24 009
Overføringar	23 813	16 250	26 293
Avskrivningar	14 829	12 937	13 914
Fordelte utgifter	(2 616)	(3 166)	(3 367)
Sum driftsutgifter	388 782	357 767	377 631
Brutto driftsresultat	(6 807)	5 560	10 877
Renteinntekter, utbytte mv	(4 783)	(4 669)	(8 263)
Rentekostnader og avdrag	14 040	13 810	15 078
Motpost avskrivningar	(14 829)	(12 937)	(13 914)
Netto driftsresultat	(12 379)	1 764	3 780
Netto avsetningar og overf til inv.	9 122	(1 766)	869
Meir (mindre)forbruk	(3 257)	(2)	4 650
(tal i heile tusen)			

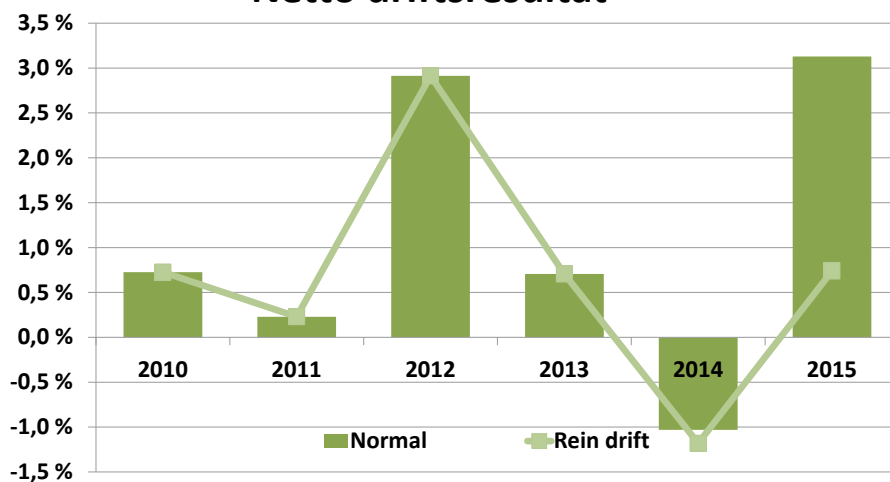
dei siste åra, med korrigering iht «rein drift» i 2014 og 2015.

Rådmannen er uansett nøgd med resultatet for 2015. Nøkttern drift i alle ledd og god økonomistyring, mellom anna gjennom månadleg rapportering frå alle leiingar, og vurdering av alle ledi-

ge stillingar før utlysing, har medverka til resultatet.

Brukarbetalingar vert fullt ut generert av dei ulike tenestemråda, og omfattar først og fremst foreldrebetaling i barnehage og SFO og betaling

Netto driftsresultat

Diagrammet syner netto driftsresultat dei siste åra. Den heiltrekne lina syner resultatet om ein ser på «rein drift», dvs korrigert for bruk og avsetjing til bundne fond. Slik korrigering er berre gjort frå 2014.

for institusjonsopphald. Inntektene syner ein reduksjon samanlikna med 2014. Reduksjonen kjem først og fremst frå eigenbetalingar innan helse og omsorg.

Sals- og leigeinntekter er også inntekter som vert generert på kvart tenesteområde, til dømes vass- og avløpsgebyr, leigeinntekter kommunale bustader, gebyrinntekter innan teknisk forvaltning og andre leigeinntekter, td. i Radøyhallen. Inntektene syner ein vekst på ca 11% samanlikna

mill samanlika med 2014. Sjå diagram for sjukefråvere nedst på side 6, med tilhøyrande kommentarar.

Rammetilskot og skatt må sjåast i samanheng. Skatteinngangen i 2015 synte ein svak vekst samanlikna med 2014, om lag 0,4%, men god skatteinngang på landsplan gav meir inntektsutjamning enn budsjettert. I tillegg vart rammetilskotet høgare enn budsjettert, som følgje av endringar i revidert nasjonalbudsjett (RNB). Samla meirinntekt her vart om lag 1,7 mill.

Dei samla driftsinntektene i 2015 var 395,6 mill, ein auke på 7,9% frå 2014.

Ser ein bort frå uvanlege postar, er veksten på om lag 5%.

Lønsutgiftene syner ein vekst på 4,5% samanlikna med 2014, men korrigert for sjukelønsrefusjon er veksten 3,16%.

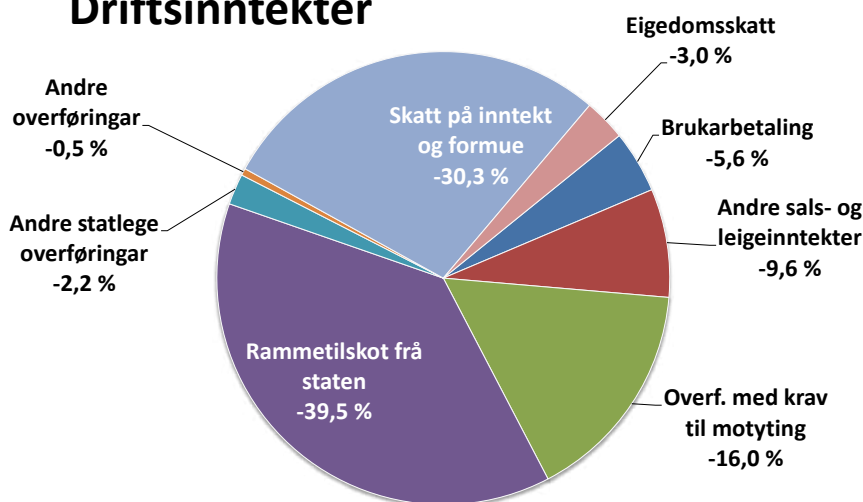
Det er rimeleg nær den generelle lønsveksten i 2015, og syner at det samla aktivitetsnivået i 2015 ikkje har auka samanlikna med 2014.

Innbetalt premie til KLP i 2015 er over 10 mill lågare enn premie betalt i 2014. Men den rekneskapsmessige pensjonskostnaden har auka med om lag 2,4 mill. samanlikna med 2014.

Skilnaden mellom pensjonspremie og pensjonskostnad vert kalla premieavvik. I fleire år har vi inntektsført eit premieavvik, for så å kostnadsføra det igjen over fleire år. For 2015 er avviket «andre vegen», slik at vi kostnadsfører i år, og inntektsfører igjen over dei neste sju åra. Dei store svingingane i premie vert såles jamna ut noko. Premieavviket vert ført på eit felles ansvar under «Stab og politisk» i skjema 1B. Det oppsamla premieavviket har vorte redusert monaleg i 2015, sjå diagram nedst på sida. Note 2 i rekneskapsdokumentet gir eit detaljert oversyn over pensjonspremie og pensjonskostnad. Med ein «sunn» kommuneøkonomi burde vi hatt eit disposisjonsfond som var stort nok til å dekkja heile det akkumulerte premieavviket.

Samla driftsutgifter utanom løn og sosiale kostnader har gått marginalt ned frå 2014 til 2015. Diagrammet til høgre nedst på side 4 syner korleis driftsutgiftene og driftsinntektene har variert i ulik grad dei siste åra. Vi ser at driftsutgiftene har gått litt ned, medan driftsinntektene har auka i 2015 sa-

Driftsinntekter

med 2014. Auka leigeinntekter knytt til husvære og auka gebyrinntekter på fleire av sjølvkostområda forklarar mykje av veksten. Auka leigeinntekter har ein motpost i auka leigekostnader der kommunen leigar inn for vidare utleige.

Overføringar med krav til motyting vert også i stor grad generert på tenestenivå. I denne posten ligg mellom anna sjukelønsrefusjon, mva-kompensasjon og refusjon ressurskrevjande tenester, i tillegg til ein del andre offentlege refusjonar, m.a. innan barnevernet. Her ser vi betydeleg auke samanlikna med 2014. Ei vesentleg forklaring på denne auken er tilskot til breibandsutbygging, tilskot til kommunepsykolog og til ruskoordinator, jf innleande kommentarar til brutto driftsresultat. Det meste av midlane her er overført til 2016, i form av avsetjing til fond.

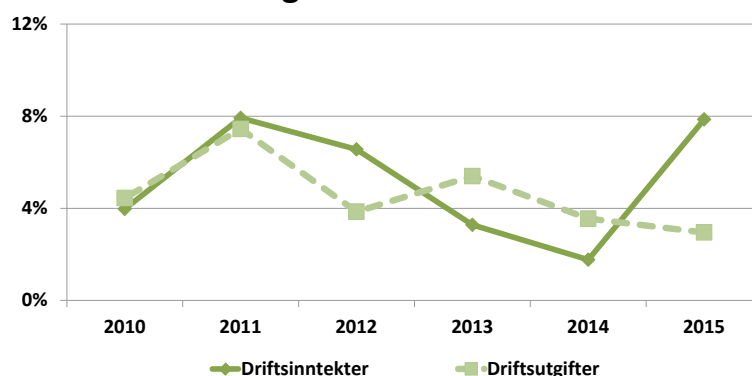
Tilskot til ressurskrevjande tenester har auka med om lag 3,7 mill, men dette har sin motpost i auka driftskostnader til slike tenester.

Sjukelønsrefusjon og refusjon foreldrepengar har auka med om lag 3,3

Andre statlege overføringar gjeld ma. statstilskot flyktningar og ulike rentekompensasjonar. Tilskot til flyktningar auka med om lag 1,2 mill samanlikna både med 2014 og budsjett. Denne inntektsauken har først og fremst vorte nytta til auka utbetalingar under introduksjonsordninga.

Eigedomsskatten syner ein auke på 2% samanlikna med i fjor. Auken er i hovudsak knytt til retaksering av nokre næringsanlegg i 2015.

Høvesvis endring driftsinntekter og -utgifter frå året før

manlikna med 2014.

Kjøp av varer og tenester som inn- går i tenesteproduksjonen syner ein reduksjon på 2,2% samanlikna med 2014. Dette fordeler seg på mange ulike detaljpostar i totalrekneskapen. Noko skriv seg også frå endra bokføring av kostnader, t.d. knytt til slamtømming, som i 2015 er ført som kjøp av tenester som erstattar kommunal tenesteproduksjon.

Kjøp av tenester som erstattar tenesteproduksjon syner auka på 4,8% samanlikna med 2014. Her er bokført kostnader til alle interkommunal tiltak, IKS og kjøp av tenester frå private. Det meste av endringa skriv seg frå slamtømming, ref avsnittet ovanfor. Posten **overføringer** har gått mykje ned i 2015 samanlikna med 2014. Dette skuldast først og fremst bortfall av medfinansieringsordninga, som åleine utgjør ca 6 mill. Det er utbetalt 1 mill i anleggsbidrag til BKK i samband med breibandsutbygging, og overført spelemidlar til Radøy IL på 1,8 mill. Dette er midlar kommunen har motteke frå andre, for utbetaling.

Posten **fordelte utgifter** syner negativ verdi. Dette gjeld kostnader som er fakturert internt i kommunen, og som samla sett har nullverknad på kommunerekneskapen.

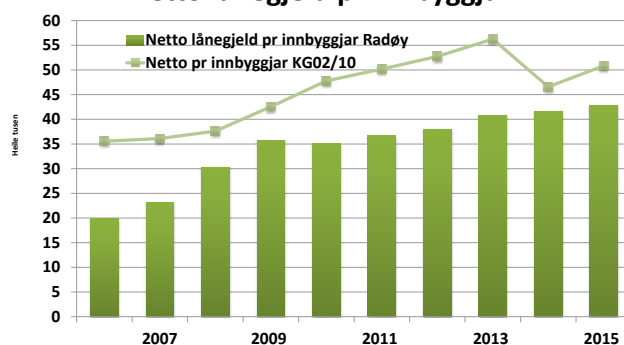
Finanspostane er renteinntekter, utbytte, rente- og avdragskostnader. Her er det redusert aksjeutbytte frå BKK, om lag 3 mill, som utgjør den største endringa samanlikna med 2014. Unytta lånemidlar har halde likviditeten akseptabel gjennom året. Dette gjer at renteinntektene har vorte noko høgare enn ein kunne rekna med. Radøy kommune har bankavtale med Sparebanken Vest, og alle innskotskonti har fast rentetilknytning til NIBOR. Låge renter gjennom året gjer at rentekostnadene har halde seg på eit «behageleg» nivå. Ein del av lånegjelda har fast rente. Nærare detaljar kring dette finst i rekneskapsdokumentet, note 16.

Avdragskostnaden er omlag uendra frå 2014, om lag 8,2 mill. Dette skuldast primært at vi frå og med 2014 har betre grunnlag for å rekna ut ei eksakt veking av avskrivningstid på alle anleggsmidlar, og dermed eit nøyaktig minsteavdrag etter lova. Fylkesmannen i Hordaland plar leggja til grunn at avdrags skal vera 3,5% av gjelda, noko som tilsvarar om lag kr 8.369.000.

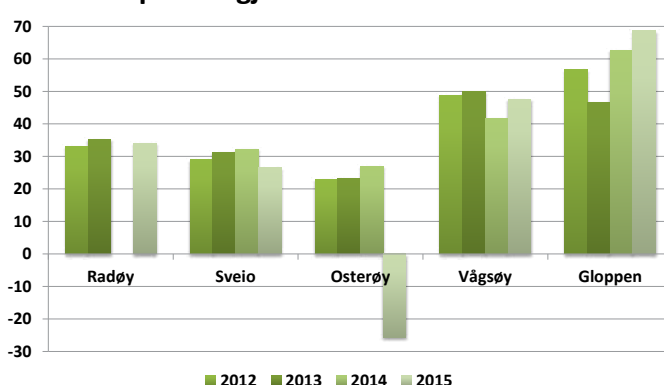
Netto lånegjeld

pr innbyggjar har auka i løpet av 2015, medan netto lånegjeld i høve til brutto driftsinntekter har gått ned. Diagrammet renteesponert gjeld syner den gjelda som er knytt til vanleg drift, dvs korrigert for gjeld knytt til VA, gjeld der kommunen får rentekompensasjon etc. Dette gir det beste bilete på driftsutfordringa. Med 34% ligg Radøy rimeleg greitt til.

Netto lånegjeld pr innbyggjar

Renteeksponert gjeld i % av bto driftsinntekter

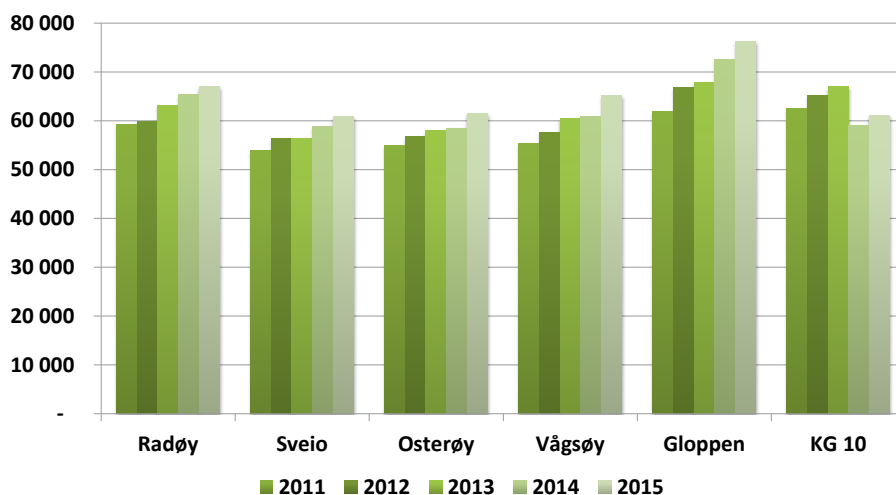
Men så lenge lovkravet er oppfylt, kan ikkje fylkesmannen gjera anna ein å meina at avdrags burde vore høgare.

Som nemnt tidlegare gir årets netto drifftsresultat eit «for godt» bilete av drifta. Mindreforbruket «på bunnlina» er langt nærare eit reelt bilete. Det er sett av 10,8 mill til bunde fond, om lag 9 mill av desse er knytt til motteke

tilskot som skal utbetalast eller nyttast i løpet av 2016. Resten er overskot på sjølvkostområda. Nærare informasjon om desse områda går fram av note 20 i rekneskapsdokumentet.

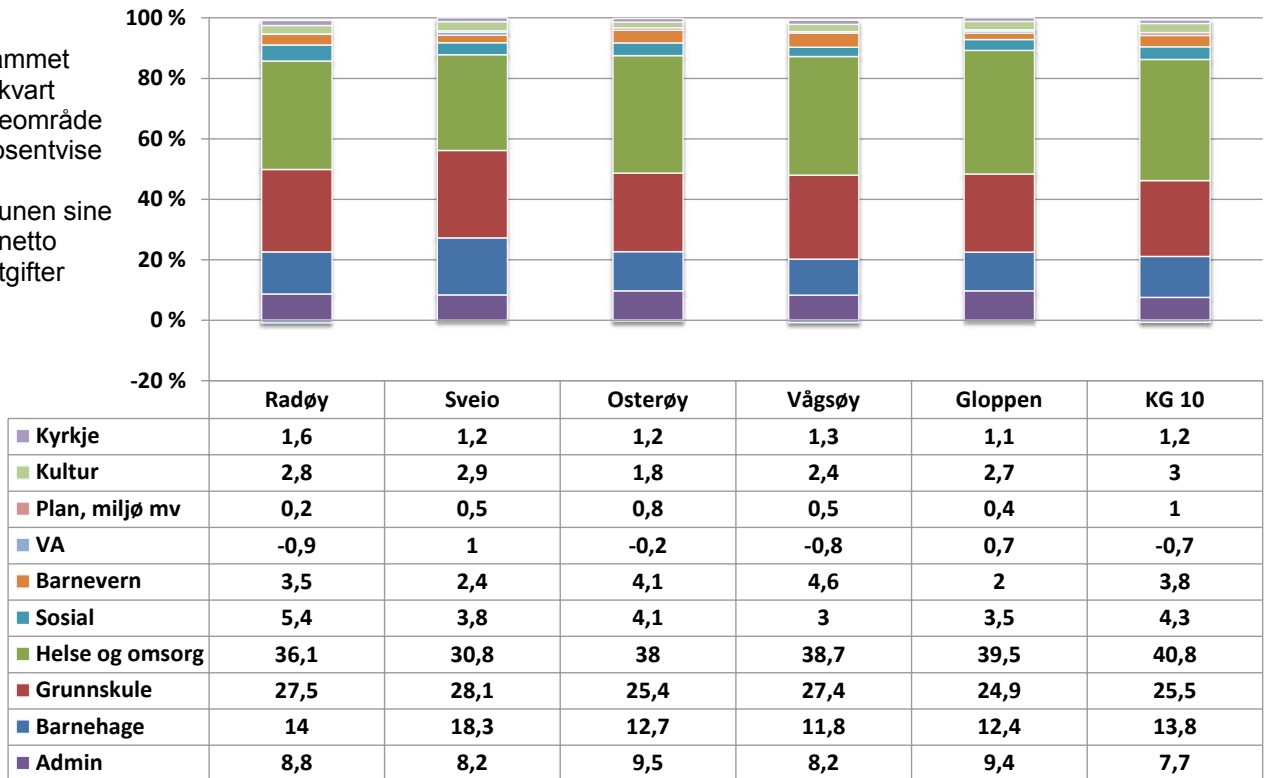
Sjølv om det justerte resultatet er svakare enn dei ønskelege 1,7% av driftsinntektene, gir det eit godt grunnlag for vidare drift.

Totale brutto driftsutgifter pr innbyggjar

Netto driftsutgifter på tenesteområda

Diagrammet syner kvart tenesteområde sin prosentvise del av kommunen sine totale netto driftsutgifter

Kostnader til administrasjon pr innb

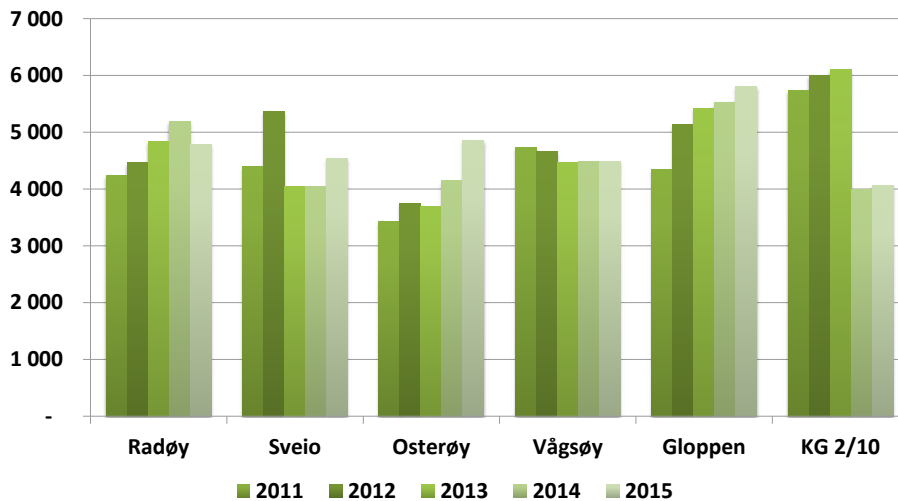
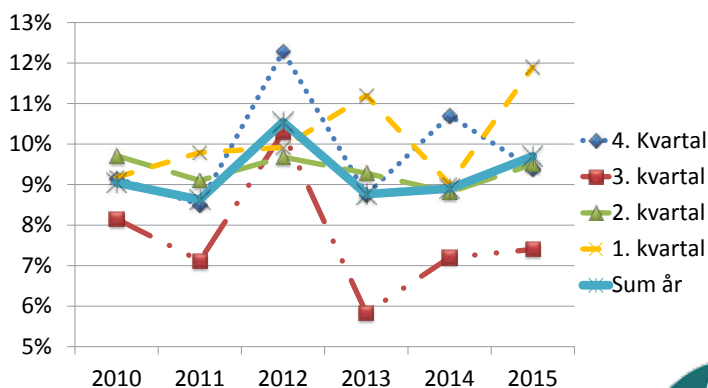

Diagramma over og til venstre syner KOSTRA samanlikningstal publisert frå SSB 15.3.2016. Kommunane Sveio, Osterøy, Vågsøy og Gloppen er kommunar på Vestlandet, som Radøy i rimeleg grad kan samanliknast med. Utvalet av kommunar er gjort i samråd med Fylkesmannen i Hordaland. Radøy kommune var i kostragruppe 2 til 2013, og har vore i gruppe 10 frå 2014. Hovudårsaka til flyttinga er at folketalet i Radøy har passert 5.000. I diagrammet til venstre ser ein klårt denne overgangen i stolperekka lengst til høgre. Kostnadene til administrasjon pr innbyggjar går tydeleg ned når folketalet passerer 5.000.

Sjukefråvære

Diagrammet til venstre syner utviklinga av sjukefråværet frå 2010 til 2015, fordelt kvartalsvis, og som ein samla årsverdi (heiltrekt line). I 2015 var det særleg første kvartal som trekte opp gjennomsnittet, med det høgaste registrerte fråværet dei siste 10 åra.

Balanse	2015	2014
Eigendelar		
<i>Anleggsmidler</i>		
Pensjonsmidlar	413 307	382 242
Aksjar og andelar	98 684	97 694
Utlån	30 521	33 439
Utstyr, maskiner og transportmidlar.	13 961	14 821
Faste eigedomar og anlegg	368 728	366 180
Sum anleggsmidler	925 201	894 376
<i>Omløpsmidlar</i>		
Kasse og bank	59 250	36 133
Kortsiktige fordringar	30 783	26 357
Premieavvik	25 046	31 451
Sum omløpsmidlar	115 079	93 941
Sum eigendelar	1 040 280	988 317
Gjeld og eigenkapital		
<i>Eigenkapital</i>		
Bundne driftsfond	(17 922)	(8 462)
Ubundne investeringsfond	(5 095)	(5 095)
Bundne investeringsfond	(2 059)	-
Disposisjonsfond	(1 096)	(6 085)
Endring i rekneskapsprinsipp	527	527
Rekneskapsm. meirforbruk		4 650
Rekneskapsm. mindreforbruk	(3 256)	-
Udekka i investeringsrekneskapen		1 019
Kapitalkonto	(162 062)	(159 629)
Sum eigenkapital	(190 965)	(173 075)
<i>Gjeld</i>		
Pensjonsforplikting	(514 882)	(492 335)
Andre lån	(269 289)	(256 659)
Kortsiktig gjeld	(64 209)	(64 278)
Premieavvik	(934)	(1 970)
Sum gjeld	(849 314)	(815 242)
Sum gjeld og eigenkapital	(1 040 280)	(988 317)
Unytta lånemidlar	21 029	14 244

Balansen til venstre er ei oppstilling over kommunen sine eigendelar, gjeld og eigenkapital pr 31.12.2015, og tilsvarende tal pr 31.12.2014. Alle tal i denne oppstillinga er i heile tusen.

Sum eigendelar har auka med om lag 52 mill frå 2014 til 2015. Den største auken skriv seg frå pensjonsmidlane, som har auka med om lag 31 mill. Dette er midlar som ligg i KLP og SPK. Bankinnskot og kortsiktige fordringar har auka, medan premieavviket har gått noko ned.

Omløpsmidlane, dvs. bankinnskot og kortsiktige fordringar har auka mykje, medan premieavviket er noko redusert frå 2014 til 2015. Dette skuldast først og fremst unytta lånemidlar som står på bankkonto.

Bundne driftsfond har auka mykje. Dette har samanheng med overskot på sjølvkostområde, og mottekne, bundne midlar som først vert nytta i 2016. Disposisjonsfondet er redusert som følgje av inndekking av underskotet frå 2014.

Pensjonsforpliktinga har auka med ca 22 mill. samanlikna med 2014. Pensjonsforpliktinga er den samla forpliktinga vi har til å betala pensjon til tidlegare og noverande tilsette i Radøy kommune. Talet vert rekna ut av forsikringsselskapa.

Andre lån er lån i Kommunalbanken, KLP og Husbanken. Desse har auka med ca 12,6 mill frå i fjor. Av lånegjelda er om lag 94,5 mill lån med fast rente i 3-5 år. Nærare informasjon om dette går fram av note 16 i rekneskapsdokumentet.

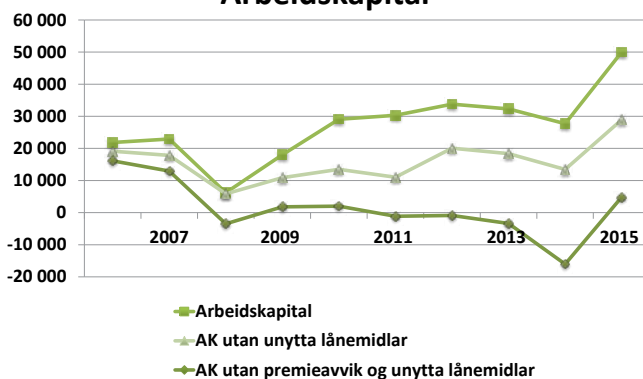
Den kortsiktige gjelda er om lag uendra samanlikna med 2014, og består av gjeld til leverandørar og andre kommunar, skuldig skattetrekk, feriepengar og arbeidsgjevaravgift og påkomne kostnader som gjeld 2015, men som først vert betalt i 2016.

I rekneskapsdokumentet for 2015 finst det meir detaljert informasjon om balansen.

Arbeidskapitalen har gått noko opp i løpet av 2015. Som det går fram av diagrammet, har arbeidskapitalen, når ein ser vekk frå unytta lånemidlar og premieavvik, gått på ned sidan 2010, men har snudd opp att i 2015. Likevel er det slik at likviditeten «flyt» som følgje av unytta lånemidlar. Hovudårsaka til at ein har unytta lånemidlar, er at det ikkje er samsvar mellom

låneopptak og faktiske investeringar i året. Det kan vera mange årsaker til dette. Lånemidlane står på konto og gir netto rentebidrag til drifta i året.

Arbeidskapital

Det er ei generell utfordring å løyva tilstrekkelege midlar til tenesteområde som er i sterk vekst, særleg når kommunen sin økonomi i utgangspunktet er så pressa som den faktisk er. Når budsjettet balanserer kring null, er det krevjande å utvida rammene på nokre tenesteområde, og samstundes finna forsvarleg inndekking gjennom innsparingar på andre område.

Samla sett hadde oppvekstsektoren eit mindreforbruk (overskot) i forhold til budsjett på 2,7 mill kr i 2015. Av dette er 1,6 mill knytta til mindreforbruk på fellestenester oppvekst og 1,1 mill er samla mindreforbruk for einingane innafor skule, barnehage, musikk og kulturskulen og PPT. Hovudårsakene til det totalte mindreforbruket for oppvekstsektoren er lågare utgifter enn budsjettet innafor fellestenesteområdet, lågare pensjonsutgifter enn budsjettet og stram økonomistyring av alle einingane gjennom heile året, mellom anna gjennom månadleg økonomirapportering

Fellestenester oppvekst

På området Fellestenester oppvekst er det eit mindreforbruk på 1,6 mill i høve til budsjett. Hovudårsaka til mindreforbruket innafor dette området er knytta til lågare utgifter til gjesteelevar og barnehageborn i andre kommunar enn budsjettet. Kostnader knytta til slike tiltak er særleg vanskeleg å budsjettere, då kommunen har ingen innverknad på kor mange born det er som har krav på slik hjelp, og talet på born det gjeld kan variere stort frå år til år.

Ansvarsområdet fellestenester oppvekst innheld område som:

- Styrkingstiltak/ spesialpedagogisk hjelp i barnehagane, som ikkje vert belasta den einskilde barnehage, men som vert ført sentralt. Desse kostnadene har auka mykje dei siste par åra, og kan ha sterk samanheng med ekstra fokus på tidleg innsats av språkleg utvikling i barnehagealder, noko som og er sterkt vektlagt i La Linea.
- Kostnader til barnehageborn frå Radøy som går i barnehage i andre kommunar.
- Kostnader til elevar frå Radøy som får spesialundervisning i andre kommunar og/eller går på private skular.

- Kostnader knytt til fosterborn frå Radøy som bur og går på skule eller i barnehage i andre kommunar.
- SFO felleskostnader
- Ungdomskoordinator
- Kostnader til kjøp av vaksenopp-læring knytt til framandspråklege. For ein del år tilbake hadde vi eige tilbod om norskopplæring til innvandrarar, men vi kjøper no desse tenestene frå Lindås kommune (framandspråkleg ved LOAS). Det er lite truleg at Radøy kommune kunne spart på å ha dette tilbodet sjølv igjen. I tillegg ville kvaliteten sannsynlegvis vore dårlegare, då Lindås har så mange elevar i desse tiltaka at dei kan tilby nivådifferensiert undervisning i ulike grupper.

Barnehage

Kostnadane til barnehagar har auka mykje dei siste åra. Dette er ei nasjonalt styrt utvikling, der målet er full barnehagedekning. Radøy kommune har tidlegare hatt lågare dekningsgrad enn mange andre kommunar, og potensialet for auka etterspurnad har såleis vore stort. I praksis har vi måtta auka på med fleire avdelingar for å stette lovkrava. I 2015 har Prestmarka barnehage eit mindreforbruk i høve budsjett, medan dei andre har eit lite meirforbruk. Likevel har barnehagane samla sett gått i balanse. Realiteten er at drifta i barnehagane er svært nøktern, og at ressurstildelinga for barnehage i 2015 har gått i balanse tyder på god styring av driftsmidlane og økonomifokus i det daglege arbeidet.

Barnehagane har hatt nesten fulle

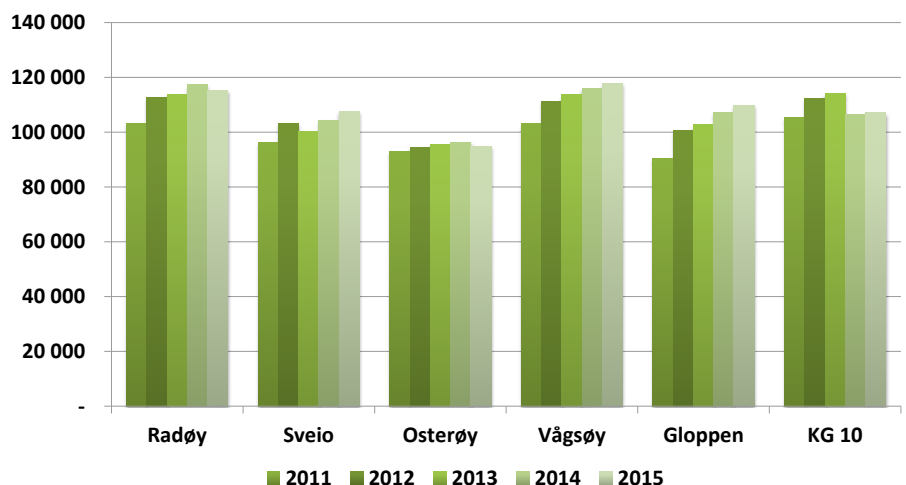
avdelingar gjennom heile året. Ved barnehageopptaket i mars fekk alle som hadde rett til barnehage tilbod om plass. I tillegg har ein kunne gitt tilbod til ein del andre, også i løpet av året. Barnehagane våre får jamt over gode tilbakemeldingar frå brukarane, som oppfattar tenestekvaliteten som god. Felles for alle barnehagane er at dei påpeiker til dels høgt sjukefråvere og liten tilgang på vikarar som særskilde utfordringar i tenesta. Dette er og ein direkte årsak til at det ofte vert vanskeleg for pedagogane å ta ut den ubundne planleggingstida si. Høgt fråver vil og påverke tenestekvaliteten, då dei som arbeider fast i barnehagen alltid vil vere dei som har størst kompetanse og erfaring til å kunne gje borna det beste tilbodet.

Barnehagane har i 2015 jobba med ulike område for kompetanseutvikling, som til dømes pilotprosjekt i teiknspråk, etterutdanning innafor pedagogisk dokumentasjon, og kvalitetsutvikling, språkutvikling og språkstimulering, sosial kompetanse/ mobbing samt kursrekkejer i arbeid med born med spesielle behov

Skule

Dei fleste skulane har makta å driva innanfor budsjetttrammene i 2015, med eit samla mindreforbuk på ca 0,85 mill. Ei av årsakene til mindreforbuket for skulane er lågare kostnader til pensjon enn budsjettet. Drifta i skulane er i tillegg svært nøktern, og at ein har gått i balanse tyder på god styring av driftsmidlane og økonomifokus i det daglege arbeidet. Det er viktig å ha med seg at skulane i stor grad har klart

Netto utgifter skulesektor pr innb 6-15 år

det store kuttet i personalressursar som vart vedteke i budsjettet for 2014, og som har følgt skulane inn i 2015. Samla sett bruker skulane no ca 100 rammetimar mindre pr/veke enn dei gjorde i 2013, medan auken i elevtalet eigentleg tilsa ein auke i rammetimetallet. Dette kuttet på 100 rammetimar tilsvarar ei innsparing på 4 heile lærarstillingar totalt sett for kommunen.

I samarbeid ved Utdanningsdirektoratet sitt rettleiarkorps har alle skulane i 2015 vidareført satsingsområde og utviklingsarbeid innafor vurdering for læring og/eller tilpassa opplæring. I denne samanhengen har skulane gjennomført ekstern skulevurdering frå Utdanningsdirektoratet, der ein har funne både sterke sider og potensielle utviklingsområde på kvar skule. Kvar skule har fått munnleg tilbakemelding og skriftleg rapport med klare anbefalingar om vidare satsing på forbettringsområde, noko dei alle er i full gang med. Gjennom den eksterne skulevurderinga fekk og alle skulane klare og tydelege tilbakemeldingar på at ein gjer særst mykje bra og at ein på mange område er kome langt allereie. Gjennom arbeidet med rettleiarkorpsset har skulane fått arbeide med kompetanseutvikling, særleg for leiarane.

I 2015 har innføring av fleire nye data-system og IKT basert verktøy gitt skulane særskilde utfordringar i tenesta. Dette gjeld til dømes Visma Flyt, som er nytt skuleadministrativt system for alle kommunane i Nordhordland og Vokal, som er eit nettbasert verktøy for

samanlikning av vurdering og kartlegging i skulen, slik at lærarar lettare kan gje tilpassa undervisning. Utfordringa med slike nye system er at det er tidkrevjande både å setje seg inn i, implementere, og lære seg å bruke. Målsetjinga er likevel at dei skal vere nyttige, effektiviserande og kvalitetsutviklande på sikt.

Skulane har i all hovudsak godt utdanna, kompetent og stabilt personale, både på lærar- og assistentsida. Kommunen har skuleåret 2015/2016 4 lærarar som deltek på vidareutdanning i regi av staten si satsing, og der staten dekkar det alle meste av kostnader.

Radøy musikk- og kulturskule

Radøy musikk- og kulturskule(RMK) har eit lite budsjett til å nytte til anna enn faste utgifter. Ein har mange lærarar i små stillingar, som er utfordrande i høve til både planprosessen og vidareutvikling av skulen. Heile RMK har i underkant av 3,5 årsverk. RMK har mange lærarar i deltidstilling under 40 %, og som arbeider fleire stadar. I 2015 har ein drive RMK med eit lite overskot. Gjennom eit redusert tal lærartimar frå og med hausten 2015 har ein klart å halda seg innafor lønsbudsjettet, og ein har i tillegg nytta innkjøpsstopp av mellom anna materiell for å halde budsjettet. RMK er eit godt døme på at ein får mykje tilbod og kvalitet ut av lite ressursar.

RMK har gjennom dette året og bidratt til samfunnsutvikling gjennom ei rekkje opptrinn på mellom anna Velferdssenteret, ulike arrangement rundt

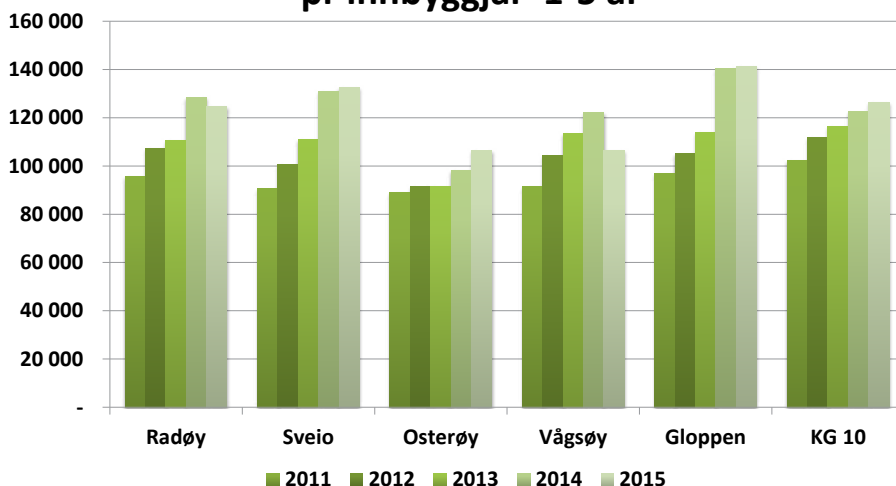
om i kommunen, foreldrekonserter og skulekonserter. Administrativt har det nye IKT systemet Speedadmin bidratt til å lette kommunikasjonen mellom RMK, foreldre og elevar. Sakshandsamingstida er rask, og søkarar får rask tilbakemelding på om dei har fått plass eller står på venteliste.

PPT

PPP har som tidlegare tre tilsette, og har eit lite budsjett til anna enn faste lønnsutgifter. I 2015 hadde PPT eit mindreforbruk på ca 160 000 kr. Overskotet skuldast at ein har hatt eit stilling som har stått delvis vakant gjennom heile året. Dette har vore ei stor utfordring for både oppvekstsektoren og PPT. Psykologen på PPT har hatt studiepermisjon i heile 2015, og dette har ført til lengre sakshandsamings- og utgreiingstid enn ynskjeleg, i tillegg til at ein har mangla denne spisskompetansen i perioden. For å ivareta behovet for evnekartlegging når psykologen har vore i permisjon, har PPT leigd inn kompetanse på dette området. Dette har vore ei god løysing. I tillegg har ein hatt inne spesialpedagog i 50% stilling hausten 2015 for å avlasta arbeidsmengda for dei fast tilsette.

Hovudsatsingsområda for PPT er å følgje opp individsaker med kartlegging, vurdering og rettleiing. I tillegg har ein fokus på systemretta arbeid som er i gang i skule og barnehage, som til dømes: språkopplæring og lese- og skriveutvikling. Ein har i tillegg tatt opp igjen arbeidet med å implementere «De utrolige årene» i barnehagane, noko som har vore ynskjeleg i fleire år.

Netto driftsutgifter barnehage pr innbyggjar 1-5 år

Samla sett har helse og omsorg eit mindreforbruk på rett i underkant av 1,4 millionar kroner og dei einskilde tenestene leverer eit resultat etter budsjett eller betre. Trass i nøkterne budsjett blir det levert gode tenester og tenestene tilpassar seg endra krav.

Barnevern

Barnevernstenesta nytta ca 450 000 kr mindre enn budsjett. Dette er i hovudsak knytt til få institusjonsplasseringar, og elles nøktern og god drift. I 2015 har barnevernstenesta hatt ei intern omorganisering, som mellom anna har hatt som formål å nytta tilgjengeleg kapasitet til førebyggjande arbeid. Ein tilsett arbeider no heiltid med utøving av tiltak (familierettleiar), både på oppdrag frå barnevernstenesta og som eit førebyggjande tiltak som er tilgjengeleg for andre tenester. Tanken er at dette vil bidra til å kunne hjelpe dei i lokalsamfunnet som har utfordringar som ikkje er i slik grad at det er grunnlag for melding til barnevernstenesta. Etter eit lågare tal nye meldingar gjennom siste halvår 2014 og første halvår 2015, var det igjen eit normalt tal meldingar i siste halvår 2015. Det låge talet nye meldingar i byrjinga av året, har medført noko færre tiltakssaker gjennom 2015. Barnevernstenesta har vore godt bemanna med kapasitet og kompetanse i 2015, og opplever at tenestekvaliteten har vore høg. Det er god oppfølging av lovkrav.

Heimetenesta

Fokus på drift og økonomi kombinert med ei personalgruppe med stor fleksibilitet har medført at tenesta har klart å løyse årets utfordringar innan tildelte rammer.

Tenesta samhandlar med sjukehus og velferdssenteret, og andre kommunale einingar, alt med sikte på å tilby rett teneste på rett plass til rett tid. Tal tenestemottakarar har dei seinare åra vore rimeleg stabilt, med kring 200 brukarar. Samhandlingsreforma og pasientflyt inn og ut av sjukehus gir kommunen stadig nye utfordringar, brukarane vert dårlegare og forventningane til tenesta høgare. Tenesta har hatt utfordringar knytt til manglande døgnkontinuerleg sjukepleiedekning. Som eit ledd i å møte framtidas krav, tar heimetenesta aktiv del i opplæringa av helsepersonell i mange ulike læreløp. Personalet tar del i opplæring av sjukepleiarar og

helsefagarbeidarar, og det vert difor automatisk eit større fokus på fag og tenesteutøving. Heimetenesta har i 2015 fått utvida kontorlokale og dette gir muligheit til å effektivisere tidsbruken i rapportane og soleis frigi tid til direkte brukarkontakt. Tenesta jobbar vidare med utvikling av demensomsorga, og har fått tilskot frå Helsedirektoratet for å leggja til rette og utvikla dagtilbod til personar med kognitiv svikt.

Helsehuset

Helsehuset er ei samling av tenestetilbod som fysioterapi, helsestasjon, jordmor og legeteneste. Helsehuset har fokus på gode tenester til alle; born, unge, familiar, eldre, flyktningar og innvandrarar. Helsehuset legg vekt på trivsel for tilsette og resultatet av arbeidet med dette var at helsehuset fekk arbeidsmiljøprisen i 2015. Elektronisk kommunikasjon er innført i helsehuset. Timar kan nå tingsast elektronisk og påminning av time gjennom SMS gjer betre oppmøte. Meldingar til pasient kan sendast elektronisk frå journalsystemet Infodoc. Helsestasjonen har fokus på lovpålagde tenester. Helsestasjon har hatt vakant stilling 40% frå oktober til januar. Fysioterapi har tverrfagleg samarbeid om heimebuande eldre og barn pågår. Har starta med Infodoc, godkjent journalsystem. Starta kolsgrupper og driv framleis balansegrupper og babygrupper. Har tatt i bruk elektronisk treningsprogram for brukarar. Kvardagstrening for eldre er igangsett. For jordmortenesta er tenesteavtale 8 oppdatert. Pga stillingsstorleik er det vanskeleg å nå rundt til barselkvinnene

første døgn etter heimkomst. Samarbeider med helsesøstrene på førebyggjande og helsefremjande arbeid. Har tett samarbeid med fastlege, fysioterapi, helsestasjon og spesialisthelsetenesta.

Legetenesta samarbeider med andre faggrupper, utnyttar sms for meir effektiv kommunikasjon til pasientane, og oppdaterer nettsider, rutinar og informasjon kontinuerleg.

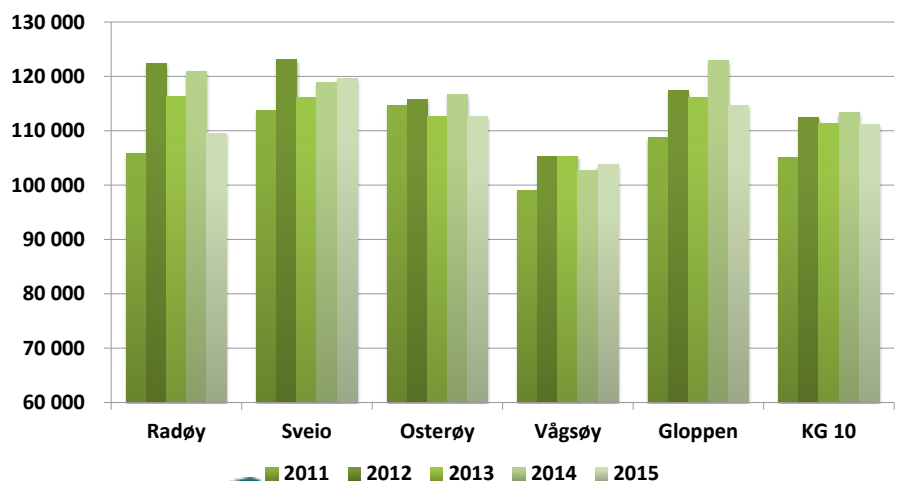
NAV

Vi kom ut nokonlunde i balanse i høve til budsjett i 2015. I 2015 hadde vi 176 brukarar av sosialhjelp ved NAV. og om lag 900 arkivsaker (vedtak). Til samanlikning hadde NAV i 2014 165 brukarar, og om lag 870 arkivsaker (vedtak). I 2015 var det 27 flyktningar i introduksjonsprogrammet. NAV har fokus på god sakshandsaming. Dei fleste saker blir behandla i saksmøte der alle sakshandsamarar er tilstades, for å syte for ein lik praksis.

Fylkesmannen gjennomførte tilsyn med NAV i 2014 med tema handsaming av søknad om økonomisk stønad til brukarar med forsyntansvar. Fylkesmannen fann tre avvik. NAV har arbeidd med å justere rutinar og praksis slik at avvika vert retta. Det er også gjennomført forvaltningsrevisjon med tema ressursbruk og rutinar for oppfølging av mottakar av sosial stønad. Denne kom på slutten av 2015 og arbeid med påpeikte forbedringspunkt vil fortsette i 2016. Dei økonomiske rammevilkåra har vore knappe sett opp mot auka saksomfang og arbeid med flyktningar, men ei stabil personalgruppe får mykje ut av ressursane.

Omsut

Netto driftsutg. pleie- og omsorgstenester
pr innb. over 67 år

OMSUT har eit stort budsjett og ei stor brukargruppe. Det er likevel ei nokså liten brukargruppe som krev den største delen av tenesta sitt budsjett. Dette inneber at dei fleste tenestemottakarane må klare seg med relativt lite hjelp, og ein må organisere tenestene innanfor nokså stramme rammer. Å yte gode tenester til målgruppa er utfordrande, dette fordi det er stor variasjon både i hjelpebehov og korleis ein best tilpassar tenesteytinga. Det er god tilgang på eksterne fagmiljø som gir rettleiing og fylgjer opp, dette gir tenesteytande betre kompetanse og aukar kvaliteten på tenesteutføringa. I 2015 har tenesta hatt fokus på nokre brukargrupper der utfordringane har vore store, og tenesta har gjennomført 3 fagsamlingar for ulike tenesteytargrupper.

I 2015 har vi hatt særskild fokus på avlastingsstilbodet med tanke på trivsel for brukarane og individuell tilrettelegging. I samband med dette er det endra på ein del rutinar, mellom anna blir det no laga og sendt ut meir detaljerte planar for avlastingsopphaldet til den einskilde. Resultatet av arbeidet vil ikkje kunna målast innafor ei ramme på eit år, forbetringsarbeidet vil halde fram også gjennom 2016.

Psykisk helse

Psykisk Helse for vaksne har totalt 90 tenestemottakarar, rundt 30 nye brukarar i løpet av 2015. Tenesta har hatt ei dreining over mange år, frå i hovudsak å yte teneste til menneske med alvorlege psykiske lidningar, til å registrere at fleire søker hjelp for lettare depresjon- og angstplager. Vanskar som oppstår i samband med livskriser ser

også ut til å ha ei betydeleg auke. Rus og psykiatri er ei anna av hovudgruppene. Tenesta tilpassar tenesta etter brukar sine ønskjer og behov, innanfor gitte rammer. Oppstart av dagtilbod, «Aktiv Saman» vart førebudd i 2015, og starta opp februar 2016.

Kommunepsykolog for barn og unge tok til i stillinga 01.09.15, og tok imot 19 tilvisingar i løpet av dei 2,5 første månadane. I 2015 hadde Radøy rett under 60 vedtak på støttekontaktoppdrag. Koordinerande eining hadde i 2015 rundt 15 aktive Individuelle planar.

RIB

Tilbodet og det interkommunale samarbeidet fungerer godt. I august fekk vi leigeavtale med ekstern kommune og har no belegg på åtte av dei ni plassane vi har. Når kostnadene blir delt på fleire vil det gje reduserte kostnader for alle deltakarkommunane.

RIB har god dialog med samarbeidskommunane og spesialisthelsetenesta. RIB leiger lokale av Helse Bergen, der vedlikehaldet av bygningsmassen er ei utfordring. RIB dreiv i 2015 nøkternt og bra, men med noko meirforbruk. Dette er dels resultat av at ein tok utgangspunkt i at RIB ville få inn fleire brukarar tidleg på året enn det som vart, og dels lågare eigenbetaling enn venta. August 2015 kom ny brukar på plass.

Velferdssenteret

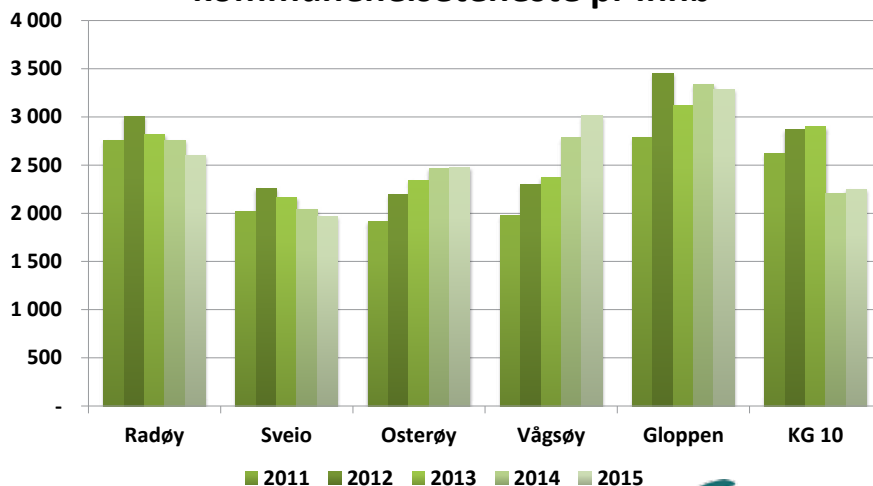
VF styrte mot eit underskot fram til sommaren, grunna auke i tal tilsette i april-mai, og gjorde naudsynnte grep i drifta tidleg på hausten for å ta inn igjen overforbruket. Stor fleksibilitet

og evne til omstilling i personalgruppa har ført drifta meir enn i balanse. Resultatet for 2015 syner eit overskot på 1,1 mill. Det store overskotet skuldast 825 000 i mindreutgift til arbeidsgivaravgift og pensjon, 150 000 i meirinntekt i samband med eigenbetaling og etteroppgjer, og 100 000 meir i refusjon for ressurskrevjande tenester. Pasientstraumen auka kraftig i 2014, og har i 2015 stabilisert seg på same nivå som 2014. Mange pasientar er innom for kortare opphald i sjukeheim i etterkant av eit sjukehusopphald. God legedekning har vore avgjerande for å sikre flyt i pasienttrafikken.

Frå medio august har vi for første gong hatt ein lang periode med ledig kapasitet ved Velferdssenteret, det vil sei ledige institusjonsplassar. Den ledige kapasiteten har vart til over årsskiftet. Dette stemmer med prognosane frå SSB. Prognosane syner samtidig at etterspørselen etter institusjonsplassar snart vil auke på igjen.

Saker meldt til inntaksnemnda har vore færre enn tidlegare år, samtidig som meldingar om pasientar med auka hjelpebehov etter sjukehusopphald har auka. Fleire pasientar er innom sjukeheimen på korttidsopphald, men tal langtidsplassar har gått ned. I oktober 2015 hadde vi tilsyn frå fylkeslegen. Tilsynet undersøkte om Velferdssenteret har styring og fører kontroll med at helsehjelp til pasientar som motset seg somatisk helsehjelp vert gjeve i samsvar med helselovgjevinga. Tilsynet gav ingen merknader eller avvik. Den munnlege tilbakemeldinga frå tilsynslaget var særskild god. Ei stor oppleving for flotte tilsette ved Velferdssenteret.

Netto driftsutgifter kommunehelseteneste pr innb

Velferdssenteret har dei seinaste åra nytta auka tal stillingar for å avhjelpe for vikarbruk ved sjukefråvere og liknande. Dette har vore ei god løysing for drifta, også med tanke på rekruttering av fagpersonale. Desse ekstra kostnadane vert dekt inn av refusjon for sjukefråvere.

Velferdssenteret har i 2015 fått nytt tak på deler av bygninga, og bytta ut mange vindauge på pasientromma i den gamle delen av bygget.

Som dei andre sektorane, har Drift og forvaltning hatt knappe økonomiske rammer i 2015, og året har derfor vore prega av stram økonomisk styring. Desto meir gledeleg er det at rekneskapen for sektoren samla gjekk i pluss i 2015. Sektoren hadde eit mindreforbruk på kr 1,9 mill., som forutan god økonomistyring, kan forklarast med lågare pensjonsutgifter enn budsjettert, vakansar i fleire stillingar og høgare gebyrinntekter enn budsjettert.

Teknisk forvaltning (TFO) handsama om lag 400 saker i 2015, og samla gebyrinntekter på nærmare 1,4 mill kr over budsjett gjenspeglar svært høg effektivitet i tenestene. I 2015 vart kr 751 188 sett til sjølvkostfond. Nivået på gebyrinntektene for plan, byggjesak og oppmåling låg i gjennomsnitt på eit lågare nivå enn kommunar som t.d. Lindås, Meland og Osterøy. Forutan stor aktivitet på byggjesak, har TFO hatt mange arealplanar i prosess, og fleire private reguleringsplanar vart endeleg vedtatt i 2015. For næringsrelaterte saker har TFO hatt fokus på å levere gode tenester med rask sakshandsaming og aktiv rettleiing i søknadsprosessen.

Vakanse i 50 % av planstillinga store deler av året har påverka det økonomiske resultatet positivt, men har også hatt konsekvens for arbeidsbelastninga ved avdelinga. Dette kjem m.a. til uttrykk i progresjonen i kommunalt planarbeid. Høgt arbeidspress har også ført til manglande tilsynsverksemd og avgrensa oppfølging av ulovlege tiltak. Tilsyn og ulovlegheitsoppfølging vart tidlegare følgt opp gjennom Nordhordland og Gulen Interkommunale Byggetilsyn (NGIB), men dette vart avslutta i 2014.

Innafor **Teknisk drift** vart det tidleg signalisert at reinhaldstenesta ville gå mot eit meirforbruk i 2015. Dette skuldast budsjettering av variabel løn, og var ikkje eit resultat av auka drift eller manglande økonomisk styring. Det vart jobba aktivt med å effektivisere reinhaldsdrifta gjennom året, og fleire kommunale bygg fekk færre reinhaldstimar enn før. Det periodiske reinhaldet målt i arbeidstimar vart også vesentleg redusert samanlikna med året før. For resten av tenestene innafor Teknisk drift bidrog stram økonomistyring og lågare pensjonskostnader til

eit resultat i balanse. Fokusområde for Teknisk drift har m.a. vore innmåling av leidningsnett for å få på plass ein digitalisert oversikt i kart, og områda nord for Manger (med unntak av Sletta-området) er no lagt inn i digitalt kart. Arbeid med hovudplan for vatn og avløp har også vore viktig fokusområde for Teknisk drift i 2015.

Biblioteket er ei lita eining med eit viktig oppdrag, og med 1,7 årsverk leverte biblioteket sine tenester innafor budsjettamma. Biblioteket har også langt på veg nådd måla for 2015: å styrkja funksjonen som sosial møteplass, auka fokus på barn og unge og levera gode og lett tilgjengelege digitale tenester. Radøy bibliotek har i 2015 gjort ulike tiltak for å legge til rette for biblioteket som arena for debatt, meningsutveksling og kulturelle opplevingar, t.d. kafé-dialog for ungdom og politikarar med tema «kommunesamanslåing». Lag og organisasjonar har nytta lokalet til møteverksemd, og biblioteket har arrangert «familielaurdagar» med teater og hatt filmframvisningar.

Vidare har biblioteket jobba med å gje barn og unge i Radøy eit godt og tilrettelagt bibliotekstilbod, t.d. gjennom ulike lesekampanjar som Sommarles, Leseknappen for andreklassane og Best-i-test for åttandeklassane. Det står framleis att arbeid i høve til oppdatering av barneavdelinga. Kolflåth-utstillinga tek mykje av plassen, og det er ikkje universell tilkomst til barneavdelinga. E-bøker er no tilgjengeleg via appen eBokBib, og filmtenester

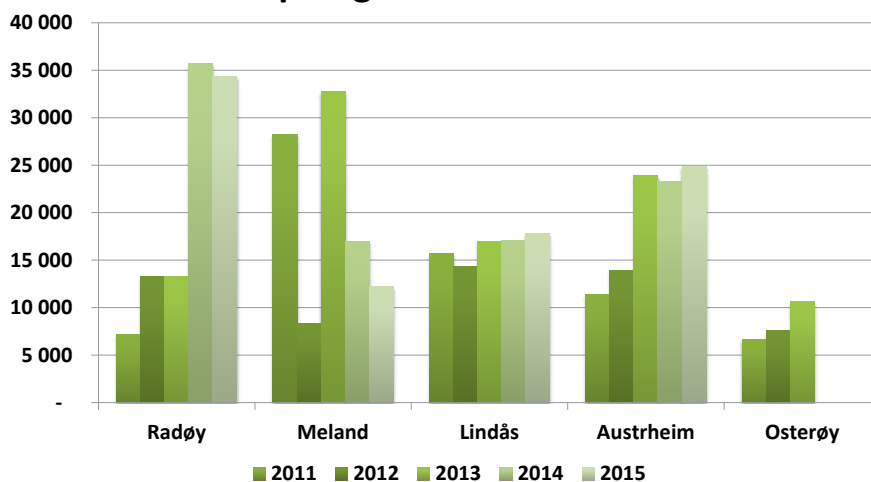
som kortfilm og dokumentar finst på FilmBib og avistenesta PressReader med aviser frå heile verda, kan nyttast i biblioteklokalet. Facebook og heimesider vert nytta kontinuerleg.

Frivilligsentralen gjer eit svært viktig arbeid for innbyggjarane i Radøy, og det er spesielt den eldre garde som får nytta godt av aktivitetane hjå Frivilligsentralen. Forutan aktivitetstilbod på dagtid for dei eldre, gjer dei mange middagskøyrarane i Frivilligsentralen ein stor og verdifull innsats kvar einaste dag. Den årlege turen til varmare strøk ein stor suksess.

Kultur og sørvistorget (KST) er ein sentral møteplass på rådhuset på mange måtar, og det er svært mykje aktivitet som vert kanalisert gjennom KST. Som dei andre tenestene har KST vore prega av stramme økonomiske rammer, men klarte likevel å levere gode tenester innanfor budsjettet. Forutan stor aktivitet knytt til den suksessfulle gjennomføringa av Friluftslivets år, hadde KST også ansvar for gjennomføring av kommunestyre- og fylkestingsvalet i 2015. På valdagen var det 30 valmedarbeidarar i sving, og KST stod for svært god valgjennomføring, utan at det vart tilført ekstra ressursar til dette arbeidet. Ungdomskoordinator og rådgjevar kultur (KST) samarbeida om gjennomføringa av den store Barne- og ungdomskonferansen saman med Bufdir.

KST har også jobba med å få på plass oppdatert planverk på kulturområdet, t.d. Kommunedelplan for idrett,

**Tilskot til lag og organisasjonar
pr lag som får tilskot**

friluftsliv og nærmiljø og starta arbeid med Kulturminneplan. Dokumentsenteret fører post for skular, barnehagar, sentraladministrasjon og leiarar. Dokumentsenteret har utvikla gode rutinar for føring av både e-post og brevpost, og i 2015 vart dei fleste dokument registrert i systemet same dag som dei vart levert, slik målet var. Dei registrerte og kontrollerte 2316 saker og 15264 journalpostar i 2015. Det vart merka, registrert og levert inn 66 hyllemeter til interkommunalt arkiv Hordaland, men det ligg framleis eit stort avleveringsarbeid framfor oss.

Innføring av VISMA i 2014 har medført eit fortsett arbeid med etablering av nye rutinar og opplæring ved **Løn- og rekneskapsenteret** i 2015. Innføring av nytt økonomi- og lønssystem har vore både tidkrevjande og utfordrande, og redusert bemanning grunna langtidsfråvær har vore utfordrande for avdelinga i 2015. Dei tilsette har i tillegg til normal drift også gjennomført delprosjekt etter kvart som desse vart sett i verk. Det er også starta opp eit felles prosjekt mellom Lindås, Meland og Radøy for å vurdere grunnlaget for etablering av eit felles løns- og rekneskapskontor frå 01.01.2018.

Den nye brannsjefen fekk ein utfordrande start i jobben, då 2015 vart innleia med voldsomt uvær og stor aktivitet for **brannvernet**. Stor ressursbruk tidleg på året gjorde at det vart varsla om forventet meirforbruk innan brannvernet. Innføring av nytt naudnett, TETRA, har også verka inn på det økonomiske resultatet, som endte på eit meirforbruk på om lag kr 300 000. Det er gjennomført kompetansehevingstiltak, ein brannkonstabel har gjennomført og bestått kurs i utrykkingskjøring og tre brannkonstablar har gjennomført og bestått obligatoriske brannvernkurs.

Felles landbrukskontor for Austrheim, Fedje og Radøy har halde seg innanfor budsjetttrammene også for 2015. Landbruksfagrådet i Radøy tok initiativ til temamøte hausten 2015 og det kom bortimot 50 bønder som hadde stort engasjement. Elles vart det skipa møte i samband med søknadsfristane for produksjonstilskot både i januar og i august. Også innanfor skog har det vore skipa møte.

I 2015 har det blitt søkt om midlar til nybygg hos Innovasjon Norge frå Radøy. Det er svært stor etterpurnad etter investeringsmidlar hos Innovasjon Norge frå heile Hordaland og det er begrensa med midlar. Det er bygd viktige skogsbilvegar på Radøy, og det er teke ut ein god del skog. Dette er positivt, og det er god økonomi i skogen når den vert teken ut på rette tidspunktet. Ein er pliktig å foreta nyplanting innan 3 år etter at skogen er teken ut. Landbrukskontoret har handsama følgjande søknader som gjeld Radøy: Produksjonstilskot(PT): Jan 136,

aug 148 (totalt utbetalt i 2015: kr 26.414.745)

Regionalt miljøprogram (RMP): 40 (ca 380.000 kr)

Spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL): 11 (løyvd 235.000 kr)

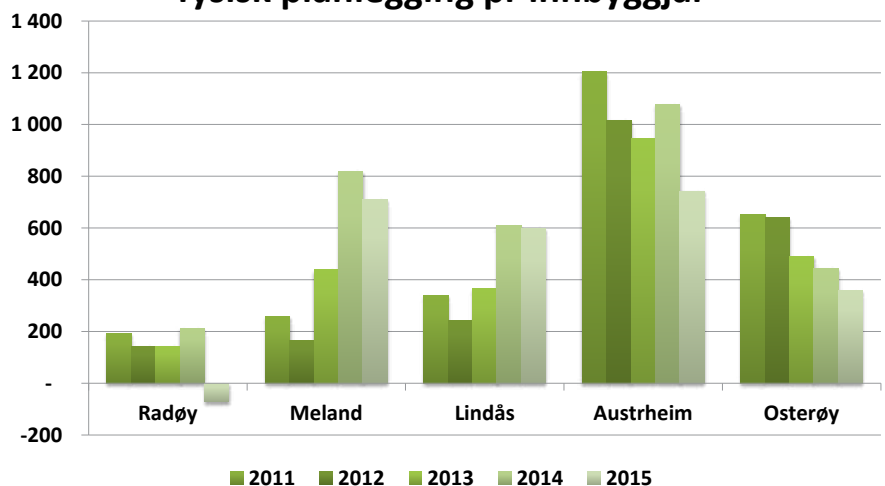
Drenering av jordbruksjord: 7 (42.500 kr)

Det er stor interesse for å kjøpe gardsbruk på Radøy, og vi har mange søknadar om konsesjon kvart år. Det er også interesse for å investere og oppgradere og/eller bygge nytt for framtida. Produksjonen av mjølk og kjøt held seg om lag som i tidlegare år. Det er viktig for oppretthaldinga av produksjonen av mjølk og kjøt på Radøy at det vert løyvd investeringsmidlar til nybygg og oppgradering av allereie eksisterande fjøs.

Det er over 50 % leigejord på Radøy (og i heile Nordhordland). Det er viktig for bøndene å få langsiktige avtalar med dei som eig jord. Det er behov for grøfting mange stader. Landbruksrådgjevinga heldt markdag på Sæbø i haust.

Kostra-samanlikningstala på føregåande og denne sida er gjort mot nabo-kommunar i Nordhordland, då dette vert vurdert som meir relevant når det gjeld kultur og fysiske tilhøve.

Netto driftskostnader til fysisk planlegging pr innbyggjar

Investeringsrekneskapen for 2015 syner samla investeringsinntekter på ca 6,3 mill. Sal av driftsmidlar bilar som har «gått ut av teneste», til saman kr 105.000, og sal av tomt til Rema 1000.

Andre salsinntekter er i hovudsak sal av bygdebøker. Her skal inntekta først i investeringsrekneskapen, i og med at kostnadene tidlegare har vore ført der.

Motteken kompensasjon for meirverdiavgift knytt til investeringar vert no ført som inntekt i investeringsrekneskapen, og skal nyttast til finansiering av alle investeringar.

Sum utgifter er først og fremst kostnader til kjøp av varer og tenester knytt til investeringsprosjekta.

Overføringar er meirverdiavgift, overføring til kyrkja og kostnader i samband med sal av eigedom.

Avdragsutgifter er betalte avdrag på lån Radøy kommune har teke opp i Husbanken for vidare utlån.

Av utlån, kjøp av aksjar m.v. utgjør startlån kr 2.275.000. Etterspurnaden etter startlån har vore monaleg lågare i 2015 enn tidlegare år. Dette skuldast i stor grad ny forskrift for startlån som vart sett i verk 1.4.2014.

Det er også betalt inn kr 206.250 som aksjekapital i Sambandet Vest.

Eigenkapitalinnskott i KLP utgjør kr 893.876. Dette er innskott vi må gjera for å halda tilstrekkeleg eigenkapitalgrad hjå pensjonsleverandøren KLP.

Dekking av udekka frå tidlegare år er knytt til startlån, der det vart lånt ut meir enn det var midlar til i 2014.

Fondsavsetjingar er mottekne ekstra avdrag eller innløysingar av startlån. Teoretisk skulle desse avdraga vore betalt tilbake til Husbanken, men i praksis er det enklast å avsetja til fond, og låna ut att på nytt.

Samla kostnader som må finansierast er kr 22.796.000. Mottekne avdrag og bruk av fond er knytt til startlån.

Resterande finansiering må såleis gje-

Investeringsrekneskapen	2015	B 2015	2014
Sal av driftsmidlar og fast eigedom	(4 200)	(4 500)	(3 943)
Andre salsinntekter	(81)		(268)
Overføringar med krav til motyting			(733)
Kompensasjon for mva	(2 035)	(3 479)	(2 932)
Andre overføringar			
Utbytte, eigaruttak			
Sum investeringsinntekter	(6 316)	(7 979)	(7 876)
Lønsutgifter			652
Sosiale utgifter			209
Kjøp som inng. i komm. prod.	16 542	39 539	15 840
Kjøp som erstattar eigen prod.			
Overføringar	2 666	3 250	3 960
Renteutgifter m.v.			
Sum utgifter	19 208	42 789	20 661
Avdragsutgifter	3 154		3 302
Utlån, kjøp av aksjar mv	3 375	3 800	4 270
Dekking av udekka frå tidl år	1 020		823
Fondsavsetningar	2 355		
Sum finanstransaksjonar	9 904	3 800	8 395
Sum trong for finansiering	22 796	38 610	21 180
Bruk av lån	(17 216)		(15 897)
Mottekne avdrag	(5 285)		(3 323)
Overført frå driftsrekneskap			
Bruk av fond	(295)		(941)
Sum finansiering	(22 796)	-	(20 161)
Udekka i investering	-		1 019
(tal i heile tusen)			

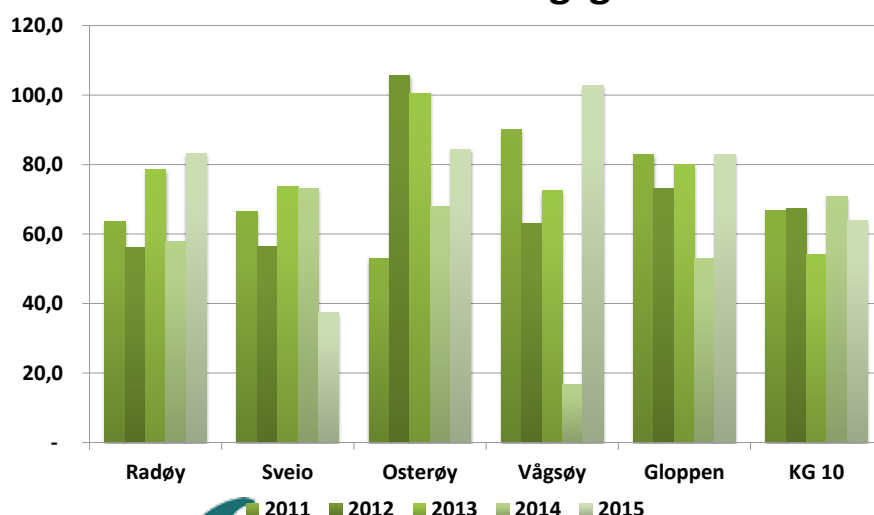
rast gjennom bruk lånemidlar, anten unytta lånemidlar frå tidlegare år, eller nye lån. Det er i 2015 teke opp eitt nytt lån i KLP Kommunekreditt på 21 mill i 2015 og eitt lån i Husbanken på 3.000.000 mill, slik at samla låneopptak i 2015 var kr 24.000.000. Låneopptak er i samsvar med vedtekte budsjett, og er tekne opp med flytande rente. Dei unytta lånemidlane utgjør kr 21.082.532 ved utgangen av 2015.

Desse unytta lånemidlane er føresette nytta til investeringar i 2016.

Samla sett er investeringsnivået rimeleg lågt, og brutto investering utgjør 5,76% av samla driftsinntekter. Det finst ikkje noko godt måltal her heller, men samanlikna med mange andre kommunar ligg vi rimeleg greitt til.

Lånefinansieringsgraden er etter må-

Lånefinansieringsgrad

ten høg, 83,1%, mot i fjor 57,8%. Sjølv om rentenivået er lågt, og utsiktene er «gode» til låge renter i lengre tid, er så høg lånefinansieringsgrad ein klår risiko. Alternativet til låneopptak er å selja eigendelar som kan nyttast til finansiering av investeringar, i den grad det er mogeleg.

For fullstendig oversyn over investeringsprosjekt gjennomført i 2015, vert det vist til rekneskapskjema 2 B på side 7 i rekneskapsdokumentet for 2015. I det følgjande vert det knytt merknader til prosjekt med større avvik mellom budsjett og rekneskapsført kostnad, eller der det er andre tilhøve som krev forklaring.

Prosjekt 1280001 **Utskifting av bilar** er budsjettert med kr 500 000, men bokført med kr 0. Dette skuldast at det er oppretta to nye prosjektnummer; 3220001 og 6520001. Det er kjøpt inn to bilar til heimetenesta med bokført kostnad på kr 343 027, og ein bil til feiar til kr 140 000. Kjøpa er gjort innanfor den totale kostnadsramma på kr 500 000.

Budsjettramma til prosjekt 1438001 **Olsvollstranda industriområde**, vart gjennom budsjettjustering redusert frå kr 500 000 til 250 000. Budsjettramma vart redusert på bakgrunn av at vidare tilrettelegging av industriområdet vart vurdert å ville krevje betydeleg meir ressursar enn budsjettert. Justert budsjettramme på kr 250 000 vart nytta til mindre tiltak for å tilretteleggja næringsområdet.

Avviket mellom budsjett og bokførte kostnader på prosjekt 1530012 **Radøyhallen oppgradering 2015**, skuldast at det er oppretta eige prosjektnummer for rehabilitering av golv (prosjekt 1530013). Samla bokført kostnad på kr 1 234 614 for utskifting av el-tavle, nytt klordoseringsanlegg og nytt golv i Radøyhallen er innafor den samla budsjettramma på kr 1 475 000. Oppgraderinga har vore viktig for fortsatt god og stabil drift i Radøyhallen.

Prosjekt 1583001 **investering kyrkjer** er opprinneleg budsjettert med kr 3 250 000. Anbudsprosessen viste at arbeidet med å rette opp kyrkja vart langt dyrare enn først antatt, og arbeidet ville i liten grad bli gjennomført i

2015. Budsjettet vart regulert til kr 550 000 for 2015. Det er bokført kr 598 586 i 2015, og kostnadene som er ført er midlar til Radøy sokn til reiskapshus ved Hordabø kyrkje og kostnader i samband med sikring av Manger kyrkje.

Det var ikkje budsjettert med kostnader til prosjekt 1908020 **VISMA Enterprise** i opprinneleg budsjett. Faktura på siste 10 % av etableringslisensen for VISMA vart først fakturert i januar 2015, basert på aksept av leveransen. Etter planen skulle all fakturering vore gjort i 2014, men av avtaletekniske årsaker kom slutt-faktura seinare enn føresett. Bokførte kostnader er i tråd med regulert budsjett.

På prosjekt 1908101 **Breiband infrastruktur**, vart det løyvd kr 700.000 i budsjettet. Av saksutgreiinga til kommunestyret i juni, gjekk det fram at denne løyvinga heller burde nyttast til bygging av mobil-mast på Austebygd. Rådmannen ba difor om at løyvinga på kr 700.000 vart flytta frå prosjekt 1908101 Breiband infrastruktur til prosjekt 1908102 **Mobilmast Austebygd**. Arbeidet med bygging av mast var på anbod i 2015, men arbeidet vil først bli gjennomført i 2016. Budsjettramma vart derfor redusert til kr 100.000 til kjøp av grunn, anbudsprosess mv. i 2015.

Det er bokført kr 340 200 på prosjekt 1920001 **Mindre investeringar**. Bokførte kostnader er i hovudsak knytt til oppgradering av uteområdet på Austebygd skule og bygging av amfi ved Radøy ungdomsskule, slik skulen ønska. Budsjettløyving for sistnemnde prosjekt er gitt i prosjekt 2190013.

Avvik mellom budsjettramme og rekneskap for **Manger skule parkering og uteområde**, prosjekt 2130004, skuldast i hovudsak at innkjøp av leikeapparat til uteområdet for om lag kr 150 000, først vert kostnadsført i 2016.

Prosjekt 3210007 **Nye sjukeheims-plassar** hadde ei opprinneleg budsjettløyving på kr 2 000 000. Behov for nye sjukeheims-plassar vart diskutert i formannskapet på vårparten, og då behovet viste seg å vere mindre enn først antatt, vart midlane trekt tilbake gjennom budsjettjustering i desember.

På prosjekt 3220002, **Heimetenesta utvida lokale** er det bokført om lag kr 658.000 mindre enn budsjettert. I hovudsak skuldast dette rimelegare løysingar knytt til krav om ventilasjon i bygget.

Frå dagsenteret etablert i tilknytning til heimetenesta sine lokale i Velferdssenteret

Prosjekt 6110001 **Universell utforming** er bokført med kr 0,- i rekneskapen, men det er nytta midlar til å etablere universell tilgang til Velferdssenteret i samband med ombygginga av heimetenesta. Det er også gjort mindre utbetringar ved bla. Legekantoret, men desse kostnadene er ført i driftsrekneskapen.

Prosjekt 4800101 **Turstiar og fri-luftstiltak** har ei budsjettramme på kr 200 000, men har eit mindreforbruk på kr 92 116 i rekneskapen. Midlane er nytta til kjøp av materialar for å tilretteleggja turstiane med t.d. klopper, gjerdeklyv, gapahukar mm., og er delt ut til grunneigarar, lag og organisasjonar basert på innkomne søknader. Alle som søkte fekk materiale til tilrettelegging i 2015.

For prosjektet 4800102 **Fosnstraumen steinaldersti**, vart dei budsjetterte midlane på kr 100 000 lagt inn som

kommunal eigenandel i søknader om tilskot til større prosjekt knytt til området. Midlane vart trekt tilbake gjennom budsjettjustering i desember, då det ikkje vart aktuelt med iverksetting av slike prosjekt i 2015.

Arbeidet med prosjekt 4800103

Turveg/lysløype Manger møtte mange utfordringar i planleggingsfasen, mellom anna viste det seg at den planlagte traseen råka sikringssona for automatisk freda kulturminne i området. Planlagte tiltak krev dispensasjon frå kulturminnelova som både forseinka og fordyra prosjektet. Anbudsprosessen vart avlyst på tampen av året, då det var grunn til å tru at kostnadene ville bli vesentleg høgare enn budsjetttramma på kr 1 000 000. Budsjetttramma vart gjennom budsjettjustering redusert til kr 200 000, og bokførte kostnader på kr 123 236 er i hovudsak knytt til prosjekteringsarbeid.

Avviket mellom budsjetttramma på kr 500 000 og bokførte kostnader på kr 304 916 for prosjekt 6000101 **Lagerbygg Solendmyra** skuldast at ein valte ei rimelegare løysing enn innkjøp av ny hall. Rammekonstruksjonen i lagerbygget viste seg å vere i god noko stand til at den kunne trekkjast på ny. Prosjekt 6103001, **Helsehuset ombygging**, har eit avvik mellom budsjetttramme og bokførte kostnader, på kr 449 227. Avviket skuldast m.a. at det på bakgrunn av mistanke om muggsopp i bygget, vart halde tilbake midlar for å kunna setja i verk umiddelbare tiltak. Heldigvis viste prøvane at så ikkje var tilfelle. Helsehuset har m.a. fått utbetra inngangsparti og pasientinngang på baksida av bygget, slik at sjuke pasientar skal sleppe å verta frakta gjennom venterommet på legekontoret. Det er også bytta ut vindauge i bygget.

For prosjekt 6190001 **Branntekniske investeringar**, viser rekneskapen eit mindreforbruk i høve til budsjett på kr 459 721. På bakgrunn av BKK sitt tilsyn med el-tryggleiken i dei kommunale bygga, er det gjennomført fortløpande oppgradering basert på avviksmeldingane, og el-tryggleiken er vesentleg betra.

Prosjekt 6310005 **Renseanlegg Manger** vart på bakgrunn av vesentleg avvik mellom inntekter og utgifter

Den nye ambulanseinngangen ved helsehuset

budsjetttramme utsett. Dette førte til at budsjetttramma vart redusert redusert frå kr 9 000 000 til 1 000 000 i budsjettjustering i desember 2015. Påløpte kostnader er knytt til planleggingsprosess og prosjektering av anlegget.

Avvik mellom budsjetttramme på kr 3 400 000 og bokførte kostnader på kr 925 000 på prosjekt 6510003 **Brannbil**, skuldast at levering av den nye brannbilen vart forseinka frå produsent. Den første heilt nye brannbilen i Radøy kommune vart levert først på nyåret i 2016. Det som er bokført i

2015 er faktura på overbygget. Resten av kjøpesummen vert fakturert ved levering i 2016.

Det var budsjetttert med fleire tiltak i prosjekt 6700101 **Nærmiljøtiltak Bø**, men som følgje av at områdeplanen for Bø ikkje vart ferdigstilt i 2015, er det berre riving av Bø-huset som er realisert. Budsjetttramma vart redusert frå kr 3 000 000 til kr 300 000 i budsjettjustering i desember.

Nøgne brannfolk i Radøy framfor den nye brannbilen

Radøy kommune
Kontrollutvalet

Kopi: Ordfører
Rådmann
Økonomi-
ansvarleg

Isdalstø, 30.03.2016
Revisjonsrapport nr.13

Årsrekneskapen 2015

Vi har revidert kommunen sin årsrekneskap for 2015. Vårt arbeid er utført med heimel i kommunelova § 78 og forskrift om revisjon i kommunar og fylkeskommunar mv. som set nærare krav til revisjon av kommunen sin årsrekneskap. Forskrifta § 4 krev at planlegging, gjennomføring og rapportering av revisjon skal skje etter krava i lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk. God kommunal revisjonsskikk fylgjer mellom anna av internasjonale revisjonsstandardar (ISA).

I denne rapporten vil vi kommentere nokre forhold som fylgjer av vår revisjongjennomgang. Generelt er rekneskapen godt dokumentert og avstemt.

Interimsrevisjon

Før årsskiftet vart det utført revisjon av nokre områder i kommunen. I samband med dette vart det sendt brev 06.11.15 til kommunen med nokre punkt som burde følgjast opp.

- Spørsmål om delegasjon og tilvisningsfullmakt hjå NAV og barnevern.
- Bruk av personnavn ved føring i hovedbok.
- Ajourhald avstemming likvider og eventuell rotasjon av avstemmingsansvarlege.
- Usikre forpliktingar.
- Fakturagrunnlag arkivert i sakshandsamingssystemet og kravet til sikker arkivering.

Desse punkta er gjennomgått av kommunen og tilfredstillande avklart i brev til revisjonen datert 15.03.2016.

I samband med interimsrevisjonen har vi og kontrollert om det er likvidar tilhøyrande kommunen som ikkje er ført i rekneskapen. Kontrollen avdekka ein ubetydeleg bankkonto nokre få kontantkassar med uvesentlege inneståande beløp. Vi ber om at desse i 2016 blir avslutta eller tatt inn i rekneskapen med kontoutskrift eller signert oppteljing pr. 31.12.

Netto driftsresultat

Kommunen har netto driftsresultat på kr 12,3 mill. Dette er om lag kr 14 mill. over budsjett. Med grunnlag i den økonomiske stillinga til kommunen er det positivt at rekneskapsskjema 1B viser innsparing i forhold til budsjetttrammene. Høg auke i netto driftsresultat inneheld mellom anna, nokre enkeltstående inntekstpostar som er knytt opp mot øyremerka utgifter seinare år og er avsett til bundne fond. Dette er nærare omtalt i note 23. Der finn ein også resultatoppstilling der desse inntekstpostane er eliminert.

Tap på krav

Det er utgiftsført tap på krav i samband med sosiale utlån i 2015. Tapsføringane byggjer på individuelle vurderingar av kravet. Rutinane for tapsføring kan betrast ved å innføre klare kriterier for kor tid tapsføring skal skje og dokumentasjon på at kriteriene er gjennomgått og vurdert. Omsyn til likebehandling tilseier at tapsføring av sosiallån bør vurderast opp mot kriteriene for å gi sosialstønad i sosialtenestelova då slik tapsføring vil medføre ei form for sosialstønad.

Kommunen har avsett kr 558 971 til dekning av anslått tap i kortsiktige krav. Avsetning er grunngjeve og står i forhold til tapsrisiko i kundemassen.

Formidlingslån

Kommunen sine formidlingslån er frå 2015 administrert av Lindorff. Det er nokre mindre avstemmingsdifferansar pr. 31.12.15. Vi ber om at desse blir avklart i 2016.

Kommunen har inntektsført ekstraordinære avdrag formidlingslån 2015 med kr 2 354 742 og desse er avsett til bundne fond. Etter kommunal rekneskapsstandard KRS nr. 3 skal avsetjing til bunde fond formidlingslån tilsvare:

Inntektsførte avdrag formidlingslån + bruk av lån for finansiering av nye utlån – nye utlån i året – utgiftsførte avdrag i investeringsrekneskapen vedr. formidlingslån.

Vi ber om at utrekningsmåte blir justert i 2016.

Balanse

Nokre mindre postar under kortsiktig gjeld i balansen er gamle og kan avklarast og eventuelt ryddast i 2016.

Aksjar

Det er bokført nedskriving av aksjar i Sambandet Vest AS med kr 110 000 og tilgang av 22 aksjar a kr 9 375 i 2015. Dette er i samsvar med brev frå selskapet datert 21.09.15 som angir ny samla aksjekapital kr 1,5 mill. Denne siste endringa i aksjekapital er ikkje registrert i Brønnøysund og vi ber om at aksjeposten blir følgd opp i 2016.

Oppsummert

Kommentarane i dette brevet er ikkje vurdert som vesentlege i høve til årsrekneskapen, men bør ha fokus framover då dei er viktig for vidare økonomistyring og internkontroll. Vi har såleis ingen atterhald eller presiseringar i revisjonsmeldinga for 2015.

Med venleg helsing

Nordhordland Revisjon IKS

Reidar Bjørsvik

Revisjonssjef

Til kommunestyret i Radøy kommune

Kopi:
Kontrollutvalet
Formannskapet
Administrasjonssjefen

MELDING FRÅ REVISOR

Uttale om årsrekneskapen

Vi har revidert årsrekneskapen for Radøy kommune som viser kr 263 853 425 til fordeling drift og eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr 3 256 655. Årsrekneskapen er samansett av balanse per 31. desember 2015, driftsrekneskap, investeringsrekneskap, og økonomiske oversikter for rekneskapsåret avslutta per denne datoen, og ein omtale av vesentlege rekneskapsprinsipp som er nytta, og andre noteopplysningar.

Administrasjonssjefen sitt ansvar for årsrekneskapen

Administrasjonssjefen er ansvarleg for å utarbeide årsrekneskapen og for at den gir ei dekkande framstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg, og for slik intern kontroll som administrasjonssjefen finn nødvendig for å gjere det mogleg å utarbeide ein årsrekneskap som ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon, korkje som følge av misleg framferd eller feil.

Revisor sine oppgåver og plikter

Vår oppgåve er å gje uttrykk for ei meining om denne årsrekneskapen på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Noreg, medrekna International Standards on Auditing. Revisjonsstandardane krev at vi etterlever etiske krav og planlegg og gjennomfører revisjonen for å oppnå tryggande sikkerheit for at årsrekneskapen ikkje inneheld vesentleg feilinformasjon.

Ein revisjon inneber utføring av handlingar for å innhente revisjonsbevis for beløpa og opplysningane i årsrekneskapen. Dei valde handlingane avheng av revisor sitt skjønn, mellom anna vurderinga av risikoane for at årsrekneskapen inneheld vesentleg feilinformasjon, anten det skuldast misleg framferd eller feil. Ved ei slik risikovurdering tek revisor omsyn til den interne kontrollen som er relevant for kommunen si utarbeiding av ein årsrekneskap som gir ei dekkande framstilling. Formålet er å utforme revisjonshandlingar som er formålstenlege etter tilhøva, men ikkje å gi uttrykk for ei meining om effektiviteten av kommunen sin interne kontroll. Ein revisjon omfattar også ei vurdering av om dei rekneskapsprinsippa som er nytta, er formålstenlege, og om rekneskapsestimata som er utarbeidd av leiinga, er rimelege, og ei vurdering av den samla presentasjonen av årsrekneskapen.

Vi meiner at innhenta revisjonsbevis er tilstrekkeleg og formålstenleg som grunnlag for konklusjonen vår.

Konklusjon

Vi meiner at årsrekneskapen er avgjeven i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlege ei dekkande framstilling av den finansielle stillinga til Radøy kommune per 31. desember 2015 og av resultatet for rekneskapsåret som vart avslutta per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal rekneskapsskikk i Noreg.

Utsegn om andre tilhøve

Konklusjon om budsjett

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, meiner vi at dei disposisjonar som ligg til grunn for rekneskapen i det alt vesentlege er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpa i årsrekneskapen stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsmeldinga

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, meiner vi at opplysningane i årsmeldinga om årsrekneskapen er konsistente med årsrekneskapen og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på revisjonen vår av årsrekneskapen slik den er omtalt ovanfor, og kontrollhandlingar vi har funne nødvendige etter internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», meiner vi at leiinga har oppfylt si plikt til å sørge for ordentleg og oversiktleg registrering og dokumentasjon av kommunen sine rekneskapsopplysningar i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Noreg.

Isdalstø, 30.03.2016

Nordhordland Revisjon IKS

Reidar Bjørsvik

Revisjonssjef

RADØY KOMMUNE

Plan for selskapskontroll 2016-2019

12.03.2016

Bakgrunn

Kommunesektoren har sidan slutten av 90-talet vore prega av ei auka fragmentering der delar av verksemda har blitt skilt ut i føretak, interkommunale samarbeid, interkommunale selskap, aksjeselskap o.l., og ofte i form av eigne rettssubjekt utanfor kommunelova sine rammer. Val av organisasjonsform legg rammene for kommunestyret sine styringsmoglegheiter overfor fristilte selskap, ettersom disse har eigne selskapsorgan og er regulert av særskilt lovgjeving, som bl.a. fastsett forholdet mellom eigarane (kommunen) og selskapsorgana. Dette medfører utfordringar når det gjeld demokratisk, folkevalt styring og kontroll av verksemdar. Eigarstyring og selskapskontroll er kommunesektoren sine verktøy for å møte disse utfordringane.

Innhaldet i selskapskontrollen

Heimelen for selskapskontroll følgjer av kommunelova (koml.) § 77 nr. 5, som seier at kontrollutvalet skal *"påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens (...) interesser i selskaper m.m."*, jf. tilsvarende formulering i § 13 første ledd i forskrift om kontrollutval i kommunar og fylkeskommunar. Etter § 13 andre ledd skal det *"minst en gang i valgperioden utarbeides plan for gjennomføring av selskapskontroll. Dette skal skje senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert."* Tredje ledd fastsett at kommunestyret vedtar planen.

Kontrollutvalforskrifta § 13 må også sjåast i samanheng med koml. § 80, som direkte regulerer innsynsretten til kontrollutvalet og den som utfører selskapskontrollen i selskapa, som er fullt eigd – direkte eller indirekte – av kommunar/fylkeskommunar. Følgjande figur syner selskapskontrollen sitt omfang og innhald.

Figur: Selskapskontroll – overordna skisse

Selskapskontroll kan delast i to delar, eigarskapskontroll (obligatorisk) og forvaltningsrevisjon (frivillig). Eigarskapskontrollen kan utførast av kontrollutvalet sitt sekretariat, kommunen sin revisor eller andre som kontrollutvalet sjølv måtte velja. Forvaltningsrevisjon skal utførast i samsvar til kap. 3 i forskrift om revisjon og i samsvar til god kommunal revisjonsskikk, og den må utførast av ein kvalifisert og uavhengig revisor.

Selskapskontrollen omfattar både heileigde og deleigde selskap, her inngår også selskap med private eigarar. På grunn av at innsynsretten etter § 80 er avgrensa til heileigde, kommunale selskap, vil det vera forskjellar med omsyn til korleis selskapskontrollen kan utførast i heileigde kontra deleigde selskap.

Formålet med selskapskontrollen

Selskapskontrollen er eit middel for å ha tilsyn med at forvaltninga av kommunen sine eigarinteresser fungerer tilfredsstillande i høve til kommunestyret sine vedtak og føresetnadar og i samsvar med aktuelle lover og reglar.

Formålet med *eigarskapskontrollen* er å kontrollera om den som utøver kommunen sine eigarinteresser, utøver myndigheita slik det er fastsett i den aktuelle verksemdslova samt ivareteke kommunen sine interesser i samsvar med kommunestyret sine vedtak og føresetnadar. Eigarskapskontrollen er avgrensa til ei vurdering av om eigaren har etablert tilfredsstillande rammer for styring, og at verksemda faktisk opererer i tråd med formålet. Ei materiell vurdering av selskapet si organisering, drift og funksjon fell difor utanfor denne kontrollen.

Ved behov kan det også gjennomførast forvaltningsrevisjon av selskap. I selskap med statlege eller private eigarinteresser må dette, om ikkje anna er avtalt mellom eigarane, skje med utgangspunkt i opne kjelder, då innsynsretten etter § 80 ikkje gjeld. Formålet med *forvaltningsrevisjonen* vil vera å gjennomføra systematiske vurderingar av økonomi, produktivitet, måloppnåing og verknadar av kommunestyret sine vedtak og føresetnadar. Ein slik revisjon vil dermed ha fokus på sjølve aktiviteten og resultat i selskapet.

Gjennomføring og rapportering av kontrollen

Gjennomføring

Kontrollutvalet vurderer årleg omfanget av selskapskontrollar og kva kontrollar som skal gjennomførast med utgangspunkt i plan for selskapskontroll. I den grad det er vurdert som nødvendig, kan kontrollutvalet be om innsyn i relevante dokument. Kontrollutvalet kan gjera endringar i planen, dersom føresetnadane endrar seg.

Selskapskontrollen vert gjennomført av revisjonen, sekretariatet (eigarskapskontroll) eller andre som kontrollutvalet bestemm.

Kontrollar i selskap som har fleire eigarkommunar bør i den grad det er mogleg, koordinerast.

Rapportering

Rapport etter gjennomført selskapskontroll vert sendt frå den som har utført kontrollen, til kontrollutvalet. Etter kontrollutvalet si handsaming vert rapporten sendt til kommunestyret¹.

---

¹ Oversendelse av rapport etter gjennomført selskapskontroll til kommunestyret er ikke obligatorisk, men er anbefalt som god praksis.

Kontrollutvalet rapporterer om gjennomførte selskapskontrollar og resultatet av disse i årsmeldinga si, som vert lagt fram for kommunestyret. Dersom kontrollutvalet har gjort endringar i plan for selskapskontroll, jf. punktet om "Gjennomføring", som nemnt ovanfor, skal dette kome fram i årsmeldinga.

Prioriteringar i denne planperioden

Generelt

På side 4 er det lista opp selskap som kommunen har eigarinteresser i, både heileigde og deleigde. Kvar selskap er også kort skildra. Ved prioritering av selskapskontroll kan følgjande kriterier vera relevante i samband med ein risiko- og vesentlegheitsvurdering:

- Selskapet sitt tenestetilbod til kommunen sine innbyggjarar
- Selskapet sitt samfunnsmessige ansvar
- Kommunen sine eigarandelar
- Økonomisk gevinst- og tapspotensial
- Kommunen sitt motiv for eigarskapet

Prioritering av selskapskontroller

I oversikta nedanfor er det foreslått kontrollar ut frå dei opplysningane som føreligg. Der det er fleire kommunar som har eigarinteresser i same selskapa, bør gjennomføringa av kontrollar i disse selskapa som hovudregel koordinerast.

I NGIR vart det gjennomført eigarkontroll for alle eigarkommunane i 2009. Utover dette har det ikkje vore utført eigarskapskontroll av selskap kommunen har eigarinteresser i dei siste planperiodane.

Oversikt over Radøy kommune sitt eigarskap i selskap:

Informasjonen i oversikta er henta frå kommunen sin årsrekneskap for 2014.

Aksjeselskap (AS)

AUFERA AS

BKK AS

Nordhordland Industriservice AS

Sambandet Vest AS

AS Biblioteksentralen

Interkommunale selskap (IKS)

Helsehuset IKS

Interkommunalt arkiv i Hordaland IKS

Nordhordland og Gulen Interkommunale Renovasjonsselskap IKS (NGIR)

Nordhordland Utviklingsselskap IKS

Nordhordland Revisjon IKS

Andre

Nordhordland bioenergi BA